

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

***LAPIN YLIOPISTON TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2008***

***HYVÄKSYTTY LAPIN YLIOPISTON HALLITUKSESSA
12.3.2009***

1	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1	JOHDON KATSAUS.....	5
1.1.1	<i>Lapin yliopiston strategiatyö.....</i>	5
1.1.2	<i>Yliopiston sisäinen rakenteellinen kehittäminen.....</i>	7
1.1.3	<i>Yliopiston rakenteellinen kehittäminen korkeakoulukonsernissa</i>	9
1.1.4	<i>Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti</i>	10
1.1.5	<i>Pohjoisen kulttuuri-instituutti.....</i>	11
1.1.6	<i>Innovaatiotoimintaa tukeva rakenteellinen kehittäminen</i>	14
1.1.7	<i>Tuottavuusohjelman toteuttaminen tukipalveluiden rakenteellisella kehittämisellä.....</i>	15
1.1.8	<i>Valmistautuminen uuteen yliopistolakiin.....</i>	18
1.1.9	<i>Kevään 2009 auditointiin valmistautuminen</i>	20
1.1.10	<i>Arvio koulutustoiminnan tuloksellisuudesta</i>	21
1.2	VAIKUTTAVUUS	22
1.2.1	<i>Toiminnan vaikuttavuus.....</i>	22
1.3	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	37
1.3.1	<i>Toiminnan taloudellisuus.....</i>	37
1.3.2	<i>Toiminnan tuottavuus</i>	43
1.3.3	<i>Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....</i>	54
1.3.4	<i>Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....</i>	59
1.4	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	60
1.4.1	<i>Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet</i>	60
1.5	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	85
1.5.1	<i>Henkilöstön määrä ja rakenne.....</i>	86
1.5.2	<i>Henkilöstön ikärakenne</i>	87
1.5.3	<i>Henkilöstön koulutusrakenne.....</i>	87
1.5.4	<i>Henkilöstön sukupuolirakenne.....</i>	88
1.5.5	<i>Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö.....</i>	89
1.5.6	<i>Työttyytyväisyys</i>	90
1.5.7	<i>Sairauspoissaolot.....</i>	90
1.5.8	<i>Työterveyshuollon kustannukset</i>	91
1.6	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	93
1.6.1	<i>Rahoituksen rakenne.....</i>	93
1.6.2	<i>Talousarvion toteutuminen</i>	95
1.6.3	<i>Tuotto- ja kululaskelma</i>	95
1.6.4	<i>Tase.....</i>	95
1.7	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	96
1.8	ARVIOINTIEN TULOKSET.....	97
1.9	YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ.....	97
2	TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	98
3	TUOTTO- JA KULULASKELMA	99
4	TASE.....	100
5	LIITETIEDOT	102
6	ALLEKIRJOITUS.....	113

TAULUKOT

Taulukko 1. Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneiden työllistyminen 2003-2007.....	26
Taulukko 2. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2006-2008.....	38
Taulukko 3. Täydentävän rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta 2006-2008.....	38
Taulukko 4. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin 2006-2008 (1 000 €).....	39
Taulukko 5. Tulosalueittaiset kustannukset 2006-2008 (kokonaisrahoitus, 1 000 €).....	40
Taulukko 6. Ylempien kk-tutkintojen kustannukset 2006-2008 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus)	41
Taulukko 7. Kustannukset/perustutkintotasolla suoritettavat opintopisteet 2006-2008	41
Taulukko 8. Tohtorin tutkintojen kustannukset 2006-2008 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus, 1 000 €).....	42
Taulukko 9. Tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunta (hvt) 2004-2008	43
Taulukko 10. Tohtorin tutkinnot/professorit (hvt, budjettirahoitteiset) 2005-2008	44
Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professorit (hvt, kokonaisrahoitteiset) 2007-2008.....	44
Taulukko 12. Jatkotutkinto-opiskelijat/tohtorin tutkinnot 2004-2008.....	45
Taulukko 13. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä (FTE-arvo)koulutusaloittain /kokonaisrahoitus, opetushenkilökunnan hvt:t 2005-2008.....	46
Taulukko 14. Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti 2004-2008.....	47
Taulukko 15. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstö (kokonaisrahoitus, hvt, sis. laskennallisen tuntiopetuksen) 2005-2008	48
Taulukko 16. Uudet opiskelijat koulutusaloittain/budjetti- ja täydentävällä rahoituksella palkatun opetushenkilökunnan tekemät hvt:t 2005-2008 (sis. sivut. tuntiopetus).....	48
Taulukko 17. Uudet opiskelijat/perustutkinto-opiskelijat (%) 2004-2008.....	49
Taulukko 18. Suoritettavat opintopisteet/läsnä olevat opiskelijat, 2004-2008 koulutusaloittain.....	49
Taulukko 19. Suoritettavat opintopisteet/opetushenkilöstön hvt:t, kokonaisrahoitus 2005-2008,.....	50
Taulukko 20. Tavoiteajassa (5 vuotta, nettoaika) suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus vuoden 2008 suoritetuista ylemmistä kk-tutkinnoista	50
Taulukko 21. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat/täysipäiväiset opiskelijat (%) 2003-2008.....	51
Taulukko 22. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/opetus- ja tutkimushenkilöstön hvt:t koulutusaloittain 2004-2008	51
Taulukko 23. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/ulkomailla saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely Lapin yliopistossa (kk) 2004-2008.....	52
Taulukko 24. Yli 3 kk:n kansainväliseen vaihtoon lähteneet ja saapuneet perustutkinto-opiskelijat/ tuhat läsnäolevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa 2004-2008.....	52
Taulukko 25. Ulkomaiset tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunnan hvt:t (kokonaisrahoitus) 2003-2008.....	53
Taulukko 26. Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet/tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2008.....	53
Taulukko 27. Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus.....	55
Taulukko 28. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €) 56	
Taulukko 29. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €)	57
Taulukko 30. Kannettavien tietokoneiden kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €).....	58
Taulukko 31. Yhteisrahoitteisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €).....	59
Taulukko 32. Tohtorin tutkinnot, tavoite 2008, toteutuneet tutkinnot 2005-2008	60
Taulukko 33. Lisensiaatin tutkinnot 2005-2008.....	61
Taulukko 34. Jatkotutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2008	61
Taulukko 35. Hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet koulutusaloittain 2008.....	66
Taulukko 36. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista koulutusaloittain vuosina 2007-2008	66
Taulukko 37. Ylemmät kk-tutkinnot, tavoite ja toteutuneet tutkinnot 2005-2008.....	67
Taulukko 38. Alemmat korkeakoulututkinnot 2005-2008	67
Taulukko 39. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (ov) 2006-2008 vanhan tutkintoasetuksen mukaan (opintopisteet /1,8 = opintoviikot).....	68
Taulukko 40. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (op) 2007-2008, uuden tutkintoasetuksen mukaan	68
Taulukko 41. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika 2003-2008 (mediaani).....	69
Taulukko 42. Lähteneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2005-2008.....	71
Taulukko 43. Lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat 2008	71
Taulukko 44. Saapuneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2005-2008	71
Taulukko 45. Saapuneiden vaihto-opiskelijoiden kansalaisuus 2008	71
Taulukko 46. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2008 (läsnä ja poissaolevat)	72
Taulukko 47. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat kansalaisuuksittain (yleisimmät).....	72
Taulukko 48. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004-2008	77
Taulukko 49. Täydennyskoulutuksen opetustunnit 2004-2008	81

Taulukko 50. Harjoittelukoulun oppilasmäärä, htv:t ja opetusharjoittelun vuosiviikkotunnit 2001-2008	83
Taulukko 51. Lapin yliopiston toimitilat 2007-2008.....	84
Taulukko 52. Henkilötyövuodet rahoituslähteittäin (%) 2005-2008.....	86
Taulukko 53. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005-2008	87
Taulukko 54. Henkilökuntaryhmien koulutustasoindeksit 2005–2008.....	88
Taulukko 55. Henkilöstö koulutustasoittain (%) 2005–2008.....	88
Taulukko 56. Henkilöstön sukupuolirakenne henkilöstöryhmittäin 2008.....	89
Taulukko 57. Sairauspoissaolojen keston jakauma (%) 2004-2008	91
Taulukko 58. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset 2004-2008.....	91
Taulukko 59. Kokonaisrahoitus (kokonaismenot) vuosina 2004-2008 (1 000 €)	93
Taulukko 60. Täydentävän rahoituksen käyttö rahoittajittain	93

KUVAT

Kuva 1. Lapin yliopiston organisaatio.....	10
Kuva 2. Pohjoisen kulttuuri-instituutin toimintaympäristö	12
Kuva 3. Rahoitusmenot (1 000 €) 1998-2008	37
Kuva 4. Tieteelliset julkaisut 1995–2008	63
Kuva 5. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1997-2008	66
Kuva 6. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä 1998-2008.....	68
Kuva 7. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1997-2008.....	72
Kuva 8. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, tarjotut opintopisteet 1998-2008	73
Kuva 9. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, suoritettut opintopisteet 1998-2008	73
Kuva 10. Opettaja- ja tutkijavierailut, lähteneet ja saapuneet 1997-2008.....	74
Kuva 11. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset *opiskelijapaikat 1997–2008.....	77
Kuva 12. Avoimeen yliopisto-opetukseen *osallistuneet 1997-2008.....	78
Kuva 13. Avoimessa yliopistossa suoritettut opintopisteet 2001-2008	78
Kuva 14. Ikäihmisten yliopistoon osallistuneet 2002 - 2008.....	79
Kuva 15. Täydennyskoulutusten määrät 1996-2008.....	80
Kuva 16. Täydennyskoulutukseen osallistuneet 1998-2008	80
Kuva 17. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1997-2008	81
Kuva 18. Opetustilojen käyttöasteet vuosina 2007 - 2008	85
Kuva 19. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2000–2008	86
Kuva 20. Kokonaismenojen jakaantuminen menolajeittain vuonna 2008.....	94

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

1.1.1 Lapin yliopiston strategiatyö

Vuosien 2007-2008 aikana Lapin yliopistossa laajapohjaisesti valmisteltu asiakirja Lapin yliopisto 2020 - Pohjoisen puolesta, maailmaa varten hyväksyttiin yliopiston hallituksen kokouksessa 7.2.2008. Strategian mukaan Lapin yliopisto edistää kestävästä kehitystä, hyvinvointia ja tasa-arvoa sekä alueellisesti että maailmanlaajuisesti tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja korkeimman opetuksen kautta. Yliopiston arvot ovat

- yksilöllisyys ja yhteisöllisyys
- kriittisyys ja emansipatorisuus
- luovuus ja vaikuttavuus

Tavoitteena on, että vuonna 2020 Lapin yliopisto on kansainvälinen, selkeästi profiloitunut tiede- ja taideyliopisto. Lapin yliopiston yhteisenä profiilialueena on kansainvälisesti korkeatasoinen arktisen ja pohjoisen ihmisen, yhteiskunnan ja ympäristön sekä näiden vuorovaikutuksen tutkimus. Arktista ja pohjoista huippututkimusta tehdään yliopiston Arktisen keskuksen ja tiedekuntien yhteistyönä.

Yliopiston toinen profiilialue rakentuu kansainväliselle matkailun tutkimukselle. Monitieteinen Matkailun koulutus- ja tutkimusinstituutti perustuu yliopiston, ammattikorkeakoulujen, ammatillisen koulutuksen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän yhteistyöhön.

Tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan strategiset tavoitteet

Monitieteistä, tiedekuntarajat ylittävää ja tieteen rajapinnoilta uusia avauksia hakevaa tutkimusta vahvistetaan vuosina 2008–2020. Yliopistolla on vahva alueellinen ja paikallinen sidos. Samalla tutkimus on globaalisti suuntautunutta ja se avaa luovia ja kriittisiä näkökulmia.

- Lapin yliopisto toteuttaa arktisen ja pohjoisen huippututkimuksen ohjelmaa ja vahvistaa arktisen ja pohjoisen tutkimusorientaatiota.
- Matkailun koulutus- ja tutkimusinstituutilla on tutkimusalallaan kansainvälisesti keskeinen asema.
- Yliopistossa tehdään rinnan tieteellistä perustutkimusta ja käytäntöön orientoitunutta tutkimusta. Aluetta palveleva soveltava tutkimus tukee yliopiston perustutkimusta.
- Lapin yliopiston tutkimus on kansainvälisesti verkostoitunutta. Merkittävä osa yliopiston tutkimuksesta toteutetaan kansainvälisellä rahoituksella.
- Yliopisto on kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoinen ja houkutteleva tutkijayhteisö.
- Yliopiston taiteellinen toiminta on korkeatasoista ja yhteydessä yliopiston profiilialueisiin.

- Yliopiston vahvuus on tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan vuorovaikutus kaikilla yliopiston edustamilla aloilla.

Lapin yliopisto 2020 – Pohjoisen puolesta, maailmaa varten on luonteeltaan kokonaisstrategia, joka määrittää yliopiston mission, arvot ja vision vuoteen 2020 sekä yliopiston perustehtävien ja niitä tukevien toimintojen strategiset tavoitteet. Yliopiston kokonaisstrategiaa tulevat jatkossa konkretisoimaan valmisteilla oleva strategian toimeenpanosuunnitelma ja eri osa-alueille laadittavat kehittämis- ja toteuttamissuunnitelmat. Strategian toimeenpanosuunnitelma laaditaan tulossopimuskausittain ja valmisteilla oleva suunnitelma on vuodelle 2012 saakka.

Strategian toimeenpanosuunnitelma sisältää yliopiston eri perustehtävien strategian toteuttamisen konkreettisten toimenpiteiden lisäksi opetusministeriön yliopistolle määrittämät määrälliset tavoitteet ja tunnuslukutavoitteet, jotka ovat yliopiston rahoituksen perustana, sekä yliopiston itsensä määrittämät omat toiminnan arviointikriteerit. Strategian toimeenpanosuunnitelman konkreettiset toimenpiteet sisällytetään tiedekuntien ja soveltuvilta osin muiden yksiköiden tulossopimusasiakirjoihin tiedekunnan/yksiköiden omien esitysten ja tulossopimusneuvotteluissa sovittujen keskustelujen pohjalta. Tulossopimukseen kirjataan myös arviointikriteerit ja mahdolliset tavoitearvot eri kriteereille.

Lapin korkeakoulukonsernin strategia

Lapin yliopisto rakensi vuoden 2008 aikana verkostomaista yhteistyötä Rovaniemen ammattikorkeakoulun ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyön perustana on Lapin korkeakoulukonsernin strategia. Konsernistratogia täydentää korkeakoulukohtaisia strategioita.

Lapin korkeakoulukonsernin (LKKK) strategiaryhmä hyväksyi 5.5.2008 Lapin korkeakoulukonsernin strategiaesityksen vietäväksi korkeakoulujen ja kuntayhtymien hallituksiin. Lapin korkeakoulukonsernin strategia ulottuu vuoteen 2012. Strategiaa päivitetään toiminnan vakiintuessa. Lapin yliopiston hallitus hyväksyi kokouksessaan 11.9.2008 Lapin korkeakoulukonsernin strategian.

Missio:

Lapin korkeakoulukonserni on Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun, Lapin yliopiston ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun muodostama korkeakouluyhteisö, jonka tehtävänä on yhdistää kolmen korkeakoulun koulutus-, tutkimus-, kulttuuri- sekä muu osaaminen Lappia, Suomea ja globaalia maailmaa palvelevaksi korkeatasoiseksi ja vaikuttavaksi kokonaisuudeksi.

Korkeakoulukonserni varmistaa yliopisto- ja ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen, tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan tulevaisuuden Lapissa.

Toiminta-ajatus:

Lapin korkeakoulukonsernin korkeakoulut suorittavat kansalliset tehtävänsä osana Suomen korkeakoululaitosta sekä tuottavat yhteistyössä toimien Lapin tarvitsemää ja arvostamaa korkeakouluopetusta, tutkimus- ja kehittämistoimintaa, palvelutoimintaa sekä muuta asiantuntemukseen perustavaa aluevaikuttavuutta. Koulutusyhteistyö perustuu yhteisessä strategisessa suunnitelmassa sovittuihin koulutusvastuisiin sekä yliopiston ja ammattikorkeakoulujen tehtävien mukaiseen duaalimalliin. Korkeaan kansainväliseen tasoon tähtää-

vässä tutkimus- ja kehitystyössä yliopisto vastaa perustehtävänsä mukaisesta tutkimuksesta ja ammattikorkeakoulut niille kuuluvasta soveltavasta tutkimus- ja kehitystyöstä. Maakunnan yksityisen ja julkisen sektorin kehittämistä palvelevassa toiminnassa korkeakoulut sitoutuvat yhteisesti hyväksytyyn innovaatio-ohjelmaan.

Korkeakoulukonserni perustaa Matkailu-alan tutkimus- ja koulutusinstituutin sekä Kulttuuri-instituutin. Konsernin tukipalvelut järjestetään pääosin yhteisesti

Visio 2012:

Lapin korkeakoulukonserni on kansallisesti ja kansainvälisesti houkutteleva kokonaisuus, jonka vahvuus perustuu konsernin korkeakoulujen korkealaatuiseen osaamiseen ja tunnustettuun, innovatiiviseen asiantuntijuuteen.

Konsernilla on erinomaisesti toimivat elinkeinoelämä- ja yhteiskuntasuhteet, lisäarvoa tuottava ja arvostettu kansallinen ja kansainvälinen yhteistyöverkosto sekä laatua ja työnjakoa tukeva voimavarojen tuloksellinen käyttö. Konsernilla on useita kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettuja koulutus- ja tutkimusyksiköitä.

Koulutuksesta sovittu työnjako on vakiintunut. Yhteinen innovaatio-ohjelma ohjaa toimintaa sovittuihin kohteisiin huomioiden alueelliset erityispiirteet. Tukipalvelut on järjestetty pääosin yhteisesti ja palveluiden käyttäjien kannalta toimivasti. Yhteistyöhön ja työnjakoon perustuva toimintamalli on vakiintunut.

Lapin korkeakoulukonsernin arvot ovat luovuus ja ennakkoluulottomuus sekä keskinäinen luottamus.

1.1.2 Yliopiston sisäinen rakenteellinen kehittäminen

Vuoden 2008 aikana yliopisto uudisti sekä sisäistä organisaatiotaan että yhteistoiminnan verkostorakenteita. Keskeinen haaste oli Lapin korkeakoulukonsernin rakentaminen. Toitettavilla ratkaisuilla vahvistettiin myös korkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen yhteistyötä toimintaympäristöjen kehittämistä tukevassa toiminnassa. Lapin korkeakoulutuksen kehittämisen periaatteet ja keskeiset toimenpiteet on sisällytetty Opetusministeriön julkaisemaan Rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat 2012 -asiakirjaan.

Meri-Lappi Instituutti

Lapin yliopiston hallitus päätti kokouksessaan 9.10.2008 lakkauttaa Meri-Lappi Instituutin 1.1.2009 lukien. Instituutti hallinnollisena rakenteena ja talous-, viestintä- ja virastomestari-palveluiden tuottajana ei vastannut enää tarkoitustaan, koska Lapin yliopiston toiminta Meri-Lapin alueella on tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa hyödyntäen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tukipalveluita ja rakenteilla olevia yhteisiä palvelukeskuksia.

Aluekehitys- ja innovaatiopalvelut

Lapin yliopiston Aluekehitys- ja innovaatiopalvelut -yksikön toiminnot tullaan vuonna 2008 tehdyn suunnitelman mukaisesti hajauttamaan tiedekuntiin keväällä 2009. Tavoitteena on, että yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja projektitoiminta yliopiston perustehtävänä integroidaan vahvemmin tiedekuntien tutkimukseen ja opetukseen.

Yhteisen opetuksen yksikkö

Syksyllä 2008 käytyjen vuoden 2009 tulosneuvottelujen mukaisesti Lapin yliopiston hallitus päätti kokouksessaan 18.12.2008 lakkauttaa menetelmätieteiden laitoksesta ja kielikeskuksesta muodostuneen Yhteisen opetuksen yksikön ja siirtää menetelmätieteiden laitoksen Yhteisen opetuksen yksiköstä yhteiskuntatieteiden tiedekunnan laitokseksi 1.1.2009 alkaen. Kielikeskuksen toiminta jatkuu erillisenä laitoksena.

Kauppatieteellinen koulutusala

Lapin yliopisto, opetusministeriö ja Oulun yliopisto ovat sopineet siitä, että Oulun yliopisto vastaa kauppatieteellisen alan koulutuksesta koko Pohjois-Suomessa ja että Lapin yliopisto kehittää liiketoimintaosaamisen koulutusta rakentamalla monitieteisiä liiketoimintaosaamisen maisteriohjelmia omiin vahvuuksiinsa perustuen yliopiston koulutusaloille.

Vuoden 2008 aikana suunniteltiin seuraavat ohjelmat:

- Design, Media & Markets -maisteriohjelma
- Tilan ilme -maisteriohjelma
- Talousjohtamisen maisteriohjelma
- MALIMA – matkailualan liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma

Ohjelmissa on vahva liiketoiminnallinen painotus, mutta ne johtavat yhteiskuntatieteellisiin ja osin taideteollisen alan tutkintoihin. Koulutukset käynnistyvät vuoden 2009 aikana.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Lapin yliopiston rehtori asetti 26.11.2008 yhteiskuntatieteellisen koulutusalan rakenteellisen kehittämisen työryhmän. Työryhmän tehtävänä on:

- tehdä esitys uuden tiedekunnan strategisista profiilialueista
- laatia suunnitelma tiedekunnan koulutustarjonnasta vuosille 2010 -2012
- valmistella tiedekunnan organisoituminen
- esittää uudistamisen vaikutukset henkilöstörakenteeseen
- laatia esitys LAPPEAn roolista innovaatio-ohjelman toteuttajana
- selvittää uusien rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämistä toimintansa kehittämisessä.

Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan rakenteellisen kehittämisen työryhmä on tehnyt valmistelutyötä tiedekunnan uudelleenorganisoitumista ajatellen. Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan uusi toimintaorganisaatio tullaan käytännössä toteuttamaan 1.1.2010 alkaen, jolloin tiedekuntaan kuuluu nykyisen matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan lisäksi viimeksi mainittuun kiinteään yhteyteen tuleva Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti (MTI). Vuoden 2009 alusta lukien yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan liitettiin menetelmätieteiden laitos. Työryhmän tulee ottaa työssään huomioon myös aikaisemmin mainittu yliopiston yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden uudistamistyö.

Uusi tiedekunta muodostuu viidestä ns. oppiainepoolista jotka vastaavat opiskelijoiden pääainekoulutuksista ja tutkintotavoitteiden toteutumisesta. Koulutusalan tutkintotavoitetta korotetaan kohdistuen sosiaalityöhön ja matkailuntutkimukseen, esitys on OPM:n Koulutus- ja tutkimus v. 2007 – 2012 -kehittämissuunnitelman linjausten mukainen. Perusteluna tutkintotavoitteiden korotuksille on, että sosiaalityön koulutusta tarvitaan valtakunnallisesti

lisää akuutin ja kroonistuvan pätevien sosiaalityöntekijöiden työvoimapulan vuoksi. Matkailututkimuksen osalta matkailualan yliopistotason koulutuksen odotetaan laajenevan, matkailun tutkimus on toinen yliopiston kahdesta profiilialueesta ja alaa vahvistamaan on perustettu matkailun koulutus- ja tutkimusinstituutti.

1.1.3 Yliopiston rakenteellinen kehittäminen korkeakoulukonsernissa

Vuonna 2008 Lapin korkeakoulukonserni -hanketta johti johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimi projektinjohtaja Arvo Jäppinen. Suunnittelusta ja toimeenpanon valmistelusta vastasivat asiantuntijatyöryhmät ja matkailualan sekä kulttuurialan instituuttien johtoryhmät, jotka raportoivat johtoryhmälle. Rakenteellisen kehittämisen yhteistyö eteni merkittävästi vuoden 2008 aikana. Yhteistyön eri osa-alueita on pohdittu kymmenessä eri työryhmässä, joiden työskentelyyn osallistuu toista sataa henkilöä. Työryhmissä on keskusteltu mm. strategisen yhteistyön syventämisestä, yhteisen ohjauksen vahvistamisesta, koulutusyhteistyön kehittämistä, matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin perustamista, yhteisen innovaatiotoiminnan vahvistamisesta sekä yhteisten palveluiden kehittämistä.

Korkeakoulukonsernin myötä Lapin yliopisto, Kemi-Tornion ja Rovaniemen ammattikorkeakoulut ymmärretään yhtenä Lapin korkeakoulu yhteisönä, jota kehitetään kokonaisuutena. Korkeakoulujen strategiat luodaan sellaisiksi, että ne täydentävät toisiaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminta painottuu kunkin korkeakoulun omiin vahvuuksiin siten, että jokainen korkeakoulu palvelee alueellisesti omalta osaltaan Lappia, mutta terävöittää profiiliaan myös kansallisesti ja kansainvälisesti.

Koulutuksen rakenteellisen kehittämisen toimeenpanosuunnitelmaa täydennetään myöhemmin aikuiskoulutuksen kehittämissosiolla, jossa huomioidaan valtakunnallisen aikuis-koulutuksen kokonaisuudistuksen tavoitteet ja vaatimukset. Tavoitteena pidetään, että konsernilla on yhteinen aikuiskoulutusstrategia vuoteen 2010 mennessä.

Konsernin instituuttien valmistelu on edennyt suotuisasti. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin toiminta käynnistyy syksyllä 2009. Pohjoisen kulttuuri-instituutin perustamissuunnitelma on valmis.

Yhteisten palvelujen järjestämisen kärkihankkeena on toiminut yhteinen Lapin korkeakoulukirjasto, jonka valmistelu on edennyt siten, että kirjasto perustetaan 1.1.2010. Muiden yhteisten tukipalvelujen valmistelu eteni tavoitteena yhteisten palvelujen asteittainen laajentaminen siten, että yhteinen palvelukeskus perustetaan 1.1.2011. Yhteisen tietohallinnon valmistelu on aloitettu tavoitteena konsernitason tietohallinto 1.1.2012 lukien.

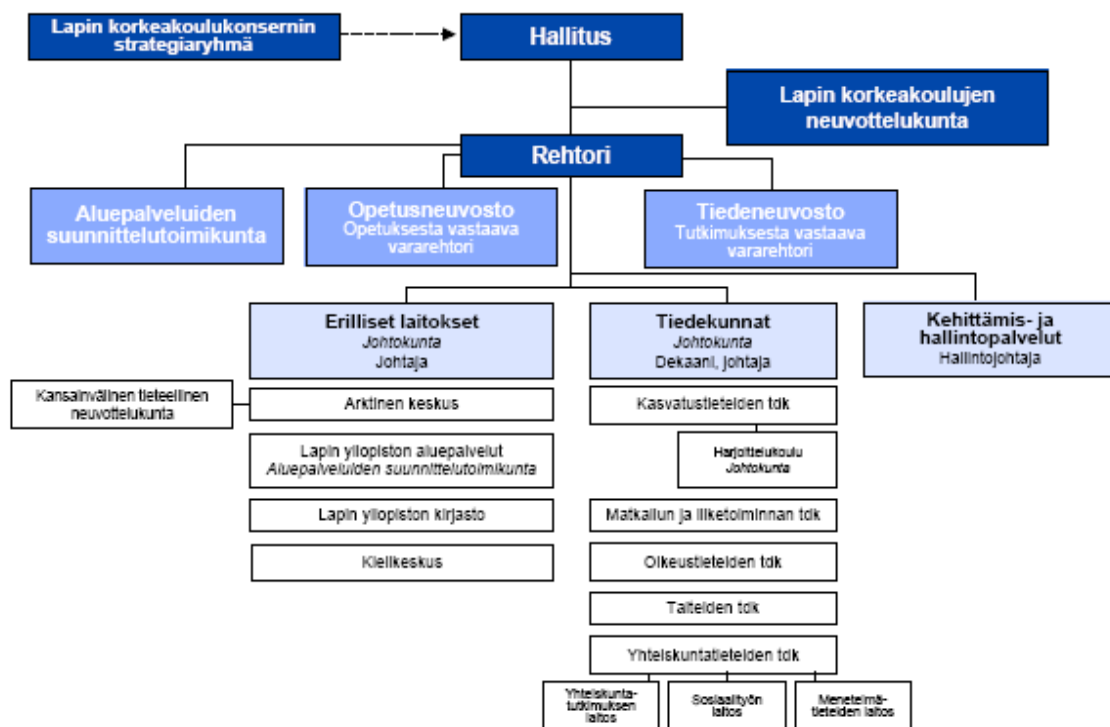
Korkeakoulukonsernin kokonaisuuden rakentamisen haasteena on ollut kolmen korkeakoulun ja kahden ylläpitäjän vaatima päätöksenteon moninaisuus. Muita pulmallisia asioita ovat olleet yliopiston ja ammattikorkeakoulujen ylläpitojärjestelmien ja lainsäädännön erilaisuuden asettamat rajoitteet sekä hallinto- ja tietojärjestelmien erilaisuus.

Haasteellisuudesta huolimatta konsernin johtoryhmä ja strategiaryhmä ovat johdon näkökulmasta toimineet hyvin ja korkeakoulujen sekä ylläpitäjien hallitukset ovat tehneet päätöksensä yksimielisesti. Ristiinedustus hallintoelimissä on lisännyt avoimuutta ja luottamusta. Yhteisen neuvottelukunnan työn käynnistyminen 1.1.2009 parantaa konsernin ja muun yhteiskunnan välistä vuorovaikutusta. Strategisten valmistelu- ja päätöksentekoelementtien toimivuutta on kuitenkin tarpeen jatkuvasti arvioida ja tarvittaessa kehittää rakenteita.

Neuvottelukunta

Vuoden 2007 aikana Lapin yliopisto luopui omasta neuvottelukunnastaan ja asetti Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa yhteisen neuvottelukunnan. Vuoden 2009 alusta lukien neuvottelukunta laajennettiin kolmen korkeakoulun yhteiseksi neuvottelukunnaksi. Uuden neuvottelukunnan tehtäväksi antoon sisällytettiin nykyistä selvemmin rooli Lapin korkeakoulukonsernin kehittämisessä. Käytännössä tämä tapahtuu siten, että johtoryhmä informoi neuvottelukuntaa strategisista suunnitelmista ja kehittämissesityksistä ja pyytää neuvottelukunnalta lausunnon/kannan.

Kuva 1. Lapin yliopiston organisaatio

1.1.4 Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti

Lapin korkeakoulukonserniyhteistyön kärkihankkeena Rovaniemelle on päätetty perustaa Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti (MTI). Sen ytimen muodostavat Lapin yliopiston, Rovaniemen ammattikorkeakoulun ja Lapin ammattiopiston matkailuasiantuntijat. Instituutin ydinverkostoon kuuluvat Itä-Lapin oppimiskeskuksen, Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian sekä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen matkailualan osaaminen sekä Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen erityisosaaminen.

Instituutin tehtävänä on toteuttaa kansainvälisesti korkeatasoista, valtakunnallisesti ja alueellisesti vaikuttavaa matkailun tutkimus-, koulutus- ja kehitystoimintaa. MTI on elinkeinoelämän, kansallisten- ja kansainvälisten tiedeyhteisöjen sekä julkisen sektorin kanssa läheisessä yhteistyössä toimiva luova osaamisyhteisö.

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin suunnittelu käynnistyi toukokuussa 2008, strategiatyö toteutettiin vuoden 2008 aikana. Sisällöllisesti suunnittelutyö kohdennettiin matkailututkimukseen, matkailu- ja ravitsemisalalan koulutukseen sekä kehittämiseen, jatkossa työtä laajennetaan matkailun lähialoihin kuten taiteet, yhteiskuntatieteet, oikeustieteet, kasvatustieteet, hyvinvointiala, luonnonvara-ala, liikunta jne. Alueellisesti tutkimus- ja oppilaitosverkosto laajennetaan kansalliselle tasolle. Elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon osalta yhteistyötä tehtiin niin ikään Lapin tasolla ja laajennetaan vastaavasti kansalliseksi. Tavoitteena on vuoden 2009 aikana muodostaa instituutille elinkeinoelämäpainotteinen kansallinen neuvottelukunta.

Instituutin suunnittelusta tiedottamiseksi henkilöstölle ja opiskelijoille järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutille avattiin www-sivut, joilla välitetään tietoa hankkeen etenemisestä. Sivuilta löytyvät MTI-suunnitteluun liittyvä materiaali työryhmäaineistoinen. Sivustoa on tarkoitus kehittää matkailualan tietopankiksi, josta löytyy monipuolisesti matkailualaan liittyvää tilasto- ym. materiaalia.

Perustamissuunnitelman mukaan keskeiset matkailuinstituutin toiminnot sijoitetaan fyysisesti yhteisiin tiloihin Viirinkankaan kampukselle, jolloin hankkeen toteutuksen I vaiheessa syksyllä 2009 kampuksella toimivat:

- LaY:n matkailututkimuksen ja aluepalveluiden henkilöstö (25 hlöä) sekä 150 opiskelijaa
- RAMKin matkailualan henkilöstö (30 hlöä) ja 420 opiskelijaa
- MTI-kirjasto ja sen henkilöstö
- MTI-projektin henkilöstö
- Lapin elämyksellisuuden osaamiskeskus ja Lapin Markkinointi Oy (n. 15 hlöä)
- Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelut (15 hlöä)
- ravintola, n.200 asiakaspaikkaa
- opiskelupalvelut, atk-tuki, kiinteistöhuolto

Osana instituutin suunnittelua järjestettiin asiantuntijaseminaarit: Arctic Scenarios sekä Matkailun monet ulottuvuudet. Lapin liiton kanssa järjestettiin Matkailuparlamentti Ylläksellä. Vuodelle 2009 on suunniteltu 3-4 asiantuntijaseminaarin järjestäminen.

Vuoden 2008 lopussa toteutettiin henkilöstölle ja opiskelijoille kysely, jolla selvitettiin instituutin oppilaitosten (LaY, Ramk, LAO, Sakk) sekä LEOn mielipiteitä, käsityksiä ja suhtautumista matkailuinstituuttiin. Selvityksen tuloksia hyödynnetään hankkeen jatkosuunnittelussa.

1.1.5 Pohjoisen kulttuuri-instituutti

Lapin korkeakoulujen strategiaryhmä esitti kokouksessaan 5.11.2007 Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin ja Kulttuuri-instituutin perustamista. Esitys oli osa Lapin korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suunnitelmaa.

Matkailuinstituutin valmistelu oli jo tuolloin edennyt perustamissuunnitelmavaiheeseen ja opetusministeriö sisällytti instituutin perustamisen Rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat vuoteen 2012 -muistioonsa.

Kulttuuri-instituutin valmistelu käynnistyi hankesuunnitelmassa sovitulla tavalla 19.3.2008. Valmistelua varten asetettiin laajapohjainen työryhmä, jonka muodostivat instituutin ydin-

organisaatiot: Lapin yliopisto, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Ammattiopisto Lappia, Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia. Lisäksi työryhmään nimettiin edustajat Rovaniemen ammattikorkeakoulusta, Lapin urheiluopistolta, Saamelaisalueen koulutuskeskuksesta, Saamelaismuseum Siidasta, Kemin ja Tornion kaupunkien kulttuuritoimista, Kemi-Tornio-alueen kehittämiskeskuksesta ja Matkailualan koulutus- ja tutkimusinstituuttihankkeesta. Valmistelussa oli mukana myös ydinoppilaitosten henkilöstöjärjestöjen ja opiskelijoiden edustus.

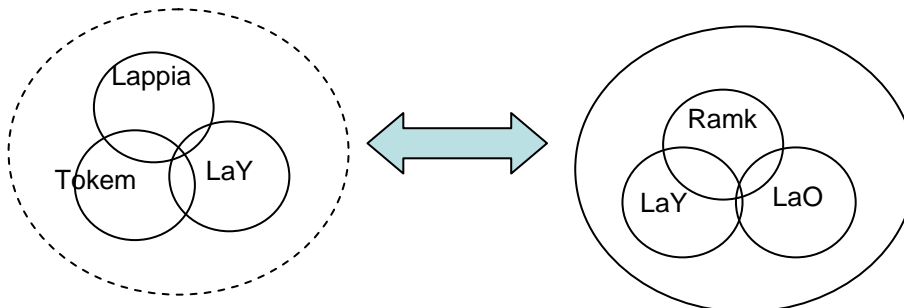
Valmistelun lähtökohtana oli rakentaa Lapin yliopiston, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Ammattiopisto Lappian yhteinen verkostoperiaatteella toimiva kulttuuri-instituutti. Valmistelun tavoitteeksi asetettiin, että perustettavat instituutit muodostavat yhdessä kehittämissympäristön, joka palvelee matkailualan ja kulttuurialan koulutuksen, tutkimuksen ja palvelutoiminnan kehittämistä alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Instituutin verkostokumppaneina toimivat Matkailualan koulutus- ja tutkimusinstituutti, Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus, Saamelaiskulttuurikeskus, Barentsin alueen kulttuurin oppilaitokset, pohjoisen kulttuuriperinnön muistiorganisaatiot sekä muut Lapin kulttuurialan toimijat ja kulttuuripalveluiden käyttäjät.

Pohjoisen kulttuuri-instituutin valmistelun lähtökohtana on ollut Euroopan Unionin, Norjan, Venäjän ja Islannin käynnistämä pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuushanke tavoitteena kulttuurin painoarvon nostaminen kansainvälisessä politiikassa. Kumppanuudella tähdätään pohjoisen ulottuvuuden alueen elokuva- ja musiikkituotannon, kirjallisuuden ja kuvataiteen tuotanto- ja markkinointiosaamisen vahvistamiseen ja sen myötä kulttuuritalouden voimakkaaseen kasvuun.

Pohjoisen kulttuuri-instituutin verkosto-organisaatio

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin erillislaitos

Alueelliset, kansalliset ja kansainväliset yhteistyöverkosto!

Kuva 2. Pohjoisen kulttuuri-instituutin toimintaympäristö

Pohjoisen kulttuuri-instituutin strategiset tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet vuoteen 2020:

Eri koulutusasteiden taiteenalojen yhteistyön vahvistaminen ja työnjaon selkeyttäminen:

- koulutustasojen yhteisen produktiopohjaisen tekemällä oppimisen mallin kehittäminen ja soveltaminen opetustilanteisiin.
- Lapin kulttuurialan koulutuksen valtakunnallisen aseman vahvistaminen ja vakiinnuttaminen yhteistyöllä ja verkostoitumalla

- kulttuurialan eri sisältöalojen koulutuksen koulutuksellisen jatkumon turvaaminen (2.aste, ammattikorkeakoulu, yliopisto) ja koulutuksen profilointi.

Oppilaitosten ja kulttuuritoimijoiden yhteistyön edistäminen alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti:

- kulttuuri- ja taidealojen koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuotteistaminen aluetta palveleviksi asiantuntijapalveluiksi ja palveluiden tarjonnan mallin kehittäminen ja käyttöönotto
- kansainvälisen taiteilija- ja tutkijavaihtoverkoston rakentaminen ja siihen perustuva kulttuurivaihto.
- tarvelähtöisen aikuis- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen.

Eri koulutusasteiden järjestämän kulttuurialan koulutuksen ja liiketoimintaosaamisen koulutuksen systemaattisen yhteistyön tiivistäminen ja yrittäjyyden edistäminen:

- tiedepuistotoiminnan soveltaminen luovien alojen yrityspuistotoimintaan ja toiminnan käynnistäminen.

Kulttuurialan tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja palvelutoiminnan koordinaatio:

- kulttuurialan yhteisen tutkimusohjelman suunnittelu ja toteuttaminen
- pohjoisen kulttuurin kehittämissuunnitelman laatiminen
- Lapin korkeakoulujen yhteisen innovaatio-ohjelman matkailun, kulttuurin ja elämys-talouden Lappi-osion toteuttaminen yhdessä matkailualan tutkimus- ja koulutusinsti-tuutin kanssa.

Kulttuuriviennin edistäminen

- pohjoisen kulttuuriperinnön tietopankin organisointi ja toteuttaminen ja aineiston ja-lostaminen kaikille avoimeksi Pohjoisen muistin tutkimusarkistoksi
- lappilaisen nykytodellisuuden ja elämänmenon dokumentointi, tutkimus ja tulkitse-minen kulttuurin eri keinoin
- pohjoisen alueen taideoppilaitosten ja toimijoiden yhteistyöverkoston rakentaminen ja koordinointi
- matkailun kulttuuripalveluiden kehittämistarpeiden tunnistaminen ja tuotteistaminen
- kulttuuripalveluiden yhteiskäyttöisten tuotekehityslaboratorioiden kehittäminen.

Pohjoisen kulttuuri-instituutin sisällölliset painotukset:

Pohjoisen kulttuuri-instituutin sisällöllisiä painotuksia ovat seuraavat ohjelmalliset kokonai-suudet:

- Soveltavan kuvataiteen osaaminen
- Viestinnän osaaminen
- Musiikki ja ääni
- Taideteollisen alan osaaminen
- Pohjoisen käsityöperinteen vaaliminen ja vahvistaminen

Lisäksi edellä mainittuja osaamisalueita läpileikkaavia sisältöalueita ovat yhteinen taide-opetus, kulttuurin liiketoimintaosaamisen koulutus, yrittäjyyden edistäminen sekä kulttuu-

riosaamisen tuotteistaminen matkailuelinkeinon tarpeisiin. Näiden läpileikkaavien teemojen koulutussisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon opetusministeriön linjaus siitä, että voimavarojen tarkoituksenmukaisen käytön mahdollistamiseksi yksittäisiä oppisisältöjä voidaan alueellisesti toteuttaa ja hankkia korkeakoulujen yhteistyönä.

Pohjoisen kulttuuri-instituutin tavoitteet vuodelle 2020:

Lisäarvo koulutukselle ja tutkimukselle

- Kulttuurialan koulutuksen vetovoima on parantunut merkittävästi.
- Pohjoisen muistin tutkimusarkisto toimii monipuolisena perustana kulttuurialan tuotteiden tuotekehitykselle.
- 30 prosenttia kulttuurialalta valmistuneista opiskelijoista osallistuu opintojensa loppuvaiheessa luovien alojen yrityspuiston toimintaan ja pääosa heistä siirtyy alan yrittäjiksi valmistumisensa jälkeen.

Laatu

- Pohjoisen kulttuurin koulutus on tunnustettua ja yhteistyönä kehitetyillä profiilialueilla kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoista.
- Perustutkimus pohjoisista kulttuureista on vahvistunut ja tukee pohjoisen kulttuurin tuntemusta kansallisesti ja kansainvälisesti.

Vaikuttavuus

- Pohjoisen kulttuurin asema kulttuurin alueella on vahvistunut. Lappi houkuttelee ulkomaalaisia taiteilijoita, jotka toimivat aktiivisesti myös yliopiston, ammattikorkeakoulun ja toisen asteen kulttuurialan kouluttajina ja asiantuntijoina.
- Pohjoisen kulttuuri-instituutin palvelutarjonta on tuotteistettu ja sitä tarjotaan monipuolisesti eri asiakasryhmille.
- Kulttuuri-instituutti toimii kolmannen sektorin toimijoiden asiantuntijaorganisaationa, joka tukee alueen kulttuurin tekijöitä lisäten myös ei-markkinalähtöistä kulttuuritoimintaa.
- Alueellinen toiminta erityisesti raja-alueella on kasvattanut meän kielistä kulttuuritarjontaa.

1.1.6 Innovaatiotoimintaa tukeva rakenteellinen kehittäminen

Lapin korkeakoulukonsernin yhteinen innovaatio-ohjelma yhdistää korkeakoulujen osaamista ja vahvistaa konsernin kokonaisuutta suuntaamalla tutkimus- ja kehittämistoimintaa neljään painoalaan; hyvinvoinnin Lappiin, teollisuuden Lappiin, luonnonvarojen Lappiin sekä elämysten, kulttuurin ja matkailun Lappiin.

Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelma on valmisteltu työryhmässä, johon on kuulunut edustajia kaikista Lapin korkeakouluista, Lapin liitosta, Lapin lääninhallituksesta sekä TE –keskuksesta. Innovaatio-ohjelma 2008 – 2012 on hyväksytty 29.10.2008 korkeakoulukonsernin johtoryhmän kokouksessa.

Innovaatio-ohjelmalla pyritään alueellisen osaamisen, yrittäjyyden ja liiketoiminnan kehittämiseen ja sillä tuetaan erityisesti alueen pk-yritysten kehittymistä. Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelma kattaa valittujen painopistealueiden kehittämistä tukevan tutkimus-, kehittämis- ja palvelutoiminnan tukien sekä teknologisten, kaupallisten että sosiaalisten

innovaatioiden syntymistä. Innovaatio-ohjelman toteuttaminen tuottaa alueelle uutta, aluetta palvelevaa tutkimusta, koulutusta ja hanketoimintaa, joka puolestaan luo yrityksille ja muille organisaatioille kilpailuetuja sekä parempia palvelukäytäntöjä.

1.1.7 Tuottavuusohjelman toteuttaminen tukipalveluiden rakenteellisella kehittämisellä

Lapin yliopiston merkittävimmät toimintakertomusvuoden tuottavuutta edistävät toimenpiteet liittyvät Lapin korkeakoulukonserniyhteistyöhön.

Korkeakoulukonserniyhteistyön myötä Lapin yliopistossa tullaan toteuttamaan tuottavuusohjelman mukaiset henkilötyövuosisäästöt. Toisaalta toimintojen uudelleenorganisoinnin ansiosta resursseja kohdennetaan tukitoiminnoista perustehtäviin. Toimenkuvia järjeistämällä tehokkuutta ja taloudellisuutta parannetaan ja toimenkuvamuutoksilla on myös työmotivaatiota ja työtyytyväisyyttä kohottava vaikutus.

Lapin korkeakoulukonserni -hankkeen johtoryhmä johtaa tukipalveluyhteistyön valmistelua ja toimeenpanoa sekä valmistelee ja esittää tukipalveluiden tuottamisen mallin ja hallinnollisen organisoinnin. Valmistelun lähtökohtana on tukipalveluiden järjestäminen pääosin yhteisesti ja asiakaslähtöisesti.

Työn päämääränä on, että Lapin korkeakoulukonsernin tuottamat tukipalvelut vuonna 2012 ovat:

- Lapin korkeakoulukirjasto
- Kielipalvelut
- Kv-asioiden palvelut
- Hankehallinnon palvelut
- Opiskelijapalvelut
- IT-palvelut
- Avoimen korkeakouluopetuksen palvelut
- Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut
- Markkinointi- ja viestintäpalvelut
- Muut tukipalvelut (mm. virastomestari-, julkaisu- ja painopalvelut, kirjaamo ja arkisto/asiakirjanhallinta)

Tukipalveluiden kehittämisen tavoitteeksi on asetettu Lapin korkeakoulukonsernin palvelukeskus, joka valmistellaan yhteistyössä kuntayhtymien kanssa. Kutakin palvelua varten on perustettu oma työryhmä tehtävänä selvittää, kuinka kyseinen palvelu tuotetaan osana palvelukeskusta ottaen huomioon mm. asiakaslähtöisyys, vaikutukset henkilöstön sijoittamiseen, tilajärjestelyt, tietohallinto ja yhteispalveluihin siirtymisen aikataulu. Työryhmien kokoonpanoissa on huomioitu yliopiston, ammattikorkeakoulujen ja kuntayhtymien edustajien lisäksi opiskelijat.

Lapin korkeakoulukirjasto

Kirjastotyöryhmän toimeksiannossa asetettiin tavoitteeksi, että Lapin korkeakoulujen kirjasto- ja tietopalvelut tuotetaan 1.1.2010 alkaen sopimuserusteisen Lapin korkeakoulukirjasto –yksikön (=erillislaitos) toimesta ja, että palvelut tuotetaan hajautetusti korkeakoulu- kampuksilla Rovaniemellä, Kemissä ja Torniossa. Opetusministeriön valtakunnallinen Kor-

keakoulukirjastojen rakenteellisen kehittämisen hanke valitsi kesällä Lapin korkeakoulukirjaston kehittämisen pilotiksi.

Kirjastotyöryhmän keskeiset jatkotyön kohteet ovat johtosäännön valmistelu, johtoryhmän kokoonpano ja tehtävät sekä kirjaston toimintojen, infrastruktuurin ja palvelusisältöjen suunnittelu. Työryhmä on todennut, että kirjastojen henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja valmistautuminen yhteiseen kirjastoon on tärkeää. Lapin korkeakoulukirjastotyöryhmän työ etenee sovitun mukaisesti.

Kielipalvelut

Lapin korkeakoulukonsernin kielipalveluiden työryhmä rakentaa pysyvää yhteistyömallia korkeakoulujen kielten ja viestinnän opetukseen. Työryhmä on kartoittanut yhteistyön kohteita tavoitteenaan tiivistää yhteistyötä asteittain vuoteen 2011 mennessä.

Korkeakoulut ovat jo aiemmin tehneet yhteistyötä esimerkiksi vähemmän opettujen kielten ja suomi vieraana kielenä -opintojaksojen opetuksessa. Vuoden 2008 aikana on käynnistetty useiden uusien yhteistyökohteiden valmistelu. Valmistelun kohteina ovat muun muassa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytännöt, käännös- ja kielentarkastuspalvelut, kielitaidon testaus, verkko- ja monimuoto-opetus sekä korkeakoulujen yhteinen kielistrategia.

Yhteydenpitoa korkeakoulujen kieli- ja viestintäopetuksen parissa toimivien välillä on kehitetty muun muassa järjestämällä keväällä 2008 yhteinen tapaaminen. Tavoitteena on jatkaa tapaamisia vuosittain ja rakentaa samalla aine- ja teemakohtaisia ryhmiä. Kieli- ja viestintäopetuksen yhteistyöllä tähdätään laadukkaan ja kattavan opetustarjonnan varmistamiseen Lapin korkeakoulukonsernin kaikilla kampuksilla.

Kansainvälisten asioiden palvelut

Työryhmän tehtävänä on yleisen toimeksiannon lisäksi suunnitella / varmistaa Lapin korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suunnitelmaan sisältyvät Kansainvälisten asioiden palveluiden kehittämistavoitteet:

- kaikkien kolmen korkeakoulun seuraavat kv-asioiden palvelut hoidetaan keskitetysti viimeistään 1.1.2009: kv. markkinointiviestintä ja rekrytointi, opiskelijoiden urapalvelut, vieraskielisen opetuksen markkinointi sekä kv. palveluiden hanketoiminnan sopimukset ja edustaminen.
- Lisäksi yhtenäistetään korkeakouluittain tarjottavia kv. asioiden palveluita, toimintamalleja ja tukimateriaaleja.
- LY:n ja RAMK:n kansainvälisten asioiden palvelut tuotetaan 1.1.2009 alkaen yhteisen sopimusperusteisen palvelupisteen toimesta. Keskitetty palvelupiste / yksikkö muodostuu RAMK:n ja LY:n kv. hallinnosta, kv. opiskelupalveluista ja Finnbarents -yksiköstä ja niiden henkilöstöistä.

Kv. asioiden palveluiden työryhmän tavoitteena on toteuttaa korkeakoulukonsernin yhteinen kv-palvelutoiminto asteittain vuosien 2009-2010 aikana.

Hankehallinnon palvelut

Lapin korkeakoulukonsernin hankehallinnon työryhmä miettii hankkeiden hallinnoinnin yhteistyömahdollisuuksia. Työryhmän toiminta alkoi vuoden 2008 aikana ja ensimmäisinä

tehtävinään työryhmä analysoi hanketoimintaan liittyviä yhtäläisyyksiä ja eroja eri organisaatioiden toiminnassa. Tämän vaiheen yhteydessä työryhmä on koonnut myös korkeakoulukonsernin näkökulmaa mahdollisuuksiin ja uhkiin hankehallinnon yhdistämisestä.

Hankehallinnon organisoitumisesta keskusteltaessa suurin kannatus on ollut sopimusrusteisella mallilla, jossa jokaisen organisaation osallistuminen perustuu tehtävään sopimukseen. Tulevaa toimintaa mietittäessä työryhmässä on noussut esille tärkeänä asiana palveluiden läheisyysperiaate, jolloin perustoiminnalle varmistetaan tukipalveluiden hyvä ja nopea saatavuus. Hankepalveluiden tuottamispaikan osalta on päädytty ratkaisuun, jossa palveluita tuotetaan sekä Kemi-Tornion että Rovaniemen alueella. Palveluiden tuottamisessa tehtävät katsottaisiin yhtenä kokonaisuutena ja molemmat alueet keskittyvät tiettyjen palveluiden hoitamiseen. Palveluiden keskittämisen ja läheisyysperiaatteen yhteensovittaminen on hankehallinnon työryhmän tulevien tehtävien suurimpia haasteita.

Opiskelijapalvelut

Työryhmän tehtävänä on yleisen toimeksiannon mukaisesti suunnitella Lapin korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti konsernin opiskelijapalveluiden tuottaminen osana palvelukeskusta pääosin yhteisesti ja asiakaslähtöisesti.

Työryhmä kokoontui syksyn 2008 aikana säännöllisesti. Jatkotyöskentelyä varten perustettiin pienryhmät opiskelijapalveluiden eri toiminnoille, joita ovat opintotuki, opetuksen kehittäminen ja tuki, työelämä ja rekrytointi, koulutuksen markkinointi ja hakutoimisto

Pienryhmät selvittävät kukin nykyistä toimintaansa ja yhteistyötä sekä perustelevat mahdollisuuksia toimia yhteisessä palvelukeskuksessa. Pienryhmät tuottavat konkreettisia esityksiä asioista, joita voidaan toteuttaa yhteisesti, aikataulun toteutuksille sekä mahdolliset esteen ja muut tekijät, jotka tulee ottaa huomioon. Opiskelijapalveluiden rakenteellisen kehittämisen työryhmä/pienryhmät jatkavat työtään.

IT-palvelut

Työryhmän tehtävänä oli yleisen toimeksiannon lisäksi

- suunnitella ja varmistaa rakenteellisen kehittämisen toimeenpanossa muodostuvien yhteisten koulutus- ja palvelukokonaisuuksien (instituutit, korkeakoulukirjasto, tukipalvelut) edellyttämät tietopalvelut
- läpikäydä olemassa olevat IT-palveluja koskevat säännöt ja ohjeet sekä tuottaa esitykset sääntöjen muuttamisesta siten, että konsernin jäsenet voivat toimia esteettä konsernin sisällä
- Lapin korkeakoulukonsernin ja ylläpitäjien yhteisen tietohallintostrategian laatiminen Lapin korkeakoulujen strategiaryhmän toimeksiannon mukaisesti

Konsernin johtoryhmä on päättänyt, että konsernille palkataan tietohallinnon asiantuntija. Samoin johtoryhmä on tehnyt päätöksen osallistumisesta OPM:n Raketti-hankkeeseen.

Avoimen korkeakouluopetuksen palvelut

Lapin korkeakoulut ovat korkeakoulukonsernin puitteissa sopineet korkeakoulun opetuksen ja tukipalveluiden tiivistämisestä vuoteen 2012 mennessä.

Lapin yliopisto, Rovaniemen ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulut sekä Lapin kesäyliopisto muodostavat korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen aikana yhteisen, sopimusperusteisen avoimen korkeakouluopetuksen yksikön. Yhteistyö on aloitettu 1.1.2009 perustamalla kaikkien avointen yhteiset asiakaspalvelupisteet Rovaniemelle yliopiston tiloihin sekä Kemiin ja Tornioon työvoimahallinnon koulutustorien yhteyteen.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut

Työryhmän tehtävänä on suunnitella talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottaminen osana Lapin korkeakoulukonsernin palvelukeskusta. Talous- ja henkilöstöpalvelut käynnistivät tukipalveluyhteistyön konsernin puitteissa osaltaan siksi, että yliopisto joutui määrittelemään kantansa yliopistojen valtakunnallisen palvelukeskuksen, Certian, suhteen. Lapin yliopisto osallistuu Certian kautta SAP-taloushallintojärjestelmän käyttöönottoon, mutta tavoite on muilta osin järjestää talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut korkeakoulukonsernin yhteistyönä.

Työryhmä on aikatauluttanut työn siten, että palvelut voidaan toteuttaa sopimus pohjaisesti tai konsernin johdon linjaamalla muulla tavalla yhteisesti viimeistään vuonna 2015. Tavoiteaikatauluun on vaikuttanut mm. yliopistouudistus, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen ohjausjärjestelmän suunniteltu lähentyminen ja konsernin eri osapuolten käytössä olevien järjestelmien asettamat rajoitukset sekä meneillään olevat suunnitelmat korkeakoulusektorin tietojärjestelmien yhtenäistämiseksi.

Markkinointi- ja viestintäpalvelut

Työryhmän tehtävänä on suunnitella yleisen toimeksiannon mukaisesti markkinointi- ja viestintäpalveluiden tuottaminen osana Lapin korkeakoulukonsernin palvelukeskusta.

Markkinointi- ja viestintäpalveluiden työryhmä järjesti lokakuussa 2008 laajan seminaarin, jossa käsiteltiin viestintää korkeakoulujen muutostilanteissa. Työryhmässä on valmisteltu mm. konsernin viestinnän toimenpidesuunnitelmaa sekä esitystä yhteisestä julkaisujärjestelmästä ja palvelinympäristöstä. Työryhmä korostaa markkinoinnin ja viestinnän merkitystä korkeakoulukonsernin tunnettuuden ja kuvan luojina. Jatkotyössään työryhmän tulee korkeakoulukonsernin antaman palautteen mukaisesti tarkastella markkinointi- ja viestintäpalveluita kokonaisuutena huomioiden myös toisen asteen koulutuksen tarpeet.

Muut tukipalvelut

Muiden tukipalveluiden yhteistyön kehittämisen työryhmät asetetaan vuoden 2009 aikana. Muita tukipalveluita ovat mm. virastomestari-, julkaisu- ja painopalvelut, kirjaamo ja arkisto/asiakirjanhallinta.

1.1.8 Valmistautuminen uuteen yliopistolakiin

Uuden yliopistolain myötä ”uudet yliopistot” aloittavat toimintansa 1.1.2010. Yliopistojen taloudellista ja hallinnollista asemaa uudistetaan. Lapin yliopistosta tulee uudistuksen yhteydessä julkisoikeudellinen laitos. Taloudellinen menestyminen edellyttää vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta. Lapin yliopisto on varautunut muutokseen kehittämällä organisaatioitaan ja toimintatapojaan.

Uudesta yliopistolaista ja sen tuomista muutoksista on informoitu monissa Lapin yliopistolla järjestetyissä tilaisuuksissa, joista mainittakoon info-tilaisuudet, erilaiset keskustelutilaisuudet, yliopiston yhteiset kehittämispäivät, henkilöstöjärjestöjen ja rehtorin tapaamiset, dekaanikokoukset, YT-neuvottelukunnan kokoukset, ylioppilaskunnan strategiapäivät ja hallituksen kokoukset.

Yliopiston hallitus asetti kokouksessaan 11.11.2008 uuteen yliopistolakiin liittyen kaksi työryhmää, yliopiston johtosääntötyöryhmän ja henkilöstöstrategian toimeenpanon suunnittelua valmistelevan työryhmän.

Yliopiston johtosääntötyöryhmä

Yliopiston johtosääntövalmistelun tavoitteena on luoda korkeatasoinen tutkimuksen, opetuksen, taiteellisen toiminnan ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen mahdollistava toimintaorganisaatio, jonka valta- ja vastuusuhteet ovat selkeästi määritellyt.

Johtosääntötyöryhmän ohjausryhmänä toimii dekaanikokous, jossa esityksistä keskustellaan ja otetaan kantaa johtosäännön jatkovalmisteluun. Johtosäännön valmistelu on edennyt ripeästi ja malliteksti saatetaan yliopistoyhteisön kommentoitavaksi maaliskuussa 2009.

Henkilöstöstrategian toimeenpanon suunnitteluryhmä

Henkilöstöstrategian toimeenpanon suunnitteluryhmän tehtävänä on laatia henkilöstöstrategian toimeenpanosuunnitelma, eli määrittellä käytännön toimenpiteet, joiden avulla Lapin yliopisto 2020 -henkilöstöstrategiset tavoitteet saavutetaan

Työryhmän työn tavoitteena on tuottaa esitys yliopiston rekrytointipolitiikasta, laatia ehdotus yliopiston työnantajapolitiikasta uudessa yliopistossa ja laatia toimintamalli henkilöstön palvelussuhteiden muutoksista liittyen uuteen yliopistolakiin. Lisäksi työryhmän tulee tuottaa ehdotus yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunnan virkarakenteeksi sekä henkilöstön kelpoisuusvaatimuksiksi.

Työryhmän ohjausryhmänä toimii dekaanikokous. Tavoitteena on, että työryhmä saa esityksensä valmiiksi 31.7.2009 mennessä.

Kohti uutta taloushallintoa

Uusi yliopistolaki tuo haasteita taloushallintoon. Suunnittelun ja johtamisen tietotuen merkitys korostuu, ja kassanhallinta vaatii uutta osaamista. 1.1.2010 Lapin yliopisto ottaa käyttöön Valtiokonttorin kilpailuttaman SAP -järjestelmän, taloushallintajärjestelmän, jonka määrittely- ja valmistelutyö aloitettiin vuoden 2008 aikana. Lapin yliopisto on tältä osin mukana palvelukeskus Certian koordinoimassa järjestelmän käyttöönottoprojektissa.

Toimintaympäristön muutoksiin vastatakseen yliopisto käynnisti hankkeen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden uudistamiseksi. Keskeisiä tavoitteita olivat suunnitelmallisuuden parantaminen, riskien hallinta ja yksinkertaiset, varmat prosessit. Lähtökohtana palveluiden kehittämisessä oli turvata talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävissä työskentelevien palvelussuhteet yliopistoon. Suunnitteilla on mm. talon yhteiset palvelupisteet täydentävälle rahoitukselle, matkahallinnolle, kassapalveluille ja yhteisille taloushallinnon palveluille. Palvelupisteet perustetaan 1.4.2009 alkaen.

Hyödyt, joita perustettavilla palvelupisteillä tavoitellaan, on mm. että opetus- ja tutkimus-henkilökunta pystyisi paremmin kohdentamaan työaikansa perustehtäväänsä ja toisaalta hallintopalveluiden piirissä työskentelevien pirstaleiset toimenkuvat selkiytyisivät jolloin heidän tehtäväkenttäänsä olisi paremmin hallittavissa. Lisäksi tavoitteena on tiedostettujen päällekkäisyyksien poisto hallinnossa sekä myöskin nykyistä joustavammalla sijaisuusjärjestelyt.

Palveluiden uudelleenorganisointi on otettu myönteisesti vastaan yliopiston henkilöstön piirissä ja työ etenee aikataulun mukaisesti, joten palvelupistetoiminta tulee käynnistymään kuluvan kevään aikana.

Vuonna 2008 Lapin yliopisto otti TEKES-hankkeissa käyttöön kokonaiskustannusmallin, joka on edellyttänyt henkilöstön koulutusta ja yhtenäistä ohjeistusta. Kokonaiskustannusmallissa ei todenneta kaikkia kustannuksia kirjanpidosta projektille, vaan kustannukset määritellään erillisillä laskelmilla perusteltujen kertoimien kautta. Hyötynä tästä on mm. että hankkeisiin liittyvä hallinnointityö sitoo vähemmän resursseja ja se muuttuu enemmän koko hanketta tukevaksi. Kokonaiskustannusmallin käyttö on laajentunut vuoden 2009 alusta koskemaan myös Suomen Akatemian hankkeita. Lapin yliopistossa otettiin vuoden 2008 aikana käyttöön Reportronic -järjestelmä, joka toimii sekä työajan kohdentamis- että projektinhallintajärjestelmänä.

1.1.9 Kevään 2009 auditointiin valmistautuminen

Lapin yliopistossa on valmistauduttu jo pitkään keväällä 2009 tapahtuvaa auditointia varten. Toimintakertomusvuonna auditointiin valmistautumistyö on ollut määrätietoista ja innokasta. Lapin yliopiston laatupolitiikka ja laatustrategia on hyväksytty Lapin yliopiston 2020 -strategian yhteydessä vuonna 2008. Toimintavuonna yksiköt ovat valmistelleet laatu-käsikirjojaan, viimeistelleet toimintansa prosessikuvauksiaan ja käynnistäneet useita laatu-kehittäviä sisäisiä hankkeita. Lapin yliopiston hallitus hyväksyi yliopistotasoisena laatu-käsikirjan joulukuussa 2008.

Arkisessa keskustelussa laadulla tarkoitetaan kaikkea hyvää. Laatujohtamisella tarkoitetaan johtamismallia, jossa laatua pyritään hallitsemaan ja johtamaan strategisesti. Laatujohtamisella on elinkeinoelämässä pyritty saavuttamaan taloudellista hyötyä, alentamaan kustannuksia ja kasvattamaan voittoja. Selvää on, etteivät elinkeinoelämän mallit ole sellaisinaan sovellettavissa yliopistoon.

Lapin yliopiston laatu-käsikirja jakautuu kuuteen osaan, jotka ovat (1) laatupolitiikka ja laatu-strategia, (2) yliopisto ja johtamiskäytännöt, (3) laatu-järjestelmä ja toiminnanohjaus, (4) voimavarat, resurssit ja tukipalvelut, (5) perustehtävien laadunvarmistus sekä (6) laadun-varmistusjärjestelmän arviointi ja kehittäminen.

Lapin yliopiston laatupolitiikan ja laatu-strategian lähtökohta on yliopiston toiminnan arvo-päämäärä. Laatu-käsikirja on yliopiston toiminnanohjauksen väline, joka kuvaa yliopiston arvot, toiminnan tavoitteet, periaatteet, vastuut, arvioinnin ja kehittämisen kohteet sekä menettelytavat. Yliopiston toimintojen kokonaisuus rakentuu sen päätehtävien, tutkimuk-sen, taiteellisen toiminnan, koulutuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen, varaan. Laatu-käsikirjan tehtävä on tukea yliopistollista laatujohtamista ja laadunvarmistusta, ja vie-dä yliopiston laatu-filosofia yliopiston käytäville, toimistoihin, kahviloihin, laboratorioihin ja luentosaleihin.

Kaikki tiedekunnat ovat vakiinnuttaneet toimintavuoden aikana systemaattisen opetuksen palautejärjestelmämallin sekä voimistaneet työelämäyhteistyötä organisoimalla laatusilta-keskusteluja yhteistyössä työelämä- ja rekrytointipalveluiden kanssa. Tiedekuntien keskeisiä työelämän edustajia on kutsuttu näihin tilaisuuksiin. Tämä on ollut mahdollista OPM:n kehittämishankkeen ”Laatusilta ja palautedynamo” -rahoituksen avulla.

Tutkintotavoitteisen koulutuksen itsearviointia varten kehitettiin metodi. Osa tiedekunnista on aloittanut itsearviointityön. Opiskelijoiden kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä opiskelija-palautejärjestelmän kehittämisen ohella auditointiin valmistautumisessa, mm. valmisteltu auditointikampanja. Opiskelijat olivat mukana myös valtakunnallisessa KKA:n hankkeessa ”Benchmarking korkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmien kehittämisessä”.

Yliopistoyhteisölle on järjestetty yksikkökohtaisesti jalkautuen laatutyökoulutusta ja auditointiin perehdyttävää konsultointia. Vararehtorin ja laatujohtajan yksikkökierros tavoitti yliopiston henkilökunnasta lähes puolet. Myös ylioppilaskunnassa on vierailtu auditointiteemalla useita kertoja. Tiedekunnat ja yksiköt ovat valmistelleet laatuksikirjansa.

Laadunvarmistusjärjestelmään liittyen tiedeneuvoston toimeksiannosta on kirjoitettu erilaisia toimintaohjeita, mm. Hyvä tieteellinen käytäntö – Lapin yliopiston tutkimuseettiset toimintaohjeet sekä Tutkimusprojektiopas ulkopuolisesti rahoitetuille tutkimushankkeille.

1.1.10 Arvio koulutustoiminnan tuloksellisuudesta

Vuosi 2008 oli perustutkintokoulutuksen alalla Lapin yliopistolle ennätysellinen. Tutkintotavoitteiden merkittävä ylitys johtui 1. elokuuta 2005 voimaan tulleeseen yliopiston tutkinnoista (794/2004) liittyvän siirtymäajan umpeutumisesta heinäkuun lopulla kuluneena vuonna. Kaiken kaikkiaan Lapin yliopistossa suoritettiin vuonna 2008 yhteensä 708 ylempää korkeakoulututkintoa, joista 47 oli Oulun yliopiston myöntämiä kauppatieteellisen alan tutkintoja. Pelkästään Lapin yliopiston myöntämien ylempien korkeakoulututkintojen yliopistotason tavoitetta/toteutumaa tarkastellessa oli suhdeluku 661/415, eli tavoite ylittyi 1,59 -kertaisesti. Koulutusaloittain tarkasteltuna kaikki koulutusalat ylittivät tutkintotavoitteensa. Kaikkein suurin tavoitteiden ylitys oli taideteollisella alalla (180%) ja yhteiskuntatieteellisellä alalla (172 %), mutta myös kasvatustieteellinen ja oikeustieteellinen koulutusala menestyivät hyvin (145%).

Myös tohtorintutkintojen osalta vuosi 2008 oli Lapin yliopistolle tuottoisa. Tohtorintutkintojen tavoite yliopistotasolla oli 20 ja tutkintoja suoritettiin 25 eli 1,25 -kertaisesti yli tavoitteen. Koulutusaloista parhaiten menestyi kasvatustieteellinen, jossa toteutuma/tavoite oli 10/5, mutta myös yhteiskuntatieteellinen koulutusala ylitti tavoitteen (113%). Oikeustieteellinen tiedekunta saavutti viiden tutkinnon tavoitteensa. Taideteollisen koulutusalan tohtorintutkintotavoite jäi vuonna 2008 saavuttamatta, mutta vuonna 2009 toteuma tulee ylittämään tavoitteen.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Yliopistojen tavoitteena on tutkimuksen, tutkijakoulutuksen, opetuksen ja taiteellisen toiminnan korkea laatu, jota tuetaan vahvistuvalla kansainvälisellä yhteistyöllä ja laatujohtamisen kehittämällä.

Lapin yliopiston tavoitteena on edistää tieteen ja taiteen keinoin tutkimuksen ja koulutuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Yhteiskunnallinen palvelutehtävä toteutuu tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja opetuksen lisäksi julkisen sektorin, yritysten ja yliopiston yhteisten hankkeiden, työelämäyhteistyön ja aluekehitysprojektien kautta.

Vaikuttavuuden arvioinnin lähtökohtana on toiminta hyväksytyin strategian mukaisesti yliopiston eri tehtäväalueilla tutkimuksessa ja taiteellisessa toiminnassa, koulutuksessa ja yhteiskunnallisessa vuorovaikutuksessa.

Tutkimus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston yhteisenä profiilialueena on kansainvälisesti korkeatasoinen arktisen ja pohjoisen ihmisen, yhteiskunnan ja ympäristön sekä näiden vuorovaikutuksen tutkimus. Arktista ja pohjoista huippututkimusta tehdään yliopiston Arktisen keskuksen ja tiedekuntien yhteistyönä.

Yliopiston toinen profiilialue rakentuu kansainväliselle matkailun tutkimukselle. Monitieteinen Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti perustuu yliopiston, ammattikorkeakoulujen, ammatillisen koulutuksen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän yhteistyöhön.

Kasvatustieteellisellä alalla tutkimustoiminnan vahvuuksia ovat opetuksen, oppimisen, opiskelun ja ohjaamisen monitieteinen tutkimus, mediakasvatus sekä poikkitieteellinen naistutkimus.

Oikeustieteiden tiedekunta on yksi Suomen kolmesta oikeustieteellisestä tiedekunnasta. Tiedekunnan tutkimus tukee laaja-alaista koulutustehtävää kaikilla klassisilla oikeustieteen osa-alueilla. Näiden lisäksi oikeustieteellisen tutkimuksen erityisaloja ovat oikeuslingvistiikka, oikeusinformatiikka ja avaruusoikeus.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tutkimuksen vahvuusalueita ovat pohjoisten yhteiskuntien tutkimus, sosiaalitieteellinen hyvinvointitutkimus ja laaja-alainen politiikkatieteellinen tutkimus. Vahvistuvia aloja ovat työelämän ja yhteisöjen muutoksen tutkimus, monitieteinen ympäristötutkimus sekä informaatioteknologian yhteiskuntatieteelliset sovellukset.

Taiteiden tiedekunta on yksi Suomen kahdesta taideteollisen alan yliopistoyksiköstä. Tiedekunnan tutkimuksessa keskitytään pohjoisten ympäristöjen ja yhteisöjen parissa tapahtuvan, ekologisesti ja kulttuurisesti kestävä muotoilun, taiteellisen toiminnan ja taidekasvatuksen kehittämiseen. Yliopiston taiteellisessa toiminnassa globaali näkökulma yhdistyy pohjoiseen orientaatioon ja kulttuuriperintöön.

Matkailun ja liiketoiminnan osaaminen suuntautuu yhteiskuntatieteelliselle ja taideteolliselle alalle. Liiketoimintaosaamisen ja johtamisen näkökulma integroituu matkailun, elämys-teollisuuden, muotoilun ja median tutkimukseen sekä hallinto- ja sosiaalitieteisiin. Lapin yliopisto on ainut yliopisto, jolla on matkailun pääaineoikeus.

Arktinen keskus tutkii pohjoisten alueiden yhteiskuntien ja ympäristön muutosta, ilmastonmuutosta, kestäväää kehitystä sekä ympäristö- ja vähemmistöoikeutta. Se toteuttaa paikallisesti orientoitunutta ja kansainvälisesti huipputasoista tutkimusta, joka on poliittisen päätöksenteon kannalta tärkeää sekä arktisella alueella että sen ulkopuolella. Arktinen keskus luo arktisen alueen kehityksestä uuden monitieteisen synteessin huomioiden paikallisen perinnetiedon hyödyntämisen ja tieteellisen tiedon popularisoinnin merkityksen.

Innovaatiotutkimus

Lapin korkeakoulut valmistelivat yhdessä aluekehitysviranomaisten kanssa vuoden 2008 aikana korkeakoulujen yhteisen innovaatio-ohjelman vuosille 2008-2012. Ohjelma hyväksyttiin jokaisessa korkeakoulussa ja myös ammattikorkeakoulujen taustayhteisöissä.

Innovaatio-ohjelma 2008 – 2012 on korkeakoulujen yhteinen tahdonilmaus kohteista ja toimintatavoista, joilla korkeakoulut entistä vahvemmin tukevat maakunnan yksityisen ja julkisen sektorin uudistumis- ja muutoskykyä. Ohjelman keskeisiä tavoitteita ovat alueen elinvoimaisuuden ja uusiutumiskyvyn lisääntyminen ja Lapin korkeakoulukonsernin roolin vahvistaminen alueellisessa kehittämistyössä.

Toiminnan kehittämiskohteet on koottu neljään painopistealaan, jotka ovat:

- Elämysten, kulttuurin ja matkailun Lappi
- Hyvinvoinnin Lappi
- Luonnonvarojen Lappi
- Teollisuuden Lappi

Painopistealojen kehittämistä tukee Lapin korkeakoulujen läpileikkaavat osaamisalueet, joita ovat liiketoiminta-, yrittäjyys-, ICT – ja koulutusosaaminen.

Yliopiston erityisenä tutkimuksellisenä roolina ohjelman toteutuksessa on tuottaa systemaattisesti tutkimustietoa hyvinvoinnin tietoperustaksi, matkailun ja kulttuurialan kehittämisen tueksi, luonnonvarojen kestävään ja monimuotoisen käytön edistämiseksi sekä teollisen toiminnan tulevaisuuden varmistamiseksi pohjoisilla alueilla. Tietoa hyödynnetään myös kansainvälisessä tutkimusyhteistyössä, mm. periferisten alueiden erityiskysymyksiin liittyvässä tutkimuksessa. Ohjelman toteutuksessa Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tutkimusyksikkö, Lappea, vastaa Hyvinvoinnin Lapin kehittämistyön koordinaatiosta ja Matkailualan koulutus- ja tutkimusinstituutti Matkailun ja elämysteollisuuden ja kulttuurin Lapin osiosta.

Innovaatio-ohjelman toimeenpano ja toteutuminen varmistetaan toisiaan täydentävillä toimenpiteillä:

- ohjelma huomioidaan korkeakoulujen ohjausjärjestelmissä
- kullekin painopistealalle laaditaan oma toimeenpanosuunnitelma
- käynnistetään osaamisen ja tiedon siirron malleja arvioiva ja kehittävä tutkimushanke
- laaditaan korkeakoulujen yhteinen Innovaatiotoimintaa tukeva ohjeistus

Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelman vaikutuksia arvioidaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tarkastelun kohteena ovat ohjelman toiminnot ja niiden vaikutus, kuten hankkeet, koulutukset ja tutkimustoiminta. Lisäksi tarkastellaan saavutettuja tuloksia, kuten uu-

sia tuotteita, julkaisuja ja toimintamalleja. Yleisellä tasolla arvioidaan ohjelman vaikutuksia aluekehitykseen, t&k-toimintaan, ja alueen osaamiseen.

Arktisen keskuksen tiedeviestintä ja näyttely

Arktisen keskuksen tiedeviestintä lisää tietämystä ja ymmärrystä arktisesta alueesta koamalla ja välittämällä siitä tietoa tutkijoille, asiantuntijoille, päätöksentekijöille ja suurelle yleisölle. Se toimii kansainvälisen arktisen tiedon välityksen ja tutkimuksen popularisoinnin kanavana ja asiantuntijaryhmänä. Tieteellisen aineiston muuttaminen kansantajuiseksi ja välittäminen ei-tieteelliselle kohderyhmälle edesauttaa yleisön ymmärtämystä tieteellisistä prosesseista ja asioista. Yleinen kiinnostus tiedeura ja yleisesti tieteen tarpeellisuutta kohtaan on kasvanut tiedekeskuksen toiminnan kautta. Tiedeviestintä tähtää yhä enemmän arktisen tiedon popularisointiin. Tavoitteena on, että ihmiset ymmärtäisivät, mitä arktisella alueella tapahtuu.

Arktisen keskuksen tiedeviestintä toimii Barentsin Euro-arktisen Neuvoston virallisen tiedottajana. Tiedeviestintä osallistuu aktiivisesti kansainväliseen arktiseen internetyhteistyöhön (esim. www.new.arcticportal.org). Tiedeviestintä kehittää ja ylläpitää arktiseen ja Barentsin alueeseen liittyviä verkkopalveluita, tietokantoja ja portaaleja, joiden sisältönä on mm. tutkimus, ympäristö, liikenne ja kansainvälinen politiikka, sekä temaattisia karttoja Barentsin alueelta. Tiedeviestinnällä on toimiva ja kattava yhteistyöverkosto ja se ylläpitää ja kehittää tiedontuotantoaan tiiviillä yhteistyöllä kansallisten ja kansainvälisten verkostojen ja asiantuntijoiden kanssa.

Barentsin neuvoston www-sivujen (www.beac.st) rakenne ja ulkoasu uusittiin yhteistyössä Kansainvälisen Barents-sihteeristön kanssa ja samalla sivusto siirrettiin Arktisen keskuksen hallinnoimalle palvelimelle. Sivusto on tarkoitettu työkaluksi toimijoille Barentsin yhteistyössä ja tukemaan kansainvälistä yhteistyötä.

Tiedeviestinnän ylläpitämästä portaalista www.barentsinfo.org löytyy satojen linkkien ja valokuvien lisäksi yleistietoa Barentsin alueesta eri teemoista kuten: ympäristö, talous ja liikenne, matkailu, historia, alkuperäiskansat Barentsin alueella, hallinto ja yhteistyö, luonto ja luonnonvarat ja kulttuuri.

Arktisen keskuksen näyttelyssä vierailee lähes satatuhatta vierailijaa vuodessa. Heistä puolet on ulkomaalaisia matkailijoita pääosin suurista Euroopan maista sekä Venäjältä ja Japanista. Tiedekeskus on Euroopan tiedekeskusten järjestön (ECSITE) sekä Nordisk Science Centre Forbundin jäsen.

Näyttelytoiminnan eri kohderyhmiä ovat koululaiset, perheet, matkailijat sekä tieteen tekijät, opiskelijat että päättäjät. Näyttelytoiminta vaikuttaa päätöksentekijöihin paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Kansallisesti ja kansainvälisesti Tiedekeskus vaikuttaa päätöksen tekoon kansainvälisten projektien tulosten kautta sekä kehittämällä konkreettisia toimintoja koskien tiedeviestintää ja tarjoamalla vapaamuotoisia oppimisympäristöä koko Euroopan alueella.

Yrittäjyyden edistäminen

Lapin yliopistossa vuoden on 2008 aikana toteutettu yritystoimintaa tukevaa ja yrittäjyyden edistämiseksi suunnattua opetusta:

- Yrittäjyyden 25 op (Avoin yliopisto)

- Alueellinen matkailualan liiketoiminnan kandidaattiohjelma (2005 – 2008)
- MALIMA - matkailualan liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma (2008 – 2011)
- Yritystoiminta ja yrittäjyyskoulutus moduliopintoina eri laajuisesti rakennerahastohankkeissa ja täydennyskoulutuskursseissa
- Johtamisen koulutusohjelma

TEKES-hankkeet

Lapin yliopiston TEKES-hankkeiden keskeisiä sisältöalueita ovat viime vuosina olleet:

- älyhankkeet
- käyttöliittymäsuunnittelu/käytettävyyden arviointi
- suunnitteluteknologia
- suunnittelumenetelmien ja –työkalujen muotoilu
- oppimisympäristöt, vuorovaikutteinen tietotekniikka ja virtuaaliympäristöt
- media-alan käsikirjoittaminen
- informaatioteknologian sovellushankkeet

Jatkossa TEKES-rahoituksessa panostetaan matkailun ja liiketoimintaosaamisen hankkeisiin.

Maisteriohjelmat:

Kulttuuriteollisuuden koulutuskokonaisuus, taiteiden tiedekunta ja matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta, ESR-rahoitteinen, 2009:

- Tilan ilme – maisteriohjelma
- Design, Media & Markets –maisteriohjelma

Kulttuuriyrittäjyyden kansainvälinen maisteriohjelma, taiteiden tiedekunta ja matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta, 2009 (Kajaanin yliopistokeskus)

Talusojohtaminen, Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, 2009

MALIMA - matkailualan liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma, Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta, 2008

Sosiaalityön IT (Oulu), Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, 2009

Kandidaattiohjelmat:

Oikeusnotaarikoulutus työelämässä toimiville, Oikeustieteiden tiedekunta

Meri-Lapin alueellinen kandidaattikoulutus

Saamelaisalueen kandidaattikoulutus, taiteiden tiedekunta, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Oulun yliopiston Giellagas-instituutti, Saamelaisalueen koulutuskeskus

Koulutus

Yliopistosta työelämään, työllistymisselvitykset

Lapin yliopistossa tehdään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille noin puoli vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen kysely sijoittumisesta työelämään, kyselyyn vastasi 292 vuonna 2007 perustutkinnon suorittanutta henkilöä, eli 70 % valmistuneista. Sijoittumis seurannan mukaan vuonna 2007 valmistuneista 88 % oli työssä puolen vuoden kuluttua valmistumisestaan, 3 % oli jatkanut opintojaan ja 4 % haki vielä töitä. Valtaosa koki olevansa koulutustaan vastaavassa työssä. Työsuhteisista 37 % oli vakituisissa työsuhteissa, 60,5 % oli saanut työpaikan Pohjois-Suomesta ja 39,5 % oli sijoittunut Etelä-Suomeen tai ulkomaille.

Taulukko 1. Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneiden työllistyminen 2003-2007

	2007	2006	2005	2004	2003
Työssä	88 %	85 %	80%	85%	85%
- vakituinen työsuhde	37 %	46 %	35%	39%	37%
- koulutusta vastaava työ	82 %	82 %	86%	82%	84%
- työpaikka Pohjois-Suomessa	60,5%	60 %	61%	61%	62%
- työnantajana julkinen sektori	69 %	68 %	72%	75%	72%
- työnantajana yksityinen	30 %	31 %	27%	25%	27%
Työnhakijana	4 %	6 %	9%	8%	4%
Opiskelu yms.	8 %	9 %	10%	7%	11%

Toimintavuonna 2008 työelämä- ja rekrytointipalveluiden viisi vuotta työmarkkinoilla – selvityksen kohderyhmänä olivat vuonna 2002 valmistuneet maisterit. Lapin yliopistosta valmistuneet maisterit sijoittuvat työelämään hyvin. Heti valmistumishetkellä työssä oli 54 % maistereista ja viisi vuotta myöhemmin jo 84 %. Valtaosa (76 %) löysi ensimmäisen työpaikan puolen vuoden kuluessa valmistumisesta. Vastaaajista 79 % ilmoitti, että työssäoloaika oli ehtinyt kertyä 4-5 vuotta syksyyn 2007 mennessä. Valtaosa koki olleensa koulutusta vastaavissa tehtävissä valmistumisensa jälkeisen ajan.

Työpaikkojen laadulliset arviot paranivat uran edetessä. Vastaaajista 54 % arvioi, että ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka vastasi hyvin vaatavuustasoltaan yliopistollista koulutusta, syksyn 2007 tilanteessa 71 % koki olevansa koulutustasoa vastaavassa työssä. Työmarkkinoille siirtyminen ei kaikilla kuitenkaan sujunut aivan kitkatta, vastaaajista 33 % koki ensimmäisen työn osin tai selvästi alityöllistävänä eli työtehtävien vaatavuustaso ei vastannut koulutusta. Syksyllä 2007 tätä mieltä oli 14 % vastaaajista. On mielenkiintoista myös havaita, että syksyn 2007 tilanteessa 14 % maistereista piti työtehtäviään koulutukseen nähden vaativampina. Työn pätevyysvaatimuksia (oliko tutkinto edellytyksenä työhön) arvioitaessa kyllä-osuudet olivat ensimmäisessä työssä 63 % ja syksyn 2007 työpäikässä 84 %.

Lapin yliopiston maisterit työllistyvät kautta Suomen. Vertailtaessa kotipaikan sijaintia ennen opintojen aloittamista syksyn 2007 asuinpaikkakuntaan havaitaan, että Lapista on muutettu seuranta-aikana yhä etelämmäs. Sama suuntaus oli myös edellisissä uraseurantatutkimuksissa. Niukka enemmistö (51 %) asui seurantahetkellä kuitenkin edelleen Pohjois-Suomessa. Maisterit pysyivät Rovaniemen kaupungin alueella paremmin kuin Lapin läänissä keskimäärin. Lapin läänissä oli seurantahetkellä 26 % maistereista (vähennystä 10 prosenttiyksikköä).

Vastaavasti 13 % maistereista asui syksyllä 2007 edelleen Rovaniemen seudulla (vähennyttä 3 prosenttiyksikköä).

Useimmat työskentelivät valtion tai kunnan palveluksessa (65 %). Syksyllä 2007 yksityisellä sektorilla toimi 30 %, heistä itsenäisenä yrittäjänä, ammatinharjoittajana tai freelancerina oli 10 henkilöä. Viiden vuoden aikana 11 % maistereista oli jossakin uran vaiheessa toiminut yrittäjänä, ammatinharjoittajana tai freelancerina.

Työuran alussa useimmat maisterit olivat määräaikaissa työsuhteissa, mutta useimmilla työn epävarmuus muuttui vakaammaksi syksyyn 2007 mennessä. Työuran alussa vain 26,5 % oli löytänyt vakituisen työpaikan, mutta seurantahetkellä jo 61 % oli vakituudessa työ- tai virkasuhteessa. Osuudet ovat lähes samat edelliseen uraseurantaan verrattuna. Viiden vuoden aikana valtaosa oli ollut 1-2 työnantajan palveluksessa (ka 2,4). Monilla oli kuitenkin kokemusta määräaikaisten työ- tai virkasuhteiden ketjuttamisesta. Valmistumisen jälkeen erillisiä työ- ja/tai virkasuhteita oli keskimäärin 4,5 ja yli kolmasosalla niitä oli ollut 5-10 kappaletta.

Seurannassa vastaajat arvioivat myös työn sisällöllisiä tekijöitä. Suurimmat painoarvot työn sisällöllisten tekijöiden arvioinnissa saivat työn itsenäisyys ja vastuullisuus, mielenkiintoisuus ja monipuolisuus. Vaikka työtehtävien sisällölliset painoarvot painottuvatkin positiivisiin tekijöihin, niin peräti 65 % vastaajan mielestä työtä oli seurantahetkellä liikaa ja 53 % koki työn henkisesti liian kuormittavaksi. Nykyisen työsuhteen jatkumisesta oli huolissaan 39 % maistereista.

Mahdolliset työttömyyskokemukset osuivat pääasiassa työuran alkuun. Heti valmistumisen jälkeen työttömänä työnhakijana oli 26 %, mutta syksyllä 2007 vain 1 %. Viiden vuoden aikana 42 % oli kokenut työttömyyttä. Useimmiten työllistymistä vaikeuttaneiksi tekijöiksi mainittiin alueellinen työmarkkinatilanne, työkokemuksen puute, alan heikko työmarkkinatilanne ja puutteelliset suhdeverkostot. Työttömyys oli useimmilla (51 %) ollut kertaluonteista, keskimääräinen työttömyysaika oli 0,7 vuotta. Toistuvaistyöttömiä (4-5 kertaa) oli vain 4 % työttömänä olleista. Vastaavasti 58 %:lla ei ollut työurallaan lainkaan työttömyysjaksoja. Maistereiden työttömyyskokemukset vähentyivät edelliseen uraseurantatutkimukseen verrattuna.

Seurantatiedot osoittavat, että opiskeluinto ei hiipunut tutkinnon suorittamisen jälkeen, 13 % oli ollut viiden vuoden aikana päätoimisena opiskelijana. Vastaajista 67 % oli osallistunut työnantajan järjestämään tai kustantamaan koulutukseen, 19 % oli osallistunut tai suorittanut ammatillisen erikoistumis- tai pätevyitysmiskoulutuksen ja 14 % ilmoitti suorittaneensa tieteellisiä jatko-opintoja.

Opintojen työelämäyhteyksien kehittäminen

Yliopistokoulutuksen ja työelämäyhteistyön tiivistämiseksi sekä palautetietojen vaikuttavuuden lisäämiseksi työelämä- ja rekrytointipalvelut käynnisti vuonna 2008 tiedekuntien laatusil-takeskustelut. Laatusilta-mallia kehitettiin osana Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmää.

Laatusiltakeskusteluiden kautta luotiin systemaattista palautedynamon kaltaista toimintamallia, jossa työnantajat, Lapin yliopistosta valmistuneet, opiskelijat ja opettajat arvioivat yhdessä tutkintokoulutusta työelämän näkökulmasta. Tutkintojen työelämävastaavuus ja tulevien työmarkkinoiden ennakointi edellyttävät ajantasaista tietoa tutkintojen työllistämiskyvystä ja osu-matarkkuudesta työmarkkinoilla sekä palautetta valmistuneiden osaamisesta. Tavoitteena on, että tutkinnot vastaavat mahdollisimman hyvin työelämän tarpeita ja että valmistuneet työllisty-vät koulutusta vastaavasti. Laatusiltakeskusteluilla uraseurantatutkimusten ja työnantaja-kyselyn työelämäpalautteita välitettiin opetuksen kehittämiseen. Laatusiltakeskustelut järjestet-tiin keväällä kaikissa tiedekunnissa ja niihin osallistui 112 henkilöä. Keskusteluissa työelämä-palautteita käsiteltiin laatujohtajan ja dekaanien johdolla.

Valmistuneiden maistereiden mielestä yliopisto-opinnot olivat parhaiten kehittäneet kykyä itsenäiseen työskentelyyn, tiedonhankintataitoja, oman alan teoreettista osaamista sekä analyyttisen ja systemaattisen ajattelun taitoja. Nämä olivat esimerkkejä avaintaidoista, joita kyselyyn vastanneet maisterit olivat työurallaan tarvinneet erilaisissa työtehtävissään. Työn asettamien vaatimusten perusteella työelämävalmiuksien tärkeysjärjestys oli kuiten-kin hieman erilainen kuin mitä opinnoissa oli karttunut. Tärkeimmiksi nousivat kyky itsen-äiseen työskentelyyn, ongelmanratkaisukyky, viestintä suomen kielellä, joustavuus ja sopeu-tumiskyky, tiedonhankintataidot, oman alan tehtävien käytännön taidot sekä ryhmätyö- ym. sosiaaliset taidot. Työelämäpalautteiden perusteella suurimmat ”kuilut” työssä tarvittavien ja opinnoissa karttuneiden valmiuksien kohtaamisessa olivat samoissa tieto-taitoalueissa kuten edellisessä uraseurantatutkimuksessa. Nämä tieto-taitoalueet olivat neuvottelutai-dot, oman alan tehtävien käytännön taidot, esiintymiskyky, organisointi- ja koordinoititai-dot sekä ryhmätyö- ym. sosiaaliset taidot.

Työllistymistä ja työnhakutaitoja edistäviin koulutuksiin, yksilöohjauksiin ja mentorointiin osallistui toimintavuonna 439 opiskelijaa tai vastavalmistunutta. Mentoroinnilla on tuettu opiskelijoiden urasuunnitelmia ja vahvistettu työelämäkontakteja vuodesta 1999 lähtien. Yhteistyötä on tehty tähän mennessä noin 100 työelämän asiantuntijan kanssa. Toiminta-vuonna oli käynnissä kaksi mentorointiohjelmia, joihin osallistui opiskelijoita kaikista vii-destä tiedekunnasta. Työharjoittelijoista oli kova kysyntä, harjoittelupaikkatarjouksia tuli ennätyselliset 485 kappaletta.

Alueellinen kehittäminen

Yhteyksiä elinkeino- ja työelämään vahvistetaan, tutkimustulosten ja osaamisen liiketoi-minnallista ja yhteiskunnallista hyödyntämistä sekä innovaatiopalveluja tehostetaan. Yli-opisto verkostoituu keskeisten alueellisten toimijoiden kanssa.

Yliopiston missio määrittää yliopiston yhteiskunnalliseksi tehtäväksi vahvistaa pohjoisten alueiden, yhteisöjen ja yksilöiden asemaa osana globaalia toimintaympäristöä tavoitteena laaja-alaisen ja monitasoisen hyvinvoinnin edistäminen. Välineitä sen toteuttamiseen on uuden tiedon tuottaminen, sen välittäminen ja aktiivinen kehittämistoiminta. Työssä tarvi-taan kykyä kehittää uusia ratkaisuja yhteiskunnallisten palveluiden tuottamisessa, aikuis-koulutusta, joka ylläpitää työelämävalmiuksia sekä koulutustarjontaa perustutkintotasolta aina ikääntyvien yliopistotoimintaan.

Lapin yliopiston toiminta osana Lapin maakuntakorkeakoulun toimintaa

Lapin korkeakoulujen aluestrategian mukaisesti yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulut ja kesäyliopisto verkottavat osaamistaan yhteiseen maakuntakorkeakouluun tavoitteenaan

tukea Lapin seutukuntien osaamisstrategioissaan määrittämien elinkeinopoliittisten kehittämistavoitteiden toteutumista. Lapin korkeakoulujen alueellinen toiminta on vahvaa maakunnan avainaloihin profiloitunutta kampuustoimintaa, jota täydennetään alueelliseen toimintaan fokuoituneella, seutukuntalähtöisellä koulutuksella, tutkimuksella ja kehittämistoiminnalla. Maakuntakorkeakoulutoiminta konkretisoituu elinkeinojen kehittämistä tukevin avoimina ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opintoina, alueellisina ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkintoihin johtavina opintoina ja yrityksiä ja julkisia organisaatioita palvelevana kehittämis- ja innovaatiotoimintana. Maakuntakorkeakoulun toiminnalla on yliopiston aluepalveluiden kannalta keskeinen rooli, koska tällä toiminnalla tuotetuilla osaamisstrategioilla varmistetaan koulutus-, tutkimus- ja kehittämisspalveluiden ja alueen tarpeiden kohtaaminen.

Vuonna 2008 osana maakuntakorkeakoulun tarjontaa käynnistettiin Matkailun alueellinen maisteriohjelma, joka toteutetaan kaikissa Lapin seutukunnissa. Osallistujia ohjelmaan on Lapin lisäksi ympäri Suomea, pääosa opiskelijoista tulee kuitenkin Lapista. Kemi-Tornio-alueella jatkuu Meri-Lapin alueellinen kandidaattikoulutus ja saamelaisalueelle suunniteltiin omaa kandidaattikoulutusta.

Innovaatio-ohjelman valmistelu

Lapin korkeakoulut valmistelivat yhdessä korkeakoulujen yhteisen innovaatio-ohjelman.

Vuonna 2008 yliopisto on osallistunut mm. seuraavien alueellisten strategioiden toteutukseen:

- Manner-Suomen ESR-ohjelma
- Pohjois-Suomen EAKR-ohjelma
- Lapin maakunnan yhteistyöasiakirja
- Interreg IV A-ohjelma
- Kolarctic ENPI CBC-ohjelma
- Pohjois-Suomen strategia ”Avoin Pohjois-Suomi”
- Lapin matkailustrategia
- Lapin maakuntasuunnitelman toteuttamissuunnitelma 2008-2009

Yliopisto on toiminut yhteistyössä alueen ammattikorkeakoulujen/elinkeino/työelämän välillä:

- Lapin korkeakoulukonserni
- Lapin maakuntakorkeakoulu
- Pohjois-Suomen korkeakoulujen yhteistyöneuvottelukunta/Osaava Pohjois-Suomi
- Kajaanin yliopistokeskus
- Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus
- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
- Rovaniemen seudun aluekeskusohjelma
- Maakunnan yhteistyöasiakirja (MYAK)
- Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)
- Oikeustieteen tiedekunnan ja Rovaniemen hovioikeuden yhteistyö

Kansainvälinen toiminta

Yliopistot tiivistävät ja lisäävät kansainvälistä yhteistyötään, liikkuvuutta ja verkostoitumista. Tavoitteena on, että yliopistot ovat kilpailukykyisiä yhteistyökumppaneita erityisesti Euroopan korkeakoulutus- ja tutkimusalueella. Yliopisto lisää yhteistyötä Venäjän kanssa ja vahvistaa Venäjä-asiantuntemustaan.

Kansainvälisen koulutus- ja tutkimusyhteistyön suuntaamista yliopiston profiilialueille on vahvistettu vuonna 2008 sekä yliopisto- että tiedekuntatasolla. Kaikissa tiedekunnissa tehdään kansainvälistä koulutus- ja tutkimusyhteistyötä siten, että yhteistyön avulla pystytään vahvistamaan ja kehittämään tiedekunnan omia tutkimuksen, koulutuksen ja taiteellisen toiminnan painopistealoja. Kansainvälinen tutkimusyhteistyö on Lapin yliopiston tiedekuntien vakiintunutta toimintaa, jota toteutetaan yksittäisten tutkijoiden toimesta sekä erilaisten kansainvälisten hankkeiden puitteissa.

Kasvatustieteiden tiedekunnan osaaminen on jo vahvasti suuntautunut pohjoisuuteen ja tiedekunnassa selvitetään kiinnittymistä UArcticin temaattisiin yhteistyöverkostoihin vielä tarkemmin.

Oikeustieteiden tiedekunnalla on Erasmus -vaihtosopimus 49 eurooppalaisen yliopiston kanssa 17 eri maassa ja lisäksi yksi ulkopuolinen sopimus Chilen yliopiston kanssa. Uusi Erasmus -sopimus solmittiin kertomusvuonna Kölnin yliopiston sekä Riika Graduate School of Law:n kanssa. Useimmat yhteistyösopimukset sisältävät sekä opiskelija- että opettajavaihtomahdollisuuden. Kahdenkeskisten sopimusten lisäksi tiedekunnalla on 12 pohjoismaista yhteistyöyliopistoa oikeustieteen pohjoismaisessa Nordplus -verkostossa.

Oikeustieteiden tiedekunta jatkoi yhteistyötä opiskelijoiden eurooppalaisen järjestön ELSA:n kanssa. Tiedekunta toimi aktiivisesti Eurooppalaisten oikeustieteellisten tiedekuntien yhdistyksessä (ELFA) ja osallistui yhdistyksen vuosikokoukseen sekä yhdistyksen julkilausuman valmisteluun (<http://elfa-afde.eu/aboutelfa.aspx>). Tiedekunta osallistuu vahvasti pohjoismaiseen Nordplus yhteistyöhön oikeustieteen Nordplusverkoston kautta. Strategisten kumppanuuksien kartoitus on aloitettu ja Arktisen keskuksen Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutin kanssa on neuvoteltu pohjoisuuteen liittyvien kansainvälisten kontaktien yhteisestä hyödyntämisestä sekä suuntautumisesta.

Oikeustieteiden tiedekunta on valmistellut kiinaoikeuden professuurin aloittamista vuoden 2009 syksyllä ja tiedekunnan dekaani on käynyt neuvotteluja Renmin yliopiston edustajien kanssa Pekingissä vuoden 2008 lokakuussa. Samassa yhteydessä on kartoitettu mahdollisuutta hakea Erasmus Mundus II:n tohtorikoulutusta yhdessä Renminin ja USLA:n kanssa.

Lapin yliopistossa on toiminut Venäjäosaamisen keskus, joka on koordinoanut tutkimus- ja kehittämishankkeita, tukenut CBU-maisteriohjelmien rakentamista yhteistyössä Oulun yliopiston ja venäläisten partneriyliopistojen kanssa, edistänyt opiskelija- ja opettajavaihtoa sekä tukenut Venäjä-kysymyksiin suuntautunutta jatko-opiskelua. Venäjäosaamisen toiminnalliset painopisteet ovat olleet yhteiskuntatieteissä ja oikeustieteissä. Hankkeen turvin on tuettu venäjän kielen opetusta yliopistossa. Oikeustieteissä verkostoituminen on suuntautunut monialaiseen koulutus- ja tutkimusyhteistyöhön sekä opiskelija-, opettaja- ja tutkijavaihtoon. Yhteistyötahona on ollut Venäjän tiedeakatemian valtio- ja oikeuslaitoksen lukuisien yliopistojen lisäksi. Yhteistyöalue on ulottunut perinteistä pohjoista aluetta laajemmalle.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa on rakennettu systemaattisesti Venäjään liittyvää asiantuntemusta. Vuonna 2008 jatkettiin yhdessä Oulun yliopiston ja 8 venäläisen partnerin kanssa Barents Cross Border Universityn toimintojen valmistelua. Yhteistyön tuloksena on valmisteltu neljä maisteriohjelmia, joista Lapin yliopisto on mukana kahdessa:

- Master's Degree Programme in Comparative Social Work (Lapin yliopisto vastuuyksikkönä);
- Master's Programme in Circumpolar Health and Wellbeing (Oulun yliopisto vastuuyksikkönä);

Master's Degree Programme in Comparative Social Work -ohjelmassa on vuonna 2008 suunniteltu syksyllä 2009 alkavia opintoja ja valmisteltu opiskelijavalintaa.

Muita yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa toteutettuja kansainvälisiä tutkimus- ja koulutusyhteistyöhankkeita olivat muun muassa sosiaalityön laitoksen EU-Canada Displaced Persons Project -hanke, liettualaisen Vytautas Magnus Universityn kanssa vahvistettu yhteistyö sosiaalityön jatko-opiskelijoiden koulutuksessa, jatkokoulutusseminaari ja yhteistyö Luulajan teknisen yliopiston kanssa sekä Spatial Citizenship in European Labour Markets -hanke. Lisäksi tiedekunnassa on vuonna 2008 tehty kansainvälistä tutkimusyhteistyötä tutkijavierailuiden puitteissa.

Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta koordinoi European Masters on Arts, Culture and International Management (EMACIM) –koulutusohjelmaa (Erasmus Curriculum CD -ohjelma), jossa on mukana seitsemän yhteistyöyliopistoa kuudesta eri maasta: Suomesta (Lapin yliopisto, MLT), Belgiasta, Ranskasta, Kreikasta, Puolasta ja Portugalista. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnassa on lisäksi suunniteltu European Joint Masters in Tourism (EJMT) -hanketta yhdessä ruotsalaisten, slovenialaisten ja liettualaisten partnereiden kanssa. Konsortio haki Erasmus CD -ohjelmasta suunnittelurahoitusta, mutta sitä ei myönnetty. Kansainvälinen tutkimusyhteistyö on tiedekunnassa laajasti verkottunutta. Tästä hyvänä esimerkkinä on Experience Stratos -tutkimusohjelma, joka muodostaa laajan tutkijaverkoston yli 20 eri maahan ja useisiin eri maanosiin. Tutkimusyhteistyötä tehdään tiedekunnassa myös mm. Gender, Management and Multinationals- ja Academic Work Practices –projekteissa. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään myös konferenssien järjestämisessä, yhteisjulkaisuissa ja verkottumisessa.

Taiteiden tiedekunnassa on haettu rahoitusta ”kotiseutu/Heimat” tieteelliselle tutkimukselle yhdessä Turun yliopiston ja Rostockin yliopiston kanssa Suomen kulttuurirahastosta. Rostockin yliopisto ja Turun yliopisto ovat jo aloittaneet omarahoitteisesti hankkeen teemaan liittyvän opetuksen. Tiedekunta on mukana eMobilArt -hankkeessa, jota voidaan pitää koulutusprojektin lisäksi tutkimusyhteistyöhankkeena, sillä hankkeen tavoitteena on muun muassa interaktiivisen taiteen tutkimuksen/tutkimusyhteistyön kehittäminen. Hankkeen pääjärjestäjänä toimii Ateenan yliopisto ja yhteisjärjestäjinä Lapin yliopisto sekä Wienin taidekorkeakoulu. Hankkeella on lisäksi yhteistyökumppaneina Ranskasta, Belgiasta, Kreikasta ja USA:sta. Toisena taiteiden tiedekunnan kansainvälisenä tutkimusyhteistyöhankkeena voidaan mainita Pan-Barentz -hanke, jota koordinoi norjalainen, Kirkkoniemessä toimiva, Pikene på Broen – yhdistys. Lapin yliopisto toimii hankkeen suomalaisena yhteisjärjestäjänä. Lisäksi hankkeessa on mukana yhteisjärjestäjiä Ruotsista ja Turkista. Hankkeessa tutkitaan ja rakennetaan Barentsin alueen identiteettiä ja raja-alueyhteistyötä taiteen, arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun näkökulmista. Taiteiden tiedekunnalla on yllä mainittujen lisäksi suunnitteilla ainakin neljä kansainvälistä tutkimusyhteistyöhanketta. Tiedekunta on ollut aktiivinen myös kansainvälisen koulutusyhteistyö saralla, sillä se on ollut vuoden 2008 aikana mukana muun muassa seuraavissa koulutustapahtumissa: EDDA Light and Fire intensiivikurssi Telemarkissa, Norjassa; FIRST-ARTSMO puppetry intensiivikurssi Pietarin teatteriakatemiassa; eMobilArt mediataiteilijoiden työpaja Rova-

niemellä; C.T.D.N "Movement, space, sound, interaction" workshop Rovaniemellä ja Ranskan valtion Saison Finlandaise puitteissa toteutettu tapahtuma St. Etiennessä.

Kansainvälisen opetuksen kehittäminen tukee ja luo pohjaa kansainväliselle koulutus- ja tutkimusyhteistyölle. Tiedekunnat ovat olleet aktiivisia kansainvälisen opetuksen kehittämisessä. Vaihto-opettajia käytetään varsinaisen opetuksen toteutuksessa, tiedekuntien opettajat ovat osallistuneet vaihto-opiskelijoille suunnattujen opetuspakettien kokoamiseen ja luomiseen, tavoitteena on tarjota monipuolista ja laadukasta opetusta kansainvälisille opiskelijoille.

Kahdenväliset sopimukset eri maiden välillä

Lapin yliopisto on verkottanut kansainvälisen yhteistyönsä ympäri maailmaa. Yhteistyö tapahtuu pääasiallisesti erillisten sopimusten, vaihto-ohjelmien ja projektien puitteissa. Lapin yliopistolla on miltei 300 eritasoista yhteistyö-, projekti- ja hankesopimusta n. 50 eri maassa. Monessa tapauksessa kyseessä on sama partneri, joten todellisia yhteistyökumppaneita on noin 220. Partnerit on lueteltu internetsivuilla www.ulapland.fi/kvverkostot. Suurin osa sopimuksista on tiedekuntien itsensä hallinnoimia LLP-Erasmus ja Nordplus-sopimuksia. Vuonna 2008 yliopistolla oli 8 voimassa olevaa yliopistotasoisia Erasmus-sopimusta. Yliopistotasoisia kahdenvälisiä sopimuksia tai aiesopimuksia on Lapin yliopistolla 35, joista noin 20 kanssa tapahtuu aktiivista yhteistyötä ja opiskelijavaihtoa. Lisäksi useimpien sopimusten puitteissa tapahtuu projektiyhteistyötä. Lapin yliopistolla on monenkeskeisiä sopimuksia First-ohjelman puitteissa 16 eri partnerin kanssa ja North2North ohjelman puitteissa yhteistyötä on mahdollista tehdä 20 ulkomaisen pohjoisessa sijaitsevan yliopiston kanssa.

Lapin yliopiston kumppanuusyliopistoneuvottelut ja vahvistettu yhteistyö on aloitettu seuraavien yliopistojen kanssa

- University of Maribor, Slovenia
- Renmin University of China, Kiina
- University of Alaska Fairbanks, USA

Lapin yliopiston uudet kahdenväliset yhteistyösopimukset vuonna 2008:

- Yamaguchi Prefectural University, Japani
- Urbana University, USA
- Vytautas Magnus University, Liettua (YTK, uusi kahdenvälinen sopimus Sosiaalityön jatko-opiskelijoiden koulutusyhteistyöstä)

Lapin yliopisto uudisti seuraavat kahdenväliset yhteistyösopimukset vuonna 2008:

- University of Alaska Fairbanks, USA
- Dohto, University, Japani

Uudet Erasmus -sopimukset vuonna 2008

- University of Geneva, Sveitsi
- Oxford Brookes University, Iso-Britannia
- Metropolitni Univerzita Praha, Tsekinmaa
- Bilkent University, Ankara, Turkki
- Istanbul Technical University, Turkki
- Tallinn University of Technology, Viro
- Anadolu University, Turkki

Yliopiston koordinoimat verkostohankkeet ja vaihto-ohjelmat

Lapin yliopisto osallistuu aktiivisesti EU:n LLP/ERASMUS, pohjoismaiden ministerineuvoston NORDPLUS verkostoihin ja NORDLYS opiskelijavaihtoihin, sekä CIMO:n rahoittamaan venäjälle suuntautuvaan FIRST ohjelmaan. Yliopisto koordinoi vuonna 2008 kolmea FIRST verkostoa (FIRST-ARTSMO, FIRST-LAPLAND ja FIRST-BARENTS). Verkostojen koordinoinnit on jaettu yliopiston sisällä siten, että YTK koordinoi FIRST-LAPLAND (koko yliopiston yhteinen) -verkostoa, jossa yhdistyvät aiemmin pienempinä verkostoina toimineet FIRST Network, FIRST Law sekä FIRST Sosnet. TTK koordinoi FIRST-ARTSMO -verkostoa, ja FIRST-BARENTS -verkoston koordinointi on hoidettu keskitetysti kansainvälisten asiain yksikössä. Vuonna 2009 FIRST-BARENTS koordinaatio siirtyy Lapin yliopistosta Rovaniemen ammattikorkeakouluun.

Yliopistolla on LLP/ERASMUS ohjelman puitteissa n. 185 partneriyliopistoa kaikissa ohjelmakelpoisissa maissa ja lisäksi 37 kahdenvälistä sopimusta 13 eri maassa. Kaikilla tiedekunnilla, kielikeskuksella ja Arktisella keskuksella on toimintaa LLP/ERASMUS ohjelman puitteissa.

Arktisen yliopiston koordinoima ja CIMO:n rahoittama North2North pilotti käynnistyi vuonna 2002. Ohjelman puitteissa tapahtui aktiivista opiskelijavaihtoa myös vuoden 2008 aikana.

Taiteiden tiedekunta koordinoi kahta Nordplus verkostoa: Nordplus EDDA- ja C.T.D.N. -verkostot. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta ja kasvatustieteiden tiedekunta ovat mukana partnerina omien alojensa Nordplus –verkostoissa. Verkostot mahdollistavat opiskelija- sekä opettajavaihdon kaikkiin pohjoismaihin.

Muu kansainvälisyyttä edistävä toiminta

Vuonna 2008 kansainväliset asiat on yhteistyössä yliopiston viestintäpalveluiden kanssa suunnitellut ja toteuttanut yliopiston englanninkielisten www-sivujen uudistusta. Sivujen rakenteellinen uudistus on toteutettu siten, että se palvelee paremmin sekä kansainvälisiä opiskelijoita/opiskelijoiksi pyrkiviä, tutkijoita ja yhteistyökumppaneita että yliopiston sisäisiä toimijoita.

Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden hakuprosessiin otettiin vuonna 2008 käyttöön University Admissions Finland -palvelu ja Funima -järjestelmä. Lapin yliopisto on ollut aktiivisesti mukana FUNIMA -projektissa kehittämässä University Admissions Finland hakupalvelua ja siihen liittyvää yliopistojen yhteistä markkinointiviestintää.

Arktisen keskuksen toiminnan kansainvälisyys

Arktisen keskuksen toiminta on kattavasti kansainvälistä. Arktinen keskus toimii kansainvälisen sirkumpolaarisen arktisen tutkimuksen ja tiedonvälityksen solmukohtana ja tekee yhteistyötä kaikkien keskeisten arktista tutkimusta harjoittavien monitieteisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa.

Arktisen keskuksen henkilökunnassa oli viime vuonna edustettuna 14 kansallisuutta, joista pitkäaikaisia työntekijöitä on 9 maasta (Bangladesh, Baskimaa, Englanti, Espanja, Intia, Italia, Japani, Kanada, Puola, Ranska, Saksa, Tanska, Venäjä, Yhdysvallat). Arktisen keskuksen työkieli on englanti.

Arktisella keskuksella on kansainvälinen tieteellinen neuvottelukunta jossa jäseninä ovat Venäjän, Yhdysvaltion, Englannin, Tanskan, Norjan ja Ruotsin arktisen tiedeyhteisön johtavia henkilöitä. Puheenjohtajana toimi Yhdysvaltojen Heintz Instituutin Robert W. Corell joka oli samaan aikaan maailmalajuisesti merkittävän Arktisen Neuvoston Arctic Climate Impact Assessment –hankkeen johtajana.

Arktinen keskus on mukana arktisen kansainvälisen yhteistyön organisaatioissa, mm.

- Antarctic Data Management Expert Group
- Arctic Council, and the Finnish background group of the Ministry of Foreign Affairs
- Arctic Research Consortium of the US (ARCUS) (johtokunnan ja komitean jäsen)
- Barents Euro-arctic Council and the Finnish background group of the Ministry of Foreign Affairs
- Barents Euro-Arctic Regional Council and its international secretariat in Kirkenes
- Information and Communication tasks for the Barents Euro-arctic Council
- International Arctic Science Committee (IASC) and its regional committee
- International Arctic Social Sciences Association
- International Study of Arctic Change (ISAC)
- Northern Dimension policy: specialist help;
- Parliamentarians of the Arctic Region: specialist help
- Polar Libraries Colloquy
- University of Arctic
- UNEP Grid Arendal

Vuonna 2008 Arktisella keskuksella oli kansainvälistä rahoitusta yli 0,65 miljoonan euron edestä eripituisia hankkeita varten. Kaikkiaan ulkopuolista hankerahoitusta oli noin 2,5 milj. € edestä. Ulkomaisia rahoittajia olivat EU FP6 ja Nordic Council of Ministers, University of Alaska Fairbanks, Yukon College sekä International Centre for Reindeer Husbandry.

Arktinen keskus johtaa yhdessä Uppsalan yliopiston geotieteiden laitoksen kanssa Pohjoismaiden suurinta Kansainvälisen polaaruuden (IPY) Kinnvika -hanketta jonka puitteisissa on järjestetty tutkimusretkien sarja Huippuvuorten koillismaalle. Hankkeessa on mukana 8 maata, joista johtomaiden lisäksi merkittävimmällä panoksella ovat Puolan tiedeakatemia sekä Ruotsin polaarisihteeristö. Arktisen keskuksen koordinoima valtakunnallinen Arktis –tutkijakoulu käynnisti myös Barents Arctic Network of PhD Graduate Schools (BANG) johon se sai NordForskin rahoituksen.

Arktisessa keskuksessa järjestetään jatkuvasti kansainvälisiä kokouksia ja konferensseja. Esimerkiksi 2008 Arktisen yliopiston rehtorit ja Arktisen alueen parlamentaarikot tapasivat Arktisessa keskuksessa 26. - 28.2.2008. Japani-Suomi Pohjoisen tutkimuksen seminaari järjestettiin Arktisessa keskuksessa 3.- 5.9.2008.

Aikuiskoulutus

Avoimen yliopisto-opetuksen ja täydennyskoulutuksen laatua ja vaikuttavuutta parannetaan toimintamallia uudistamalla, laatujärjestelmää kehittämällä ja kokoamalla yhteen alueellista toimintaa.

Lapin maakuntakorkeakoulu on Lapin yliopiston kannalta keskeinen väylä alueellisen aikuiskoulutuksen järjestämiseen.

Syksyllä 2008 Lapin korkeakoulukonserni asetti työryhmän tehtävään miettiä mm. aikuis-koulutuksen tulevaa organisoitumista. Työn aikana selvitetään mm. mahdollisuudet siihen, että Lapin maakuntakorkeakoulu sopimus pohjaisena organisaationa vakiinnutettaisiin kolmen korkeakoulun yhteiseksi aikuiskoulutusyksiköksi. Tätä pohjustaen vuoden 2008 aikana tehtiin päätös yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulujen avoimen opetuksen palvelujen kokoamisesta fyysisesti yhteisiin ”koulutustoreihin” kevään 2009 aikana.

Yliopiston näkökulmasta Lapin maakuntakorkeakoulu tuo lisäarvoa sekä alueen kehittämistä palvelevan avoimen yliopisto-opetuksen, tutkintokoulutuksen että myös yritysten ja julkisen sektorin kehittämistä tukevan täydennys-/kehittämiskoulutuksen järjestäjänä.

Seuraavassa on esimerkinomaisesti esitetty joitakin vuonna 2008 käynnissä olleita hankkeita.

- **Meri-Lapin kandidaattiohjelma**

Meri-Lapin kandidaattiohjelma on Kemissä järjestettävä kaksivuotinen koulutusohjelma, joka aloitettiin vuoden 2008 tammikuussa, kohderyhmänä ovat työssäkäyvät aikuiset.

Kandidaattiohjelman opiskelijavalinta tapahtui aikaisempien yliopistollisten opintojen perusteella. Hakukelpoisuus oli henkilöillä, jotka olivat suorittaneet vähintään 75 opintopistettä soveltuvia yliopisto-opintoja. Opiskelijahaku järjestettiin marraskuussa 2007, koulutusohjelmaan valittiin 15 opiskelijaa.

Kandidaattiohjelmaan hyväksytyt opiskelijat saivat opinto-oikeuden kandidaatin opintoihin joko Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekuntaan pääaineenaan kasvatustiede tai yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan pääaineenaan hallintotiede tai sosiologia. Ohjelmaan hyväksytyt opiskelijat suorittavat tutkinnostaan 85 opintopistettä Kemi-Tornio alueella. Tämä helpottaa ja nopeuttaa työssäkäyvien henkilöiden opiskelua ja valmistumisaikataulua.

Koulutusohjelma muodostuu työelämän kehittämisen opinnoista, kandidaattitutkielmasta ja seminaarista sekä kieli- ja menetelmäopinnoista. Työelämän kehittämisen opinnot ovat monitieteellinen kokonaisuus, joka muodostuu valikoiduista yhteiskuntatieteellisistä ja kasvatustieteellisistä opintojaksoista. Tavoitteena on lisätä osaamista työelämän kehittämistarpeiden tunnistamisessa ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen löytämisessä.

- **Oikeusnotaarikoulutus**

Oikeustieteiden tiedekunnassa käynnistettiin syyskuussa 2008 lähinnä ilta- ja viikonloppuopetuksena toteutettava ammatillinen oikeusnotaarikoulutus, joka on suunniteltu työelämässä oikeudellisissa tehtävissä vähintään viisi vuotta toimineille. Opetusministeriö on myöntänyt hankkeelle erillisrahoitusta. Koulutukseen on valittu 44 opiskelijaa, jotka ovat pääosin Pohjois-Suomesta. Koulutuksen perusidea on kehittää opiskelijoilla jo olevaa käy-

tännön osaamista, antaa heille paremmat teoreettiset ja ammatilliset valmiudet sekä samalla kehittää hyödyllisiä, uudentyyppeisiä oppimismuotoja, joita voidaan hyödyntää myös tiedekunnan perusopetuksessa. Ammatillista ON -koulutusta ja muutakin täydennyskoulutusta suunnittelemaan ja toteuttamaan on palkattu koulutuspäällikkö. ON -kurssi on toinen järjestyksessään. Ensimmäiset ammatillisen ON -tutkinnon opiskelijat on otettu opiskelijoiksi vuonna 2005. Osa heistä suoritti tutkintonsa jo vuoden 2008 aikana.

Kestävä kehitys

Lapin yliopiston strategia 2020:een kirjattu yliopiston missio, jonka mukaan, yliopiston tehtävänä on edistää kestävästä kehitystä, hyvinvointia ja tasa-arvoa sekä alueellisesti että maailmanlaajuisesti tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja korkeimman opetuksen kautta.

Yliopiston missio konkretisoituu mm. siten, että yliopisto on mukana toteuttamassa Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelmaa, jonka toteutuksessa yliopiston erityisenä tutkimuksellisenä roolina on tuottaa systemaattisesti tutkimustietoa hyvinvoinnin tietoperustaksi, matkailun ja kulttuurialan kehittämisen tueksi, luonnonvarojen kestävästä ja monimuotoisen käytön edistämiseksi sekä teollisen toiminnan tulevaisuuden varmistamiseksi pohjoisilla alueilla.

Lapin yliopisto tukee arktisen ja sirkumpolaarisen alueen tasa-arvoista kehitystä kestävästä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kestävä kehitys on Lapin yliopiston Arktisen keskuksen tutkimustoiminnan läpileikkaava temaattinen alue.

Muu tulosalueelle kohdentamaton toiminta

Harjoittelukoulu

Lapin yliopiston harjoittelukoulun asema perustuu yliopistolain mukaan opettajankoulutus-tehtävään sekä rooliin kokeilu- ja kehittämiskouluna. Harjoittelukoulun toiminta kohdentuu koulun kahteen päätehtävään: laadukkaan perusopetuksen ja opetusharjoittelun toteuttamiseen. Harjoittelukoulun yhteisenä painopisteenä on ympäristökasvatus, mikä konkretisoituu mm. mittavana retkeilyopetussuunnitelmana. Siinä oppilaat liikkuvat, asuvat ja toimivat erilaisissa lappilaisissa luontoympäristöissä. Muita luokkakohtaisia painotuksia koulussamme ovat musiikki, liikunta, kuvaamataito ja matematiikka.

Harjoittelukoulun toimenpiteitä toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi:

Harjoittelukoulun henkilökunta tukee tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaa osallistumalla itse tutkimuksiin, tarjoamalla yliopiston tutkijoille tai opiskelijoille tutkimuskentän sekä mahdollistamalla opinnäytetöiden tekemisen.

- Ounas – osallistuminen tiedekunnan tutkimusyksikön toimintaan
- Opiskelijoiden opinnäytetyöt, esim.:
 - SmartUs - matematiikan oppiminen älykkäässä oppimisympäristössä
 - Arctic Touch – taiteiden vuoden toteutus taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden kanssa
- Yhteistyö läänin kanssa täydennyskoulutustilaisuuksien organisoinnissa ja toteutuksessa esim. Läänin koulumessujen organisointi ja työpajojen pito
- Harjoittelukoulun henkilökunnan jatkotutkintokoulutusta tuetaan tavoitteena lisätä jatkotutkinnon suorittaneiden määrää ja vahvistaa tiedekunnan osaamista ja opetuksen laatua.

- Compa - Development of Forms of Community Participation in the Evaluation of the Quality of General Education in Murmansk Region 2008-2010
 - Barents- Parents – maahanmuuttajaoppilaiden huoltajien osallisuus kouluuyhteisössä; harjoittelukoulun pilottihanke
- Harjoittelukoululta on edustajia tiedekunnan työryhmässä, jossa kehitetään opintokokonaisuuksia kansainvälisille opiskelijoille.
- Kansainvälisten opiskelijoiden observointia ja ohjattua harjoittelua on kehitetty yhteistyössä tiedekunnan englanninkielen didaktiikan lehtorin kanssa
- Harjoittelukoululla käy runsaasti kansainvälisiä vierailijoita tarjoten suunnitelmallista ohjelmaa

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus

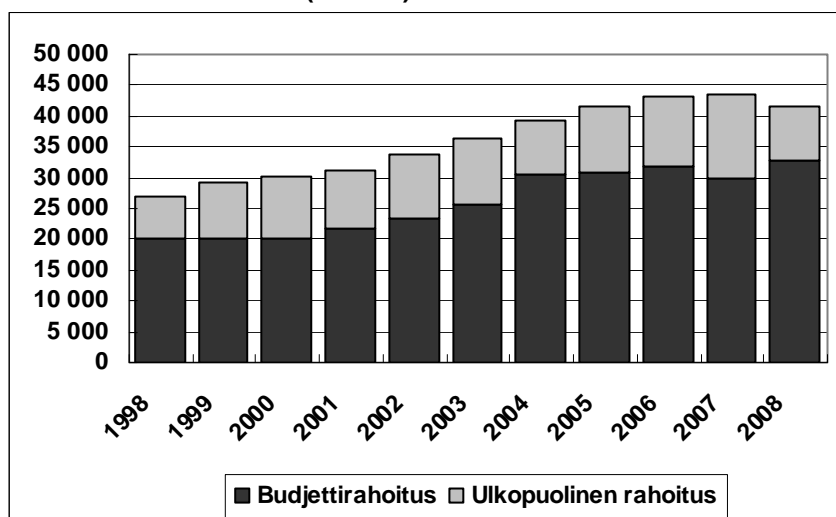
Yliopiston varsinaista budjettirahoitusta täydentävän rahoituksen osuus on vähintään 20 % yliopiston kokonaismenoista.

Lapin yliopiston kokonaismenot olivat 44,6 miljoonaa euroa vuonna 2008. Harjoittelukoulun menot olivat tästä summasta 3,0 miljoonaa euroa, joita ei huomioida yliopiston toimintaa kuvaavissa laskelmissa, koska harjoittelukoulu käsitellään omana kokonaisuutenaan. Kokonaismenot ilman harjoittelukoulua olivat 41,6 miljoonaa euroa vuonna 2008. Kokonaismenot ilman harjoittelukoulua laskivat 4,5 % vuodesta 2007.

Tilikauden 2008 merkittävin yksittäinen huomio on täydentävän rahoituksen menojen vähentyminen 34,5 %. Euromääräisesti laskua oli 4,7 miljoonaa euroa. Saman suuruusluokan muutos on tapahtunut viimeksi vuonna 1999, kun täydentävän rahoituksen menot kasvoivat tuolloin 30,0 %. Budjettirahoitteiset menot puolestaan nousivat 9,0 %. Kokonaisuutena menot laskivat tilikaudella 2008 4,5 %, joka on euromääräisesti 2 miljoonaa euroa tilikautta 2007 vähemmän.

Budjettirahoituksella menoista katettiin 32,7 miljoonaa euroa (78,7 %) ja täydentävällä rahoituksella 8,9 miljoonaa euroa (21,3 %). Budjettirahoituksen ja täydentävän rahoituksen osuudet muuttuivat vuoteen 2007 verrattuna merkittävästi täydentävän rahoituksen osuuden laskiessa 9,7 %-yksikköä. Täydentävän rahoituksen osalta asetettu minimitalavoite saavutettiin vuonna 2008, vaikkakin tavoite ylittyi ainoastaan 1,3 %-yksiköllä.

Kuva 3. Rahoitusmenot (1 000 €) 1998-2008

Lapin yliopiston budjettirahoitteisista menoista 69 % on henkilöstömenoja, tilakustannuksia 17 % ja muita toimintamenoja 14 %. Lapin yliopiston budjettirahoitteisista menoissa ei tapahtunut suuria muutoksia. Henkilöstömenojen kasvu 12 %:lla edellisestä vuodesta selittyy sillä, että yliopistolla vuodesta 2006 käyttöön otettuun valtion palkkausjärjestelmään liittyvät siirtymäkaudet sovittiin päättymään nopeutetusti, jolloin vpj-palkat maksettiin täysimääräisesti vuoden 2008 alusta lukien.

Taulukko 2. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2006-2008

Menolaji	2008	%	2007	%	2006	%
<u>Henkilöstömenot</u>						
Lay	22 642	69	20 226	67	21 317	67
Yliopistot yht.			863 940	64	840 908	64
<u>Muut toimintamenot</u>						
Lay	5 379	17	4 491	15	5 574	17
Yliopistot yht.			204 784	15	204 406	15
<u>Tilakustannukset</u>						
Lay	4 696	14	5 299	18	5 037	16
Yliopistot yht.			277 816	21	272 355	21
Yhteensä	32 717		30 016		31 928	
Yliopistot yht.			1 346 540		1 317 210	

Taulukko 3. Täydentävän rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta 2006-2008

Koulutusala	2008	2007	2006
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	17,0	27,6	23,1
Yliopistot yht.		15,0	14,4
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	15,4	13,3	9,2
Yliopistot yht.		22,3	18,9
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	27,5	30,6	30,2
Yliopistot yht.		33,5	31,5
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	19,0	39,1	23,5
TaiK		19,6	17,5
<u>Yhteensä</u>			
Lay	21,3	31,0	25,2
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		35,5	34,6

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan rahoitusmenot

Tilikaudella 2008 täydentävän rahoituksen käytössä tapahtui merkittävä muutos menojen vähentyessä 34,5 %. Selittävänä tekijänä tähän on rakennerahastokauden vaihtuminen. Vanhan rakennerahastokauden hankkeet päättyivät vuoden 2008 alkuun mennessä ja uudet pääsivät liikkeelle vasta pääosin syksyllä 2008 johtuen mm. valtakunnallisten tietojärjestelmien ongelmista.

Lapin yliopistossa täydentävässä rahoituksessa on korostunut aina EU-rahoitus. Vuonna 2008 sen osuus ulkopuolisesta rahoituksesta laski peräti 21 %-yksikköä. EU-rahoituksen euromääräinen vähentyminen oli 4 miljoonaa euroa, joten EU-rahoitus väheni kaksi kolmasosaa (-65 %) verrattuna vuoteen 2007.

Euromääräisesti pienempi, mutta prosentuaalisesti merkittävä täydentävän rahoituksen vähentyminen on tapahtunut Tekes-rahoituksessa. Tekesin rahoittamien hankkeiden vähentyminen oli 52 %. Kokonaisuutena Tekes- rahoitteisten hankkeiden lukumäärä on kuitenkin vahvassa kasvussa.

Taulukko 4. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin 2006-2008 (1 000 €)

<u>Rahoituslähde</u>	2008	%	2007	%	2006	%
<u>Muu kotimainen</u>						
Lay	4 762	54	5 259	39	3 815	34
Yliopistot yht.			107 373	40	277 626	40
<u>EU</u>						
Lay	2 115	24	6 069	45	5 904	53
Yliopistot yht.			91 123	12	89 831	13
<u>Suomen Akatemia</u>						
Lay	1 188	13	1 262	9	1 088	10
Yliopistot yht.			137 111	18	126 398	18
<u>Muu ulkomainen</u>						
Lay	276	3	161	1	67	1
Yliopistot yht.			12 573	2	11 626	2
<u>TEKES</u>						
Lay	265	3	553	4	243	1
Yliopistot yht.			88 940	12	87 213	13
<u>Kotimainen yritys</u>						
Lay	234	3	193	1	112	1
Yliopistot yht.			107 373	14	96 807	14
<u>Ulkomainen yritys</u>						
Lay	0	0	0	0	0	0
Yliopistot yht.			9 247	1	8 022	1
<u>Yhteensä</u>						
Lay	8 841		13 497		11 228	
Yliopistot yht.			742 008		697 523	

Lapin yliopiston kustannuksista 48 % oli perustutkintokoulutuksen kustannuksia. Perustutkintokoulutuksen osuus kokonaiskustannuksista on Lapin yliopistossa vuonna 2008 hie- man noussut edellisistä vuosista ja on edelleen valtakunnallista tasoa suurempi. Lapin yli-

opistossa tutkimuksen osuus kokonaiskustannuksista on 16 %, kun yliopistoissa tutkimuksen osuus kokonaiskustannuksista on keskimäärin 33 % (vuonna 2007). Vastaavasti yhteiskunnalliseen palvelutoimintaan Lapin yliopistossa käytetään valtakunnallista tasoa korkeampi osuus kustannuksista, joka suurimmalta osalta tämä selittyy yliopiston Arktisen keskuksen toiminnasta valtakunnallisena laitoksena, josta johtuen sen kustannukset kirjataan yhteiskunnallisen palvelutoiminnan tulosalueelle. Yhteiskunnallisen palvelutoiminnan kustannuksissa Lapin yliopiston ja valtakunnallisen tason ero on viime vuosina kaventunut.

Taulukko 5. Tulosalueittaiset kustannukset 2006-2008 (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

<u>Tulosalue</u>	2008	%	2007	%	2006	%
<u>Perustutkintokoulutus</u>						
Lay	19 981	48	19 671	45	18 462	41
Yliopistot yht.			638 087	30	663 915	33
<u>Tutkimus</u>						
Lay	6 652	16	7 376	17	9 341	21
Yliopistot yht.			703 043	33	603 834	30
<u>Jatkotutkintokoulutus</u>						
Lay	6 164	15	5 644	13	5 086	11
Yliopistot yht.			424 083	20	438 546	22
<u>Yht.kunn.palv.toim.</u>						
Lay	5 835	14	7 114	16	8 326	18
Yliopistot yht.			204 678	10	201 104	10
<u>Aikuiskoulutus</u>						
Lay	2 637	6	3 367	8	3 693	8
Yliopistot yht.			121 539	6	122 112	6
<u>Taiteellinen toiminta</u>						
Lay	290	1	340	1	393	1
Yliopistot yht.			9 596	0	7 893	0
<u>Yhteensä</u>						
Lay	41 559		43 513		45 265	
Yliopistot yht.			2 101 026		2 037 404	

Lapin yliopistossa yhden ylemmän korkeakoulututkinnon kustannukset olivat keskimäärin 36 600 euroa vuonna 2008. Tutkinnon hinta on tutkintomäärien noustessa laskenut vuoden 2008 aikana merkittävästi. Tutkintomäärien huomattavan kasvun selittäväksi tekijäksi on tutkintoasetuksen muutos, mikä ajoi pitkään opiskelleita valmistumaan vuoden 2008 aikana. Tämä asia on hyvä huomioida verrattaessa tutkintojen kustannuksia vuosien välillä.

Taulukko 6. Ylempien kk-tutkintojen kustannukset 2006-2008 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus)

Koulutusala	2008	2007	2006
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	32 900	34 600	36 200
Yliopistot yht.			
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	26 500	30 400	28 900
Yliopistot yht.			
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	36 479	50 200	47 400
Yliopistot yht.			
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	55 321	76 700	81 000
TaiK			
<u>Yhteensä</u>			
Lay	36 600	45 500	45 700
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)			

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan rahoitusmenot

Perustutkintojen kustannukset on laskettu jakamalla perustutkintokoulutuksen tulosalueen viiden vuoden keskimääräiset kokonaiskustannukset ylempien korkeakoulututkintojen kolmen vuoden keskimääräisellä lukumäärällä.

Taulukko 7. Kustannukset/perustutkintotasolla suoritettut opintopisteet 2006-2008

Koulutusala	2008	2007	2006
Kasvatustiede	180	164	163
Oikeustiede	101	99	120
Yhteiskuntatiede*)	128	212	183
Taideteollinen	265	288	234
Yhteensä	159	185	142

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan rahoitusmenot

Tohtorin tutkinnon kustannuksia vertailtaessa eri vuosilta tulee huomioida, että Valtiokonttori on muuttanut ohjeistustaan tämän tunnusluvun laskemiseksi. Aikaisempina vuosina tohtorin tutkintojen kustannukset on laskettu jatkotutkintokoulutuksen kokonaiskustannukset neljän vuoden keskiarvona jaettuna tarkasteltavan vuoden suoritetuilla tohtorin tutkinnoilla. Vuodesta 2007 lähtien on käytetty laskentakaavaa, jossa jakajana käytetään kolmen vuoden valmistuneiden tohtoreiden lukumäärän keskiarvoa. Kyseinen muutos tasoittaa kustannusten vuosittaista vaihtelua ja tekee eri vuosien luvuista vertailukelpoisempia.

Vuonna 2008 yhden tohtorin tutkinnon kustannukset olivat keskimäärin 248 100 euroa, mikä on kahteen edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti laskenut.

Taulukko 8. Tohtorin tutkintojen kustannukset 2006-2008 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

<u>Koulutusala</u>	2008	2007	*2006
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	95	145	129
Yliopistot yht.			
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	295	332	422
Yliopistot yht.			
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay**)	320	386	385
Yliopistot yht.			
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	652	629	949
TaiK			
<u>Yhteensä</u>			
Lay	248	306	322
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)			

*) Vuoden 2006 luvut muutettu uuden ohjeistuksen mukaisiksi ja ovat vertailukelpoisia vuosien 2007 ja 2008 tietojen kanssa.

***) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tutkinnot

Tohtorin tutkintojen kustannukset on laskettu jakamalla jatkotutkintokoulutuksen tulosalueen neljän vuoden keskimääräiset kokonaisrahoitteiset kustannukset tohtorin tutkintojen kolmen vuoden keskimääräisellä lukumäärällä.

1.3.2 Toiminnan tuottavuus

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston tieteellinen julkaisutoiminta oli vuoden 2008 alustavien tietojen perusteella vuonna kokonaisuudessaan määrällisesti jonkin verran vähäisempää kuin edellisenä vuonna, mutta suhteutettuna opetus- ja tutkimushenkilökunnan työvuosiin, oli suhdeluku yliopistotasolla vuoden 2007 tasolla. Koulutusaloittain tarkasteltuna kasvatustieteellisellä alalla julkaisujen määrä kasvoi, kun taas yhteiskuntatieteellisellä ja taidealalla koulutusalaalla jäätin edellisen vuoden julkaisumääristä.

Taulukko 9. Tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunta (htv) 2004-2008

<i>Koulutusala</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>					
<i>Lay</i>	<i>1,2</i>	<i>0,9</i>	<i>1,0</i>	<i>2,1</i>	<i>0,6</i>
<i>Koulutusala yht.</i>		<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,2</i>	<i>1,1</i>
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>					
<i>Lay</i>	<i>2,0</i>	<i>1,4</i>	<i>1,5</i>	<i>1,8</i>	<i>1,4</i>
<i>Koulutusala yht.</i>		<i>2,0</i>	<i>1,6</i>	<i>1,9</i>	<i>2,1</i>
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka. *)</i>					
<i>Lay</i>	<i>1,4</i>	<i>2,0</i>	<i>1,3</i>	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>
<i>Koulutusala yht.</i>		<i>2,2</i>	<i>2,1</i>	<i>1,4</i>	<i>1,9</i>
<i>Taideteollinen ka.</i>					
<i>Lay</i>	<i>0,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>	<i>0,7</i>	<i>0,3</i>
<i>TaiK</i>		<i>0,4</i>	<i>0,6</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>
<i>Yhteensä</i>					
<i>Lay</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>1,0</i>	<i>1,3</i>	<i>0,9</i>
<i>Yliopistot yht. (kaikki ka:t)</i>		<i>1,6</i>	<i>1,8</i>	<i>1,8</i>	<i>1,8</i>

**) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot
(Vuoden 2008 julkaisutiedot alustavia.)*

Lapin yliopistossa suoritettiin vuonna 2008 yhtä professorin budjettirahoitteista henkilötyövuotta kohden 0,5 tohtorin tutkintoa. Yliopistotasolla tunnusluvussa on viimeisen kolmen vuoden ajan ollut kasvua ja yliopisto on saavuttanut keskimääräisen valtakunnallisen tason tohtorin tutkinnoissa budjettirahoitteiseen professorin henkilötyövuoteen suhteutettuna. Koulutusaloittain tarkasteltuna kasvatustieteellinen koulutusala on viimeisen neljän vuoden ajan ollut suoritetuissa tohtorintutkinnoissa reilusti tuotteliain. Kasvatustieteiden tiedekunnan suuri tohtorintutkintojen määrä pohjautuu osaltaan vahvasti perustutkintokoulutuksesta valmistuneiden onnistuneeseen jatko-opiskelurekrytointiin, hyviin ohjaukseen ja ohjaukseen sekä tiedekunnan tutkimusyksiköiden aktivoivaan toimintaan. Tiedekunnassa väitelleistä monet ovat myös työssäkäviviä kasvatustieteellisellä alalla toimivia henkilöitä.

Taulukko 10. Tohtorin tutkinnot/professorit (htv, budjettirahoitteiset) 2005-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>				
Lay	1,3	1,0	1,0	0,8
Koulutusala yht.	0,6	0,7	0,6	0,6
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>				
Lay	0,3	0,2	0,1	0,2
Koulutusala yht.	0,3	0,3	0,3	0,2
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>				
Lay	0,5	0,4	0,3	0,4
Koulutusala yht	0,6	0,6	0,5	0,6
<u>Taideteollinen ka.</u>				
Lay	0,1	0,3	0,1	0,2
TaiK	0,2	0,2	0,2	0,3
<u>Yhteensä</u>				
Lay	0,5	0,4	0,3	0,3
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	0,5	0,5	0,6	0,6

Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professorit (htv, kokonaisrahoitteiset) 2007-2008

Koulutusala	2008	2007
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>		
Lay	1,3	1,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>		
Lay	0,3	0,2
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>		
Lay*)	0,5	0,3
<u>Taideteollinen ka.</u>		
Lay	0,1	0,2
<u>Yhteensä</u>		
Lay	0,4	0,4

*)sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

Tuottavuutta kuvaava mittari, jossa jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä suhteutetaan suoritettuihin tohtorin tutkintoihin, ei välttämättä anna todellista kuvaa yliopiston tohtorinkoulutuksen tuottavuudesta ja tuottavuuden muutoksista ainakaan koulutusalailla, jossa tutkintojen määrä on hyvin vähäinen. Tästä esimerkkinä Lapin yliopiston taideteollinen koulutusala, jossa tavoite on 2 tutkinto. Yhden tutkinnon muutos toteutumassa vaikuttaa suhdeluukuun huomattavan paljon, mikä voidaan todeta alla olevasta taulukosta.

Taulukko 12. Jatkotutkinto-opiskelijat/tohtorin tutkinnot 2004-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>					
Lay	7,1	11,1	9,6	14,5	9,8
Koulutusala yht.	18,6	17,7	19,8	19,1	19,8
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>					
Lay	9,4	13,7	26,5	18,3	43,5
Koulutusala yht.	27,3	35,7	36,1	44,7	30,0
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka*).</u>					
Lay	12,1	22,2	25,6	26,7	22,8
Koulutusala yht.	17,1	19,5	24,3	19,8	23,9
<u>Taideteollinen ka.</u>					
Lay	38,0	13,0	44,0	24,0	45,0
TaiK	23,9	21,4	22,2	17,2	23,1
<u>Yhteensä</u>					
Lay	10,6	15,0	18,9	20,4	19,9
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	18,4	14,1	15,6	15,6	15,8

*) Sis. kauppatieteellisen alan jatko-opiskelijat

Perustutkintokoulutus

Opetuksen laatua ja opintojen suunnittelu-, ohjaus- ja seurantajärjestelmiä kehitetään niin, että opintojen läpäisy tehostuu ja tutkintojen suorittamisajat lyhenevät.

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoiden määrä (FTE-arvo) suhteutettuna kokonaisrahoitteisiin opetushenkilökunnan henkilötyövuosiin sisältäen sivutoimisen tuntiopetuksen laskennalliset henkilötyövuodet, oli vuonna 2007 keskimäärin 15,7 opiskelijaa yhtä henkilötyövuotta kohden. Vuoden 2008 opiskelijoiden määrää kuvaavia FTE-lukuja ei vielä ole julkaistu. Tunnusluku on pysytellyt suhteellisen vakaana koko tarkastelujakson ajan kaikilla yliopiston koulutusaloilla. Valtakunnallisessa vertailussa ainoastaan taideteollinen koulutusala yhteensä poikkeaa Lapin yliopiston vastaavasta, taiteiden tiedekunnan opetus hoidetaan vähemmällä henkilötyövuosimäärällä kuin valtakunnallinen vastaava opetus.

Taulukko 13. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä (FTE-arvo)koulutusaloittain /kokonaisrahoitus, opetushenkilökunnan htv:t 2005-2008

Koulutusala	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	12,9	13,5	13,2
<i>Koulutusala yht.</i>	12,3	12,2	11,9
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	19,5	20,0	19,6
<i>Koulutusala yht.</i>	19,9	19,8	20,1
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka</i>	18,5	16,9	16,8
<i>Koulutusala yht.</i>	18,3	18,2	18,0
<i>Taideteollinen ka.</i>	13,9	13,2	13,2
<i>Koulutusala yht.</i>	8,9	8,9	11,9
<i>Yhteensä (kaikki ka:t) LY</i>	15,7	15,3	15,2
<i>Yliopistot yhteensä (kaikki ka:t)</i>	13,0	12,9	13,0

Opiskelijoiden FTE-arvo on laskennallinen opiskelijamäärä, jossa otetaan huomioon opiskelijan läsnäolo, opintosuoritusten määrä ja opintojen aloitus, opiskelijat ovat laskennassa mukana arvoilla 0, 0,5 ja 1 seuraavasti:

- FTE 0: poissaolevat opiskelijat.
- FTE 0,5: läsnäolevat, ennen tilastovuotta aloittaneet alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat, edellisellä lukukaudella suorituksia alle 30 opintopistettä.
- FTE 1: läsnäolevat, ennen tilastovuotta aloittaneet alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat, edellisellä lukukaudella suorituksia 30 opintopistettä tai enemmän.

Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti –tunnusluvussa verrataan koulutusaloittaisia, kuluneen vuoden tutkintomääriä viisi vuotta aiemmin aloittaneiden määrään, ts. kyse on ns. laskennallisesta opetuksen läpäisyprosentista. Perustutkintomäärittään tutkintorakennemuutoksen siirtymäajan päättymisestä johtuva erittäin tuottoisa vuosi näkyy alla olevassa taulukossa melkoisena piikkinä, joskin on todettava, että kyse on valtakunnallisesta ilmiöstä eikä tämä koske ainoastaan Lapin yliopistoa.

Koulutusaloittaisesti tarkasteltuna voidaan todeta, että perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti on kulunut vuotta lukuun ottamatta Lapin yliopistossa pysytellyt suhteellisen vakaalla tasolla kaikilla koulutusaloilla, normaalia vuosittaista vaihtelua on toki ollut. Kasvatustieteellinen koulutusala on ollut kaikkein tuotteliain. Yliopistotasolla tarkasteltuna perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti on Lapin yliopistossa ollut vuosien 2004 -2007 ajan lähellä 70 %:a ja hiukan valtakunnallisten vertailuarvojen yläpuolella.

Taulukko 14. Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti 2004-2008

(Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneet/viisi vuotta aiemmin aloittaneet uudet opiskelijat).

(Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot sisällytetty yhteiskuntatieteelliselle koulutusosalalle ja tutkintojen yhteismäärään, koska tuotettu Lapin yliopiston resurssein.)

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>					
Lay	131	100	90	104	72
Koulutusala yht.	123	98	97	100	99
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>					
Lay	126	84	71	86	94
Koulutusala yht.	120	97	74	80	92
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>					
Lay	112	51	73	58	59
Koulutusala yht.	139	67	70	69	74
<u>Taideteollinen ka. *)</u>					
Lay	123	69	67	49	62
TaiK	138	195	139	133	155
<u>Yhteensä</u>					
Lay	107	73	76	72	69
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	133	71	67	68	69

*) Luvut eivät ole vertailukelpoisia johtuen TaiK:in maisteriohjelmajärjestelmästä 2-vuotisesta koulutusrakenteesta.

Ylempiin korkeakoulututkintojen määriin suhteutetut tunnusluvut antavat toki oikeanlaisen kuvan kuluneesta vuodesta, mutta aikasarjatarkastelussa vuoden 2008 tunnusluvut erottuvat melkoisesti niin koulutusala- kuin yliopistotason tarkastelussa. Tämän voi havaita myös alla olevasta taulukosta, jossa ylempät korkeakoulututkinnot on suhteutettu kokonaisrahoitteisen opetushenkilöstön tekemiin henkilötyövuosiin. Vuoden 2008 poikkeuksellisen suuren tutkintomäärän vuoksi tunnusluku poikkeaa vertailuvuosista huomattavasti kaikilla koulutusaloilla.

Taulukon mukaan Lapin yliopistossa suoritettiin vuonna 2008 keskimäärin 4,0 ylempää korkeakoulututkintoa yhtä opetushenkilöstön tekemää henkilötyövuotta kohden. Luvussa on mukana Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot. Vastaava luku oli kolmen edellisen vuoden ajan yliopistotasolla hyvin vakaa ollen 1,8 -1,9. Koulutusaloista tunnusluku oli erityisen hyvä yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla, mistä voidaan päätellä, että tiedekunta onnistui hyvin ns. roikkujiensa aktivoinnissa. Valtakunnallisessa tarkastelussa ylempät korkeakoulututkinnot opetushenkilöstön henkilötyövuosimäärään suhteutettuna on Lapin yliopisto ollut vertailujaksolla tuottelias, tunnusluku on yliopistotasolla pysytellyt koulutusalatason parempana.

Taulukko 15. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstö (kokonaisrahoitus, htv, sis. laskennallisen tuntiopetuksen) 2005-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>				
Lay	3,6	2,6	2,5	2,7
Koulutusala yht.	1,6	2,1	2,0	1,9
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>				
Lay	4,4	2,6	2,3	2,7
Koulutusala yht.	2,1	3,0	2,4	2,7
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka. *)</u>				
Lay	4,7	1,5	1,8	1,8
Koulutusala yht.	4,3	2,3	2,1	2,0
<u>Taideteollinen ka.</u>				
Lay	2,9	1,6	1,5	1,2
TaiK	1,1	1,2	1,1	1,0
<u>Yhteensä (kaikki ka:t)</u>				
Lay*)	4,0	1,8	1,8	1,9
Yliopistot yht.	2,4	1,7	1,6	1,5

*)sisältää Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot

Lapin yliopistoon otettiin vuonna 2008 yhtä opetushenkilökunnan tekemää henkilötyövuotta kohden keskimäärin 3,5 uutta opiskelijaa. Koulutusaloista suhdeluku oli pienin taideteollisella koulutusosalalla, jossa luku oli 2,7 ja vastaavasti suurin oikeustieteellisellä alalla ollen 3,8. Uusien opiskelijoiden sisäänotto tehtiin henkilötyövuosiin suhteutettuna on neljän viimeisen vuoden ajan pysytellyt vakaalla tasolla erityisesti taideteollisella alalla ja yliopistotasolla kokonaisuudessaan.

Taulukko 16. Uudet opiskelijat koulutusaloittain/budjetti- ja täydentävällä rahoituksella palkatun opetushenkilökunnan tekemät htv:t 2005-2008 (sis. sivut. tuntiopetus)

Koulutusala	2008	2007	2006	2005
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>				
Lay	3,4	3,0	2,8	2,2
Koulutusala yht.	2,5	2,5	2,4	2,4
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>				
Lay	4,3	3,1	3,6	4,8
Koulutusala yht.	3,4	3,1	3,2	3,5
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>				
Lay	3,8	3,8	3,9	4,8
Koulutusala yht.	3,2	3,1	3,3	3,3
<u>Taideteollinen ka.</u>				
Lay	2,7	2,7	2,6	2,4
Koulutusala yht.	1,8	1,9	1,8	1,8
<u>LY yhteensä (kaikki ka:t)</u>				
Lay	3,5	3,1	3,2	3,5
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	2,7	2,4	2,4	2,5

Uusien perusopiskelijoiden osuus kaikista perustutkinto-opiskelijoista oli Lapin yliopistossa 15,6 %. Luvussa on mukana ensimmäistä kertaa uusina opiskelijoina yliopistoon kirjautuneet suhteessa perustutkinto-opiskelijoiden määrään yhteensä, joko läsnä- tai poissaole-

viiksi ilmoittautuneet. Edellisvuoteen verrattuna uusien opiskelijoiden osuus laskee hiukan johtuen osaltaan siitä, että kauppatieteellisellä koulutusalailla ei ollut opiskelijoiden sisäänottoa kuluneena vuonna, mutta kauppatieteellisen alan perustutkinto-opiskelijat (215 opiskelijaa) ovat mukana koko yliopistoa koskevan tunnusluvun laskennassa. Kasvatustieteellisellä alalla uusien opiskelijoiden osuus kaikista koulutusalan opiskelijoista oli vuonna 2008 kuten edellisenäkin vuonna suurin ollen reilu viidennes. Muilla koulutusaloilla uusien opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli 14 -17,5 %:n välillä.

Taulukko 17. Uudet opiskelijat/perustutkinto-opiskelijat (%) 2004-2008

(Sis. alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat)

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>					
Lay	20,9	20,5	17,0	13,3	17,5
Koulutusala yht.	17,3	15,9	15,5	15,7	16,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>					
Lay	17,5	14,4	14,5	19,4	16,0
Koulutusala yht.	13,6	12,2	12,5	13,7	12,6
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>					
LaY	14,2	15,7	17,1	20,9	15,1
Koulutusala yht.	13,2	12,0	12,8	13,3	13,7
<u>Kauppatieteellinen ka.</u>					
Lay	*)	15,4	17,2	23,3	33,7
Koulutusala yht.	16,5	13,8	12,8	14,6	14,1
<u>Taideteollinen ka.</u>					
Lay	15,5	15,3	14,9	13,4	12,7
TaiK	15,6	15,5	14,8	16,1	8,7
<u>Yhteensä</u>					
Lay	15,6	16,2	16,1	17,7	13,8
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	15,4	13,6	13,2	13,8	13,7

*) kauppatieteellisellä alalla ei ollut sisäänottoa v. 2008

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat suorittivat keskimäärin 36 opintopistettä läsnä olevaa opiskelijaa kohden vuonna 2008. Yhteiskuntatieteellisellä koulutusalailla opintopiste-suoritusten määrä opiskelijaa kohden laski reilut 10 %, kun muilla koulutusaloilla se nousi n. 10-20 %. Selittävä tekijänä yhteiskuntatieteellisen alan keskimääräisten opintopiste-suoritusten vähenemiselle koulutusalan läsnä oleviksi ilmoittautuneiden opiskelijoiden runsas määrä johtuen tutkintorakennemuutoksen siirtymäajan päättymisestä.

Taulukko 18. Suoritetut opintopisteet/läsnä olevat opiskelijat, 2004-2008 koulutusaloittain

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen ka.	45	41	41	44	54
Oikeustieteellinen ka	40	34	36	39	50
Yhteiskuntatieteellinen ka *)	31	35	30	33	37
Taideteollinen ka.	35	29	30	33	35
Yhteensä kaikki ka:t	36	35	33	37	42

*) Sisältää Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan opintopisteet

Perustutkintokoulutuksen opintopistesuoritukset opetushenkilökunnan kokonaisrahoitteisiin henkilötöyvuosiin suhteutettuna (sisältäen laskennallisen tuntiopetuksen), on tilastollisesti edellisiin vuosiin verrattuna poikkeava johtuen ennätyksellisestä suoritevuodesta kaikilla koulutusaloilla opetushenkilökunnan henkilötöyvuosimäärän pysytellessä lähes ennallaan. Yhtä opettajaa kohti suoritettiin vuonna 2008 eniten opintopisteitä oikeustieteellisellä ja yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla ja vähiten taideteollisella alalla. Sivutoiminen tuntiopetus on huomioitu vuodesta 2007 lukien henkilötöyvuosikertymissä.

Taulukko 19. Suoritetut opintopisteet/opetushenkilöstön htv:t, kokonaisrahoitus 2005-2008,

Koulutusala	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteellinen ka.	729	593	628	672
Oikeustieteellinen ka.	920	679	833	796
Yhteiskuntatieteellinen ka. *)	903	504	736	722
Taideteollinen ka.	502	479	494	536
Yhteensä kaikki ka:t	780	552	676	667

*) Sisältää Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan opintopisteet

Tavoiteajassa, korkeintaan viidessä vuodessa suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus vuoden 2008 suoritetuista tutkinnoista laski jälleen edelliseen vuoteen verrattuna. Suhdeluvun muutos edelliseen vuoteen verrattuna oli hyvin suuri kaikilla koulutusaloilla ja yliopistotasolla yhteensä n 35 %. Syynä tähänkin tunnuslukumuutokseen on jo mainittu tutkintorakenneuudistuksen siirtymäajan päättymisen ja siitä johtuva ns. ”roikkuja-opiskelijoiden” runsaslukuinen valmistuminen. Ennen vuotta 2003 aloittaneiden opiskelijoiden vuoden 2008 aikana suorittamat tutkinnot vaikuttavat luonnollisesti tunnuslukua heikentävästi

Taulukko 20. Tavoiteajassa (5 vuotta, nettoaika) suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus vuoden 2008 suoritetuista ylemmistä kk-tutkinnoista

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen ka	48	73	77	72	77
Oikeustieteellinen ka	39	47	55	65	53
Yhteiskuntatieteellinen ka.	25	35	49	63	63
Taideteollinen ka.	13	24	41	49	34
Yhteensä kaikki ka:t	31	48	57	63	58

Kansainvälistyminen

Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden osuutta täysipäiväisistä opiskelijoista vuoden 2008 tiedoista ei voi vielä ilmoittaa, koska OPM ei ole vielä julkaissut 2008 opiskelijoita koskevia FTE-lukuja. Suhteellisesti eniten ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita on Lapin yliopistossa viimeisinä vuosina ollut taideteollisella ja yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla ja sama trendi vaikuttaa jatkuvan.

Taulukko 21. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat/täysipäiväiset opiskelijat (%) 2003-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Kasvatustieteellinen ka.	8/	1,0	1,4	0,8	1,8	0,9
Oikeustieteellinen ka.	5/	0,9	1,7	1,2	1,5	0,6
Yhteiskuntatieteellinen ka *)	28/	2,9	3,7	4,6	4,9	2,2
Taideteollinen ka.	24/	2,5	3,6	4,7	3,0	2,3
Yhteensä kaikki ka:t	65/	2,1	2,8	3,1	3,1	1,6

*)sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunta työskenteli ulkomaisissa korkeakouluissa tai tutkimuslaitoksissa keskimäärin 0,08 kuukautta (n. 2,5 päivää) yhtä henkilötyövuottaan kohden. Kansainvälisyyttä kuvaava taulukko, jossa opetus- ja tutkimushenkilökunnan ulkomailta työskentelykuukaudet suhteutetaan vastaavan henkilökunnan henkilötyövuosiin, jää melko vaatimattomaksi, koska laskennassa on mukana ainoastaan vähintään kaksi viikkoa kestävä opetus- ja tutkimusvierailut. Valtaosa opetus- ja tutkimusvierailuista on kestoaltaan alle kahden viikon kestoisia, joten ne jäävät tilastoinnin ulkopuolelle.

Taulukko 22. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailta (kk)/opetus- ja tutkimushenkilöstön htv:t koulutusaloittain 2004-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>					
Lay	0	0,12	0,02	0,04	0,04
Koulutusala yht.		0,10	0,06	0,07	0,09
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>					
Lay	0,05	0,20	0,02	0,07	0,05
Koulutusala yht.		0,20	0,09	0,18	0,18
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>					
Lay*)	0,15	0,24	0,09	0,04	0,01
Koulutusala yht.		0,30	0,26	0,30	0,18
<u>Taideteollinen koulutusala</u>					
Lay	0,02	0,04	0,02	0,02	0,06
TaiK			0,05	0,03	0,09
<u>Erittelemätön ka. **)</u>					
Lay	0,19	0,03	0,06	0,02	0,05
Yliopistot yht.			0,11	0,08	0,11
<u>Yhteensä</u>					
Lay	0,08	0,16	0,05	0,04	0,04
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		0,20	0,19	0,20	0,19

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

**) Arktinen keskus

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemiä opettaja- ja tutkijavierailuja samoin kuin ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden vierailuja Lapin yliopistoon oli vuonna kuitenkin 2008 lukumääräisesti jopa muutama enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vierailut olivat kuitenkin kestoaltaan pääsääntöisesti lyhyempiä. Ainoastaan Arktisessa keskuksessa on vierailuja kuvaava suhdeluku edellistä vuotta korkeampi. Tilastoituja yliopis-

ton henkilökunnan vierailukuukausia ulkomaisissa korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa oli vuoden 2008 aikana yhteensä 18 ja tänne tulijoiden 16.

Taulukko 23. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely Lapin yliopistossa (kk) 2004-2008

Vuosi	2008	2007	2006	2005	2004
Lay	2,3	1,3	1,7	1,3	0,4
<i>Yliopistot yht. (kaikki ka:t)</i>		1,4	0,5	0,5	0,5

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoista 223 suoritti vuonna 2008 opintoihin kuuluvan jakson ulkomailla. Heistä 137 suoritti ulkomailla yli 3 kuukauden pituisen vaihto-opintojakson ja 16 yli kolmen kuukauden pituisen harjoittelun. 70 opiskelijaa suoritti tutkintoon kuuluvan lyhyen käytännön jakson, kurssin, näyttely-, konferenssi-, kokous- tai projektimatkan ulkomailla. Ulkomaille lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat olivat Iso-Britannia, Itävalta ja Ruotsi. Erityisesti Kasvatustieteiden tiedekunta on kasvattanut vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden määrää. Vuonna 2007 Kasvatustieteiden tiedekunnasta vaihtoon lähti 7 opiskelijaa, kun vuonna 2008 vastaava luku oli 21. Tiedekunta onkin pyrkinyt omalla toiminnallaan edistämään vaihtoon lähtemistä mm. lisäämällä tiedottamista ja pyrkimällä tutkinnon uudistamistyössä ottamaan huomioon vaihdossa suoritettavat opinnot entistä paremmin. Muidenkin tiedekuntien osalta vaihtoon lähteneiden luvut ovat kasvaneet hieman tai pysyneet lähes ennallaan lukuun ottamatta yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteiden tiedekuntaa, joissa vaihtoon lähteneiden määrät ovat pienentyneet hieman.

Taulukko 24. Yli 3 kk:n kansainväliseen vaihtoon lähteneet ja saapuneet perustutkinto-opiskelijat/ tuhat läsnäolevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa 2004-2008

Vuosi	Lähteneet	Saapuneet
2004	32	58
2005	40	58
2006	37	52
2007	31	54
2008	35	55

Tieteellinen julkaisu toiminta väheni vuonna 2008 alustavien tieteellisten julkaisutietojen perusteella (lopulliset tiedot 9.4.2009 mennessä) kokonaisuudessaan, kuten myös ulkomaisten julkaisujen osalta verrattuna vuoteen 2007. Julkaisujen rekisteröintiä on pyritty tehostamaan, mutta silti on oletettavaa, että rekisteröinti ei ole kaiken kattavaa.

Taulukko 25. Ulkomaiset tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunnan htv:t (kokonaisrahoitus) 2003-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	0,3	0,3	0,2	0,41	0,09	0,17
Koulutusala yht.		0,4	0,3	0,41	0,39	0,34
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	0,59	0,3	0,2	0,15	0,19	0,09
Koulutusala yht.		0,6	0,4	0,34	0,43	0,27
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>						
Lay	0,38	0,6	0,2	0,15	0,15	0,03
Koulutusala yht.		0,9	1,0	0,65	0,70	0,58
<u>Taideteollinen ka.</u>						
Lay	0,08	0,09	0,1	0,21	0,06	0,11
TaiK		0,19	0,03	0,26	0,17	0,23
<u>Yhteensä</u>						
Lay	0,3	0,37	0,18	0,32	0,23	0,17
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		0,63	1,3	1,10	1,09	1,01

Perustutkinto-opiskelijat suorittivat vieraskielisissä opintojaksoissa 1365 opintopistettä tuhatta läsnä olevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa kohden vuonna 2008. Opintopistesuoritus-
ten määrä on vaihdellut huomattavasti viiden viimeisen vuoden aikana, vaihtelu selittyy osaksi tilastoinnin määrittelyepäselvyyksillä, jotka on pyritty selkeyttämään ja poistamaan.

Taulukko 26. Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet/tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2008

Vuosi	Opintopisteet
2004	3 331
2005	1 233
2006	2 275
2007	1 763
2008	1 365

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Yliopiston liiketaloudellisen toiminnan tulotavoite on 1 500 000 ja kannattavuustavoite 50 000 €

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa erilliskustannukset sisältävät sekä ydintoimintojen että tukitoimintojen välittömät menot, jotka ovat yksinomaan kyseisen laskettavan toiminnan aiheuttamia. Tukitoimintojen kustannuksiksi on huomioitu hankinta- ja tilapalveluiden sekä hallintopalveluiden kokonaiskustannuksista täydentävän rahoituksen osuus. Saadusta summasta on vähennetty täydentävän rahoituksen välittömät kulut. Tällä tavoin on saatu laskettua täydentävän rahoituksen käyttämä tukitoimintojen osuus. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen tukitoimintojen kustannuksiksi on huomioitu hallintopalveluiden budjettirahoituksen osuus suhteutettuna koulutuspoliittisen toiminnan välittömien menojen suhde budjettirahoitteisiin kokonaismenoihin.

Pääomakustannusten laskennassa on käytetty Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (4,4 %). Pääomakustannukset on laskettu käyttöomaisuuden alkuperäisestä hankintahinnasta vuoden aikana keskimäärin sitoutuneesta pääomasta. Yhteisrahoitteisessa toiminnassa pääomakustannuksia ei lasketa.

Yliopiston liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 1,6 miljoonaa euroa vuonna 2008. Tuotot kasvoivat 34,3 % vuodesta 2007 ja saavuttivat tulossopimuksen mukaisen tavoitteen. Ylijäämää kertyi 102 000 euroa, joten toiminnan tuotoilla voitiin kattaa kaikki toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Vuoteen 2007 verrattuna liiketaloudellisen toiminnan tulos on pysynyt ylijäämäisenä ja kustannusvastaavuus on hieman heikentynyt 114 %:sta 107 %:iin.

Taulukko 27. Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €)

	2006	2007	2008
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1211	1148	1 556
- maksullisen toiminnan muut tuotot	52	10	-1
Tuotot yhteensä	1263	1158	1 555
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	61	22	42
- henkilöstökustannukset	571	377	528
- vuokrat	73	51	32
- palvelujen ostot	302	309	484
- muut erilliskustannukset	106	71	123
Erilliskustannukset yhteensä	1114	830	1 208
KÄYTTÖJÄÄMÄ	148	328	347
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	164	166	218
- poistot	19	18	25
- korot	1	1	3
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	184	185	245
Kokonaiskustannukset yhteensä	1298	1015	1 453
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-35	143	102
Kustannusvastaavuus-%	97 %	114 %	107 %

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (4,4 %).

Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 122 000 euroa vuonna 2008. Tuotot vähenivät 38,1 % vuodesta 2007 ja samalla alijäämä kasvoi 29,3 %. Tuotot kattivat 10 % kustannuksista.

Taulukko 28. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €)

	2006	2007	2008
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	181	197	122
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	181	197	122
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	6	10	14
- henkilöstökustannukset	600	605	723
- vuokrat	0	0	1
- palvelujen ostot	56	72	50
- muut erilliskustannukset	196	158	212
Erilliskustannukset yhteensä	859	846	1 001
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-678	-649	-879
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	178	169	181
- poistot	14	18	20
- korot	1	2	2
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	193	189	203
Kokonaiskustannukset yhteensä	1052	1034	1 204
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-871	-837	-1 082
Kustannusvastaavuus-%	17 %	19 %	10 %

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (4,4 %).

Koulutuspoliittisin perustein annetun tukirahan turvin järjestetyn koulutuksen tuotot olivat 22 000 euroa vuonna 2008. Tuotot kasvoivat 8 000 € vuoteen 2007 verrattuna. Koulutuksen hintojen alentamiseen tukirahaa käytettiin 73 000 euroa. Koulutus oli hintatuen jälkeen 19 000 euroa alijäämäistä ja kustannuksista katettiin hintatuki mukaan luettuna 54 %. Koulutuksen kannattavuus heikkeni merkittävästi vuodesta 2007.

Taulukko 29. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €)

	2006	2007	2008
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	18	14	22
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	18	14	22
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	0	0
- henkilöstökustannukset	64	38	81
- vuokrat	0	0	0
- palvelujen ostot	5	2	5
- muut erilliskustannukset	7	5	8
Erilliskustannukset yhteensä	77	46	95
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-60	-32	-73
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	17	0	16
- poistot	1	1	2
- korot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	18	1	19
Kokonaiskustannukset yhteensä	95	47	113
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-78	-33	-91
Kustannusvastaavuus-%	18 %	30 %	19 %
Käytetty maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki	52	32	73
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-26	-1	-19
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	41 %	93 %	54 %
<i>Käytettävissä ollut maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki</i>	79	72	115

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (4,4 %).

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat ovat vuodesta 2004 lähtien saaneet käyttöönsä kannettavat tietokoneet. Toiminnan tuotot muodostuvat opiskelijoiden koneistaan maksamista käyttömaksuista, jotka jaksotetaan kolmelle vuodelle. Vuoden 2008 käyttöoikeusmaksutulot olivat 70 000 euroa. Hintatukea kustannusten kattamiseen käytettiin 254 000 euroa. Toiminnan tuotoilla katettiin hintatuki mukaan luettuna toiminnasta aiheutuneet kustannukset.

Taulukko 30. Kannettavien tietokoneiden kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €)

	2006	2007	2008
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	60	116	70
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	60	116	70
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	1	1
- henkilöstökustannukset	16	9	10
- vuokrat	374	744	213
- palvelujen ostot	2	40	0
- muut erilliskustannukset	10	12	10
Erilliskustannukset yhteensä	427	806	234
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-366	-690	-164
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	90	162	42
- poistot	8	17	5
- korot	0	1	1
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	99	181	48
Kokonaiskustannukset yhteensä	526	987	282
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-465	-871	-211
Kustannusvastaavuus-%	11 %	12 %	25 %
Käytetty maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki	366	720	254
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-99	-151	43
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	38 %	44 %	256 %
Käytettävissä ollut maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki	370	720	500

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (4,4 %).

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Lapin yliopiston yhteisrahoitteisen tutkimuksen tulotavoite on 6 M€

Lapin yliopiston yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 5,3 miljoonaa euroa vuonna 2008. Asetettua tulotavoitetta, kuutta miljoonaa euroa, ei saavutettu. Tuotot vähenivät 44,7 % vuodesta 2007, mutta erilliskustannusten yli kolmanneksen vähentyminen laski alijäämän 2,5 miljoonaan euroon. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot eivät tällä hetkellä kata toiminnasta suoraan aiheutuneita kustannuksia. Kustannusvastaavuusprosentti, eli tuottojen osuus kustannuksista, putosi 68 prosenttiin vuonna 2008.

Taulukko 31. Yhteisrahoitteisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2006-2008 (1 000 €)

	2006	2007	2008
TUOTOT			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	7 901		
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus		1 382	1 144
- EU:lta saatu rahoitus		5 889	2 193
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		2 333	1 977
Tuotot yhteensä	7 901	9 604	5 313
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
-aineet, tarvikkeet ja tavarat	178	312	105
- henkilöstökustannukset	5 465	7 105	4 318
- vuokrat	86	75	27
- palvelujen ostot	1 412	1 562	831
- muut erilliskustannukset	1 109	2 101	1 190
Erilliskustannukset yhteensä	8 250	11 155	6 472
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-349	-1 551	-1 159
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	2 048	2 233	1 167
- poistot	172	236	132
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 229	2 469	1 299
Kokonaiskustannukset yhteensä	10 479	13 624	7 771
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-2 579	-4 020	-2 458
Kustannusvastaavuus-%	75 %	70 %	68 %

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston tohtorintutkintotavoite on tulossopimuskaudella 2007-2009 keskimäärin 20 tutkintoa vuodessa.

Tutkijankoulutusta tehostetaan siten, että väittelijöiden keski-ikä (mediaani) laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä.

Tutkijakoulutettavista 15 % on ulkomaalaisia vuoteen 2009 mennessä.

Lapin yliopistossa suoritettiin 25 tohtorintutkintoa vuonna 2008, joten tavoite ylittyi kuten edellisenäkin vuonna. Kasvatustieteellisellä ja yhteiskuntatieteellisellä koulutusalailla tohtorintutkintoja suoritettiin yli tavoitteen ja oikeustieteellinen ala pääsi tavoitteeseen. Taideteollisella koulutusalailla valmistui yksi tohtori tavoitteen ollessa kaksi tutkintoa. Kasvatustieteiden tiedekunnan suuri tohtorintutkintojen määrä pohjautuu osaltaan vahvasti perustutkintokoulutuksesta valmistuneiden onnistuneeseen jatko-opiskelurekrytointiin, hyviin ohjauskäytäntöihin sekä tiedekunnan tutkimusyksiköiden aktivoivaan toimintaan. Tiedekunnassa väitelleistä monet ovat myös työssäkäyviä kasvatustieteellisellä alalla toimivia henkilöitä.

Taulukko 32. Tohtorin tutkinnot, tavoite 2008, toteutuneet tutkinnot 2005-2008

Koulutusala	Tavoite	2008	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	5	10	8	8	6
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	5	5	4	2	4
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka.</i>	8	9	6	5	6
<i>Taideteollinen ka.</i>	2	1	3	1	2
Yhteensä	20	25	21	16	18

Opetusministeriön ja yliopistojen tulossopimuksissa vuosille 2007-2009 on asetettu tavoitteeksi, että *väittelijöiden iän mediaani* laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä. Lapin yliopistossa tohtoriksi väitelleiden iän mediaanissa saavutettiin vuonna 2007 tavoitevuosikymmen, mediaani oli tuolloin 39 vuotta kun se edellisenä vuonna oli 46 vuotta. Vuonna 2005 mediaani oli 42 vuotta ja sitä ennen vuonna 49 vuotta. Vuoden 2008 väitelleiden mediaani nousi jälleen ollen 48 vuotta. Lapin yliopiston kokoisessa yliopistossa väittelijöiden keski-ikässä voi helposti syntyä suurtakin vaihtelua tutkintomäärän vähäisyydestä johtuen.

Tutkijakoulutettava on yliopiston jatkokoulutusvirka. Tutkijakoulutettavat opiskelevat Opetusministeriön alaisissa tutkijakouluissa. Lapin yliopisto koordinoi kahta valtakunnallista tutkijakoulua, Arktis ja Sosnet-tutkijakoulut. Arktis-tutkijakoulussa on tutkijakoulutettavia yhteensä 22, Sosnet-tutkijakoulussa on 24 tutkijakoulutettavaa. Lisäksi Lapin yliopiston jatko-opiskelijoita on muiden yliopistojen koordinoimissa tutkijakouluissa. *Lapin yliopistossa oli vuoden 2008 aikana yhteensä 58 tutkijakoulutettavaa, heistä 7 oli ulkomaalaisia (12 %).* Yliopistoon palvelussuhteessa olevien tutkijakoulutettavien palkkaus määritellään VPJ-järjestelmän mukaisesti.

Lapin yliopistolla on jatko-opiskelijoita, jotka *tekevät väitöskirjatyötään apurahan* turvin. Tutkimuksen ja tutkijakoulutuksen aktivointiin tarkoitetut rehtorin apurahat myönnetään enintään neljäksi kuukaudeksi ja apurahan suuruus on 1100 euroa kuukautta kohti. Rehtorin apurahan vuonna 2008 saaneista 18 henkilöstä 9 suoritti tohtorin tutkinnon kuluneena vuonna. Myös kansainväliset asiat –yksikkö myöntää vuosittain muutamia apurahoja väitöskirjatyöhön. Näiden lisäksi yliopistolla on jatko-opiskelijoita, jotka työskentelevät muiden kuin yliopiston lahjoittamien apurahojen turvin, ja joita ei yliopistolla rekisteröidä millään tavalla. Näin ollen voidaan todeta, että yliopistolla on vuosittain arviolta 30 henkilöä, jotka tekevät väitöskirjatyötään apurahan turvin.

Lapin yliopistossa suoritettujen lisensiaatin tutkintojen määrä on pysytellyt hyvin vähäisenä viimeisten vuosien ajan, muutamia lisensiaatintutkintoja kuitenkin suoritetaan vuosittain niillä koulutusaloilla, joilla tutkinnolla on edelleen merkitystä.

Taulukko 33. Lisensiaatin tutkinnot 2005-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteellinen ka.	3	4	-	7
Oikeustieteellinen ka.	4	2	2	4
Yhteiskuntatieteellinen ka.	1	1	5	2
Taideteollinen ka.	-	-	-	-
Yhteensä	8	7	7	13

Taulukko 34. Jatkotutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen ka.	71	89	77	87	88
Oikeustieteellinen ka.	47	55	53	73	87
Yhteiskuntatieteellinen ka.	106	126	120	152	157
Kauppätieteellinen ka.	3	7	8	8	1
Taideteollinen ka.	38	39	44	48	45
Yhteensä	265	316	302	368	378

Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallinen tutkijakoulu

Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallinen tutkijakoulu perustettiin vuonna 1995 vahvistamaan sosiaalityön tutkimusta. Tutkijakoulun perustamisen jälkeen sosiaalityön tutkimus on vahvistunut merkittävästi sekä määrällisesti että laadullisesti. Tutkijakoulun muodostavat kaikki kuusi sosiaalityön koulutusyksikköä. Mukana ovat Helsingin yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitos, Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos, Lapin yliopiston sosiaalityön laitos, Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos (1.1.2009 alkaen Sosiaalityön tutkimuksen laitos) ja Turun yliopiston sosiaalipolitiikan laitos sekä Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes (1.1.2009 alkaen Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos). Tutkijakoulua koordinoidaan Lapin yliopistosta osana Sosnet-verkoston koordinaatiota. Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallisen tutkijakoulun keskeinen hallinnollinen elin on Sosnetin johtoryhmä.

Vuosi 2008 oli meneillään olevan tutkijakoulukauden toinen vuosi. Opetusministeriö on osoittanut kaudelle 2006–2009 kaksi (2) nelivuotista tutkijakoulupaikkaa ja kaudelle 2007–2009 tutkijakoululle neljä (4) kolmevuotista tutkijakoulupaikkaa. Näiden varsinaisten tutkijakoulupaikkojen lisäksi mukaan on valittu jatko-opiskelijoita oheispaikoille. Yhteensä tutki-

jakoulussa on opiskellut verkoston kuudesta laitoksesta ja Stakesista kuluneen vuoden aikana 24 tutkijaopiskelijaa, heistä 5 Lapin yliopiston jatko-opiskelijaa. Naisia heistä oli 22 ja miehiä 2 ja he kaikki olivat suomalaisia.

Tutkijakoulun ohjelma jakautuu kolmeen teemaryhmään, jotka ovat Sosiaalityön osaaminen ja orientaatiot, Psykososiaalinen sosiaalityö ja Marginalisaatio ja socialisaatio. Tutkijakoulun toiminta keskittyi vuonna 2008 valtakunnallisiin seminaareihin, sosiaalityön jatko-opiskelijoiden metodologiseen kesäkouluun, pienryhmissä tapahtuvaan temaattiseen tutkimuksen ohjaukseen, henkilökohtaiseen ohjaukseen ja kansainvälistymisen tukemiseen. Vuoden aikana järjestettiin yksi valtakunnallinen seminaari: Tieteellinen kirjoittaminen englanniksi 10.–11.3.2008, jonka järjestelyistä vastasivat tutkijakoulun Post Doc -tutkijat. Tutkijakoulu oli mukana järjestämässä sosiaalityön metodologista kesäkoulua 27.–29.8.2008 Tampereella. Syksyllä 2008 toteutettiin virtuaalikurssi *Sosiaalityön tutkimuksen suunnat*. Osana kansainvälistymisen tukemista tutkijakoulu myönsi kahdelle tutkijakoulutettavalle matka-avustusta kansainvälisiin konferensseihin. Kaksi tutkijakoulutettavaa oli keväällä 2008 ulkomaan vaihdossa.

Tutkijakoulukauden yhtenä keskeisin tavoitteena on ollut tiivistää kansainvälisiä yhteyksiä. Vuonna 2008 tutkijakoulu toimi hakijana NordForskin tutkijakouluverkostohaussa ja sai rahoituksen vuosille 2009–2011 The Nordic-Baltic Doctoral Network in Social Work -tutkijakoulutusverkostolle, jossa on Sosnetin ohella mukana yliopistoja Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Liettuasta, Latviasta ja Eestistä. Vuoden 2008 aikana valmisteltiin rahoitushakemusta sekä jatkettiin verkoston toimintojen konkreettista suunnittelua vuoden 2009 toimintojen osalta.

Tutkijakoulu valmisteli syksyn 2008 haussa hakemuksen tutkijakoulukaudelle 2010–2013. Tutkijakoulu hakee 18 tutkijakoulupaikkaa, koordinaattorin tointa sekä tutkijakoulun toimintamäärärahaa.

Arktinen tutkijakoulu (ARKTIS) on Lapin yliopiston Arktisen keskuksen koordinoima valtakunnallinen, monitieteinen tutkijakoulu, jonka rahoittajia ovat Opetusministeriö ja Suomen Akatemia. Koulun teemana on “Social and Environmental Impacts of Modernization and Global Change in the Arctic”.

Vuonna 2008 ARKTIS-tutkijakoulussa oli 22 jatko-opiskelijaa, joista 10 Lapin yliopiston jatko-opiskelijaa ja näistä oli kolme ulkomaalaista. Kaikkiaan ARKTIS-tutkijakoulussa oli kuusi ulkomaalaista jatko-opiskelijaa ja noin 55 % oli naisia. Tutkijaopiskelijoista 10 oli humanisteja tai yhteiskuntatieteilijöitä, 9 luonnontieteilijöitä ja kolme oikeustieteilijöitä. Opiskelijat tekivät väitöstutkimuksiaan Lapin, Oulun, Helsingin ja Joensuun yliopistoissa. Viisi ARKTIS-tutkijakoulun jatko-opiskelijaa on suorittanut tohtorin tutkinnon vuoden 2008 loppuun mennessä.

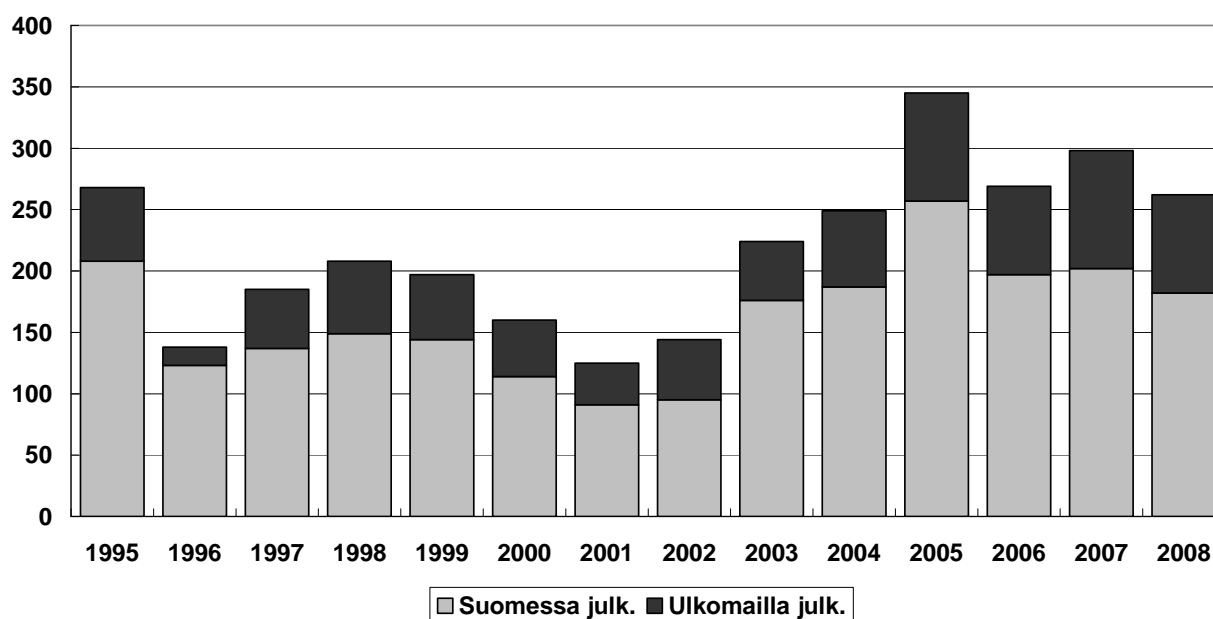
ARKTIS-tutkijakoulu kokoaa yhteen eri tieteenalojen arktista tutkimusta tekeviä jatko-opiskelijoita sekä tukee heidän väitöskirjatyötään. Tutkijakoulu tiivistää arktisia kysymyksiä käsittelevien tutkimusalojen yhteistyötä ja nostaa alan tutkimuksen tieteellistä tasoa ja arvostusta. ARKTIS-tutkijakoulu järjestää yleisöluentoja, seminaareja, kursseja ja muita koulutustilaisuuksia. ARKTIS tekee yhteistyötä myös kansainvälisesti eri tutkijakoulujen ja verkostojen kanssa.

Tieteelliset julkaisut ovat keskeinen osa Lapin yliopiston tulostietoa ja toiminnan laadun arviointitietoa. Tieteellisiin julkaisuihin lasketaan KOTA –tietokantaluokittelujen mukaisesti monografiat, referoidut artikkelit, kokoomateoksissa tai painetuissa kongressijulkaisuissa ilmestyneet artikkelit sekä yliopiston oman sarjan julkaisut. Tiedot ilmoitetaan koulutusaloittain yliopiston perustutkintojen tutkinnonanto-oikeuden mukaan ja jaotellaan Suomessa ja ulkomailla julkaistuihin.

Lapin yliopiston Hilla-kokoelmatietokantaan rekisteröitiin yhteensä 264 vuoden 2008 tieteellistä julkaisua toimintakertomuksen julkaisuajankohtaan mennessä. Tieto on alustava, sillä KOTA- tietokantaan lopulliset tieteellisen julkaisutoiminnan tiedot viedään huhtikuun alkupuolella. Vuoden 2008 alustavan tiedon mukaan tieteellisten julkaisujen määrä väheni vuoteen 2007 verrattuna reilu 10 % eli julkaisuja oli 32 vähemmän. Tiedekuntien/yksiköiden tulossopimusneuvottelujen yhteydessä on korostettu tieteellisen julkaisutoiminnan merkitystä opetus- ja tutkimushenkilökunnan työn henkilökohtaisessa arvioinnissa.

Kuva 4. Tieteelliset julkaisut 1995–2008

**Lapin yliopisto
tieteelliset julkaisut 1995-2008**

Patenttihakemusten määrä, keksintöilmoitukset, yliopiston ottamat oikeudet keksintöön, hyväksytyt rekisteröintipäätökset, toteutuneet lisensoinnit.

(Uusi mittari vuodesta 2007 lukien)

- Lapin yliopistossa ei vuodelta 2008, kuten ei edelliseltäkään vuodelta, ole tilastoituja toteumatietoja edellä mainituista tuloksellisuutta kuvaavista mittareista.

Taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa taiteellista toimintaa on tiedekunnan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden taiteellinen ja taideteollinen toiminta.

Tiedekunnan opetuksen ja tutkimuksen erityispiirteenä on taiteen ja tutkimuksen vuorovaikutuksen kehittäminen. Tiedekunnan perus- ja jatko-opinnot sisältävät tieteellisten opintojen lisäksi taiteellista ja innovatiivista ajattelua tukevaa taiteellista opetusta ja ohjausta. Pro gradu-tutkielmien ja väitöskirjojen sisältämät taiteelliset produktiot voivat olla mm. näytteilyitä, tuotekehitysprojekteja, opetusproduktioita tai tuotekonsepteja.

Taiteellisessa toiminnassa korostui pohjoinen ja arktinen ulottuvuus sekä innovatiivisuus. Taiteellista toimintaa arvioidaan määrällisesti ja laadullisesti sekä taiteen popularisoinnin kautta. Laadullisia kriteereitä ovat kansainvälisyys, jurytetyt tai kuratoidut projektit, produktiot ja näyttelyt, tunnustukset, palkinnot, hankittu ulkopuolinen rahoitus sekä arvioidut taiteelliset produktiot eri opintojen yhteydessä.

Taiteiden tiedekunnan vuoden 2008 taiteellista toimintaa on esitetty liitteessä 1.

Perustutkintokoulutus

Perustutkintokoulutuksen määrällisiä tavoitteita v. 2007:

415 ylempää korkeakoulututkintoa, joista 23 sisältää aineenopettajakelpoisuuden.

350 alemmaa korkeakoulututkintoa vuodessa.

Peruskoulutuksen laadunvarmistustyö

Opetuksen kehittämispalvelut -yksikkö koordinoi opetuksen kehittämistoimintaa Lapin yliopistossa. Opetuksen kehittämispalvelut (Opke) järjestää kehittämishankkeiden rahoitushaun ja yliopiston opetusneuvosto päättää hankkeiden arviointikriteerit ja tukirahoituksen myöntämisen. Tavoitteena on, että hankkeessa saatuja kokemuksia tai tuotoksia esitellään yliopistolla ja niitä voidaan hyödyntää sekä soveltaa laajemmin yliopistossa.

Tuettavien hankkeiden yleisenä kriteerinä on se, että hanke tukee Lapin yliopiston 2020 perusopetuksen strategisia tavoitteita ja tiedekunnan tai yksikön opetuksen kehittämislinjauksia sekä painopistealueita, jotka v. 2008 olivat opettaja-, opiskelijatuutoroinnin ja/tai hops-ohjauksen kehittäminen ja opetuksen laadun kehittäminen. Lisäksi hankkeen tulee tukea opetuksen ja oppimisen laatua vahvistamalla tutkimukseen perustuvaa opetusta ja opetuskäytäntöjen tutkimuksellista otetta sekä luoda konkreettisia yhteyksiä opetus- ja tutkimustoiminnan välille. Toisaalta hankkeessa tulee kehittää ja ottaa käyttöön monimuotoisia uusia opetus- ja opiskelumenetelmiä sekä toimintatapoja ja/tai hankkeen tulee edistää monitieteisyyttä.

Vuonna 2008 rahoitusta myönnettiin viidelle eri opetuksen kehittämishankkeelle (kuvaukset löytyvät osoitteesta: <http://www.ulapland.fi/?Deptid=27104>). Opetuksen kehittämisseminaari järjestettiin keväällä 2008, jossa mm. opettajat esittelivät omia opetuksen kehittämishankkeitaan. Opetuksen kehittämisrahoituksella tuettiin yliopistopedagogisten opintojen

osallistujien toteuttama artikkelikirja, jossa opettajat esittelevät omia opetuksen kehittämishankkeitaan.

Opke vastaa opettajatuutoreiden perehdytyskoulutuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta yhdessä eri toimijoiden kanssa, koulutus järjestetään syyslukukauden alussa. Koulutuksen tavoitteena on tukea opettajatuutoreita löytämään oma roolinsa opiskelijan ja opiskelijaryhmän ohjaajana. Ohjaustyön tueksi opetuksen kehittämispalveluissa on laadittu Opettajatuutorin HOPS-opas. Myös opiskelijoille on laadittu HOPS-oppaat ja HOPS-lomake ja Opke vastaa opiskelijatuutoreiden koulutuksesta, joka järjestetään keväällä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (Lyy, Yths, opintopsykolgi ja rekry). Vuonna 2008 laadittiin opas myös opiskelijatuutoreille.

Vuonna 2008 tehtiin selvitykset opettaja- ja opiskelijatuutoroinnista sekä HOPS-ohjauksesta. Näiden selvitysten perusteella toimintaa kehitetään edelleen vuonna 2009 vastaamaan entistä enemmän opiskelijoiden tarpeisiin. Osa opintojen alkuohjausta on Akateemiset opiskelutaidot –verkkokurssi (3 op), joka tarjotaan Avoimen kautta kaikille uusille opiskelijoille. Kurssin sisällöllinen vastuu ja uusien tuutoreiden koulutus on opetuksen kehittämispalveluiden vastuulla.

Opetuksen kehittämispalvelut vastaa tieto- ja viestintätekniikan (tvt) opetuskäytön tuesta, ohjauksesta sekä perehdyttämiskoulutuksesta ja koordinoi sekä kehittää tiedekuntien ja yksiköiden lähitukiverkoston toimintaa. Verkko-opetuksen tukipalvelua kehitetään yhteistyössä lähitukiverkoston ja atk-palveluiden kanssa. Discendum Optiman lisäksi opetuksen kehittämispalvelut hallinnoi LearnLinc –etäopetusjärjestelmää, jonka käyttöä tukee Lapin etäopetuksen tukipalvelut –hanke (LATU).

Vuonna 2008 verkko-opetuksen määrä on lisääntynyt ja aktiivisten verkko-opettajien määrä on noin 100 henkilöä. Tämä vastaa noin 40 % opetushenkilöstön määrästä. Verkkooppimisympäristön Discendum Optiman käyttäjämäärä on noussut vuoden 2006 lopusta noin 50 % (4600 -> 7000 käyttäjää) ja kurssityötilojen määrä on noussut yli 60 % (v, 2008, 389 kpl). Tieto- ja viestintätekniikan opetustarjonnan mukaisessa koulutuksessa ja opetuksen kehittämispalveluiden järjestämissä seminaareissa oli osallistujia noin 300 henkilöä.

Vuonna 2008 tehtiin selvitys tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytöstä sekä opetushenkilöstön tukitarpeista liittyen tv-t opetuskäyttöön. Selvityksen mukaan opettajat näkevät runsaasti haasteita tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytössä ja kokevat tarvitsevansa tällä alueella tukea, ohjausta ja koulutusta myös jatkossa.

Lapin yliopiston laatutavoitteina ovat mm. erilaisten opetusmenetelmien ja uusien oppimisympäristöjen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen niin campusopiskelijoiden kuin aikuisopiskelijoidenkin opetuksessa ja ohjauksessa. Niin tavoitteissa kuin myös em. selvityksen mukaan jatkossa korostuu edelleen opettajille tarjottava tieto- ja viestintätekniikan koulutus sekä ohjaus ja tukipalvelujen saatavuus. Vuonna 2009 yhtenä opetuksen kehittämispalveluiden painopistealueena on tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön tuen selkiinnyttäminen ja lähitukiverkoston toiminnan kehittäminen sekä verkko-opetuksen ja verkko-opettajien määrän lisääminen.

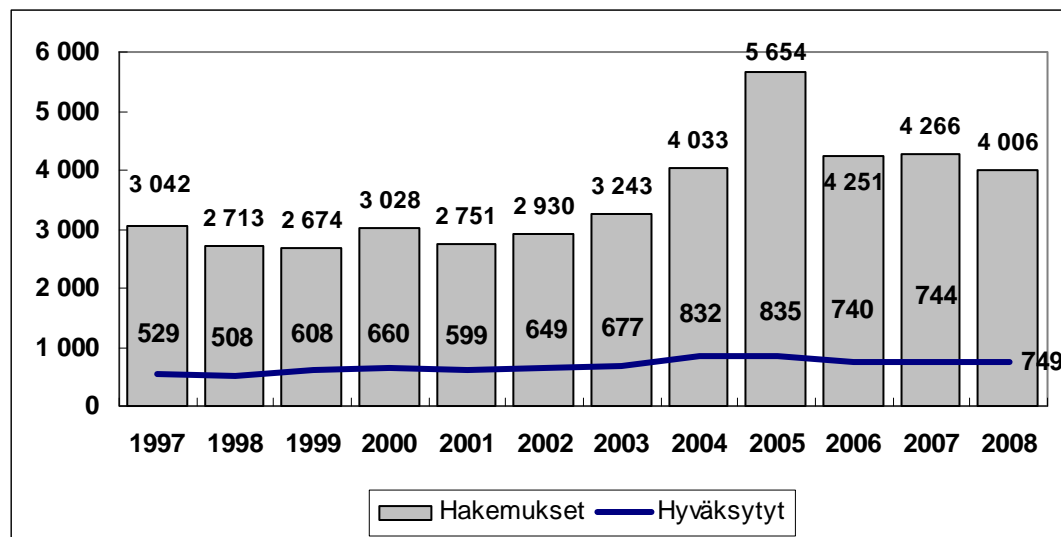
Opiskelijavalinnat

Lapin yliopistoon haki opiskelemaan 3 053 henkilöä vuonna 2008, mikä on 37 henkilöä vähemmän kuin vuosi aikaisemmin. Hakemuksia saapui 4 006, eli 260 hakemusta vä-

hemmän kuin edellisenä vuonna. Opiskelupaikan otti vastaan 749 opiskelijaa, 5 opiskelijaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kauppatieteelliselle koulutusosalalle ei ollut sisäänottoa vuonna 2008. Koska yliopistoon hakeneiden opiskelijoiden määrä oli kuitenkin lähes edellisen vuoden tasolla, voidaan todeta, että Lapin yliopisto säilytti suosionsa opiskelijoiden keskuudessa.

Kuva 5. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1997-2008

(vuodesta 2005 lähtien kaikki hakemukset ja opiskelupaikan vastaanottaneet)

Taulukko 35. Hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet koulutusaloittain 2008

Koulutusala	Hakeneet	Hyväksytyt(%)	Paikan vast.ottaneet (%)
Kasvatustieteellinen ka.	1127	249(22)	173 (15)
Oikeustieteellinen ka.	676	171 (25)	171 (25)
Yhteiskuntatieteellinen ka.	1032	311 (30)	266 (26)
Taideteollinen ka.	435	158 (36)	139 (32)
Yhteensä	3053*	870* (28)	749 (25)

*)Hakija on laskettu ko. luvussa vain kerran

Uusien ylioppilaiden osuus yliopistoon hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista kasvoi muutaman prosenttiyksikön edellisestä vuodesta. Koulutusaloittain tarkasteltuna taideteollisella koulutusosalalla hakijoista uusia ylioppilaita on suhteellisesti eniten (29,4%) ja kasvatustieteellisellä alalla osuus oli reilu neljännes. Suhteellisesti vähiten uusia ylioppilaita hakijoiden joukossa oli oikeustieteellisellä koulutusosalalla. Kaikista opiskelupaikan vastaanottaneista oli vajaa viidennes (18,7 %) uusia ylioppilaita.

Taulukko 36. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista koulutusaloittain vuosina 2007-2008

	2008 hakeneet	2008 vastaanott.	2007 hakeneet	2007 vastaanott.
Koulutusala	%	%	%	%
Kasvatustieteellinen ka.	25,5	18,5	20,5	15,4
Oikeustieteellinen ka.	19,7	10,5	22,4	14,8
Yhteiskuntatieteellinen ka.	20,5	16,2	19,1	12,2
Kauppatieteellinen ka.	-	-	21,7	13,0
Taideteollinen ka.	29,4	26,6	32,1	25,9
Yhteensä	23,2	18,7	22,3	16,1

Perustutkintokoulutuksen määrällisiä tavoitteita ja toteumatietoja

Lapin yliopistossa suoritettiin peräti 708 ylempää korkeakoulututkintoa vuonna 2008. Näistä 47 on kauppatieteellisen alan yhteistyötutkintoa Oulun yliopiston kanssa. Tutkintojen yhteismäärä nousi 294 tutkinnolla vuoteen 2007 verrattuna, joten vuosi 2008 oli Lapin yliopiston historiassa kolmas perättäinen tutkintoennätysvuosi. Vuosi 2008 tuleekin säilymään pitkään Lapin yliopiston tuottoisimpana vuotena ylempien korkeakoulututkintojen suhteen. Selitys tähän suureen tutkintomäärään on jo aikaisemmin mainittu tutkintorakennemuutostukseen liittyneen siirtymäajan päätyminen. Kokonaisuudessaan yliopiston ylempien korkeakoulututkintojen tavoite toteutui 170 %:sti, ja mikäli Oulun yliopiston myöntämiä tutkintoja ei huomioida toteutumassa, vastaava luku oli 159 %. Koulutusalaakohtaisesti tarkasteltuna taideteollinen koulutusala menestyi parhaiten tavoitteeseen nähden, tavoite toteutui 1,8-kertaisesti, yhteiskuntatieteellinen ala onnistui 1,7-kertaiseen ja kasvatus- ja oikeustieteelliset alat lähes 1,5-kertaiseen tutkintotavoitteensa toteuttamiseen.

Taulukko 37. Ylemmät kk-tutkinnot, tavoite ja toteutuneet tutkinnot 2005-2008

Koulutusala	Tavoite	2008	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen</i>	110	160	131	123	126
<i>Oikeustieteellinen</i>	110	159	99	82	97
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	115	198	87	94	97
<i>Kauppatieteellinen*)</i>	-	47	17	23	16
<i>Taideteollinen</i>	80	144	80	78	61
Yhteensä	415	708	414	400	397

*) Yhteistyö Oulun yliopiston kanssa, Lapin yliopistolla ei tutkinnonanto-oikeutta

Ylempiin korkeakoulututkintoihin liittyvä tulossopimuskauden 2007-2009 tavoite oli, että vuosittain 23 opiskelijaa sisällyttää aineenopettajakelpoisuuden tutkintoonsa. Tämä tavoite toteutui 170 %:sti vuoden 2008 osalta, sillä perustutkinnon suorittaneista 39 opiskelijalla sisältyi aineenopettajakelpoisuus ylempään korkeakoulututkintoon.

Alempien korkeakoulututkintojen tavoite tulossopimuskaudella 2007-2009 on 350 tutkintoa/vuosi, ja vuonna 2008 päästiin jo hyvin lähelle tavoitetta (96,6 %). Alempien korkeakoulututkintojen määrä kasvoi 200 tutkinnolla edellisestä vuodesta, joten ennätysellisestä vuodesta voidaan myös alempien korkeakoulututkintojen osalta puhua.

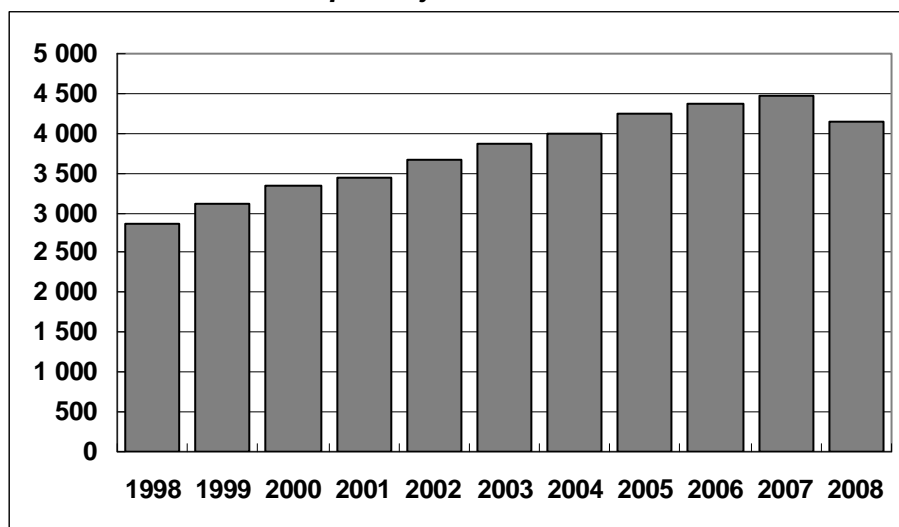
Taulukko 38. Alemmat korkeakoulututkinnot 2005-2008

Koulutusala	2008	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen</i>	60	43	41	18
<i>Oikeustieteellinen</i>	34	4	-	1
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	109	55	31	9
<i>Taideteollinen</i>	135	36	32	26
Yhteensä	338	138	104	54

Lapin yliopistossa oli 4144 läsnä- tai poissaolevaksi ilmoittautunutta alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavaa opiskelijaa vuonna 2008. Opiskelijamäärä väheni 7,5 % vuodesta 2007, vähennykseen voi osaltaan vaikuttaa tilastolliset eroavuudet. Vuodesta 2008 lukien toimintakertomuksessa käytetään opiskelijamääriä käsittelevissä osioissa tilastoa, joka on sama kuin Tilastokeskukselle vuosittain lähetettävä tilastoaineisto, syyskuun 20. päivän tilanne.

Koulutusalatarkastelussa opiskelijoista 35,3 % oli yhteiskuntatieteellisen, 20,8 % taideteollisen, 21,1 % oikeustieteellisen, 17,7 % kasvatustieteellisen ja 5,2% kauppatieteellisen alan opiskelijoita. Koulutusaloittaiset osuudet ovat lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuva 6. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä 1998-2008

Vanhan tutkintoasetuksen mukaisten ylempien korkeakoulututkintojen laajuudet ovat Lapin yliopistossa viime vuosina olleet 174 – 191 opintoviikon välillä. Tiedekunnittain tutkintojen laajuuksissa on hyvin vähäiset erot lukuun ottamatta taiteiden tiedekunnan tutkintoja, jossa tutkinnot ovat keskimäärin 10 opintoviikkoa laajempia kuin muissa tiedekunnissa.

Taulukko 39. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (ov) 2006-2008 vanhan tutkintoasetuksen mukaan (opintopisteet /1,8 = opintoviikot)

Tiedekunta	2008	2007	2006
Kasvatustieteet	174 (=314 op)	177 (=318 op)	179
Oikeustieteet	180 (=325 op)	180 (=325 op)	179
Yhteiskuntatieteet	180 (=324 op)	178 (=321 op)	178
Matkailu ja liiketoiminta	177 (=320 op)	178 (=320 op)	179
Taiteet	191 (=344 op)	191 (=343 op)	191
Yhteensä	180 (=324 op)	181 (=325 op)	181

Uuden tutkintoasetuksen mukaisten ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus vuonna 2008 oli 135 opintopistettä kun se edellisenä vuonna oli 138 opintopistettä. Keskimäärin laajimmat tutkinnot olivat taiteiden tiedekunnassa, 153 opintopistettä ja suppeimmat oikeustieteiden tiedekunnassa, 121 opintopistettä.

Taulukko 40. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (op) 2007-2008, uuden tutkintoasetuksen mukaan

Tiedekunta	2008	2007
Kasvatustieteet	130	151
Oikeustieteet	121	121
Yhteiskuntatieteet	140	127
Matkailu ja liiketoiminta	130	126
Taiteet	153	165
Yhteensä	135	138

Ylempien korkeakoulututkintojen (vanha tutkintoasetus) keskimääräinen suoritus aika (mediaani) oli vuonna 2008 yliopistotasolla 6 vuotta. Koulutusaloista lyhin tutkintojen keskimääräinen suoritus aika oli kasvatustieteellisellä koulutus alalla, 5 vuotta. Taideteollisella koulutus alalla tutkinnon keskimääräinen suoritus aika pisin eli 7 vuotta.

Lapin yliopistossa suoritettiin vuoden 2008 aikana yhteensä 129 uuden tutkintoasetuksen mukaista ja 579 vanhan tutkintoasetuksen mukaista ylempää korkeakoulututkintoa. Alla olevassa taulukossa on esitetty vanhan tutkintoasetuksen mukaisten ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräiset koulutus alakohtaiset suoritus ajat (mediaani).

Taulukko 41. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika 2003-2008 (mediaani)

Koulutusala	2008	2007	2006	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	5,0	5,00	4,5	5,0	4,5	4,5
Koulutusala yht		5,25	5,0	5,0	5,0	5,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	6,0	6,0	5,5	5,0	6,0	5,5
Koulutusala yht.		6,5	6,5	6,0	6,0	6,0
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>						
Lay	6,0	6,0	6,0	5,5	5,5	5,5
Koulutusala yht.		6,0	6,0	6,5	6,0	6,0
<u>Taideteollinen ka.</u>						
Lay	7,0	7,0	6,5	6,0	6,5	6,0
TaiK		5,5	6,0	6,0	5,0	6,0
<u>Yhteensä</u>						
Lay	6,0	6,0	5,75	5,5	5,5	5,5
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		6,0	6,00	6,0	6,0	6,0

Opiskelijoiden hyvinvointi

Opiskelupalveluiden tavoitteena on tarjota monipuolisia ja asiakaslähtöisiä palveluita kaikille opiskelijoille ja opettajille. Opintuen hakuun ja neuvontaan liittyvät asiat hoidetaan opiskelupalveluissa. Opiskelupalvelut -yksikkö tuottaa erilaisia tilastoja, selvityksiä ja raportteja hallinnon, tutkimuksen ja opetuksen kehittämisen tarpeisiin sekä tarjoaa neuvontaa, ohjausta ja koulutusta sekä opetuksen kehittämisen tukea.

Opiskelijoiden hyvinvointi ja sen edistäminen on tärkeä osa opiskelupalvelujen toimintaa. Myös yhteistyöryhmien tehtävänä on edistää opiskelijoiden hyvinvointipalveluja. Lapin yliopistossa toimii Hyvinvointityöryhmä (LYHYT), jonka tavoitteena on saada eri toimijat yhteistyössä edistämään opiskelijan hyvinvointia, terveyttä ja opiskelijakykyä. Rehtorin nimittämän työryhmän toimikausi on kaksivuotinen, nykyinen toimikausi päättyy 31.7.2009. Opintoasiain päällikkö, opintopsykologi ja kehittämisspäällikkö edustavat työryhmässä opiskelupalveluita. Työryhmässä on myös Rovaniemen ammattikorkeakoulun edustus.

Ylioppilaskunta järjesti työryhmän ohjauksessa syyslukukaudella opiskelijoiden hyvinvointiviikon. Hyvinvointiviikko.net on ollut käytössä syksystä 2006 lähtien perinteisen hyvinvoin-

tiviikon tiedotussivustona. Sivulla on jokaisen yhteistyökumppanin oma osio (opiskelupalvelut, LYY, YTHS, seurakunta, opintopsykologi, rekrytointipalvelut). Hyvinvointityöryhmä toimitti erillisen ”Mitä kuuluu” –opiskelijan esitteen, jossa esiteltiin ko. palvelut ja jota jaettiin opiskelijoille lukuvuoden alussa. Työryhmä teki yliopiston johdolle aloitteita uusista palveluista opiskelijoille, esimerkkinä liikuntasuunnittelijan tehtävät.

Opintopsykologin työ on jakautunut opiskelijoiden kanssa tapahtuvaan yksilö- tai ryhmäohjaukseen sekä ennaltaehkäisevään työskentelyyn yhteistyössä opetushenkilöstön ja opiskelijahyvinvoinnin edistäjien kanssa. Opiskelijoiden ohjauksen pääteemat ovat opiskelun etenemisen ongelmissa; ajankäytössä, opiskelutavoitteissa, opiskelutaidoissa ja opiskelumotivaatiossa. Toimintaa on arvioitu opiskelijakyselyillä, tuloksia arvioitiin opintopsykologin ohjausryhmässä, johon kuuluu sekä Lapin yliopiston että Rovaniemen ammattikorkeakoulun henkilökuntaa.

Lapin yliopiston ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja henkilökunnalle tarjolla olevien yhteisten liikuntapalveluiden tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja lisätä opiskelijoiden ja henkilökunnan liikunta-aktiivisuutta ja ylläpitää toiminta- ja työkykyä. Säännöllisiä ohjattuja vuoroja on järjestetty useissa eri lajeissa, lisäksi on järjestetty yhteisiä palloilulajien sarjoja sekä turnauksia esim. korkeakoulujen salibandyliiga. Korkeakoulu- liikuntapalveluista tiedotetaan molempia oppilaitoksia ylioppilaskunnan internet-sivuilla.

Rovaniemen korkeakouluopiskelijat Ry on korkeakouluopiskelijoille perustettu urheiluseura. Seura on perustettu toukokuussa 2008 ja seuran tarkoituksena on lisätä korkeakouluopiskelijoiden liikuntaharrastusmahdollisuuksia terveysliikunnan ja kilpaurheilun muodossa.

Kansainvälistyminen

Perustutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihdon tavoite: lähtevät: 140 opiskelija, vaihdon kesto yli 3 kk.

Perustutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihdon tavoite saapuvat : 220 opiskelijaa, vaihdon kesto yli 3 kk.

Ulkomaalaisten perustutkinto-opiskelijoiden määrä vuonna 2007 on 100 opiskelijaa ja ulkomaalaisten jatko-opiskelijoiden määrä on 50 opiskelijaa.

Yliopisto lisää englanninkielistä opetustarjontaansa erityisesti vahvuusaloillaan.

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus

Vuonna 2008 Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoista 137 opiskelijaa suoritti opinnoistaan ulkomailla yli 3 kuukauden pituisen jakson. Tavoite 140 lähtevää opiskelijaa miltei toteutui (98%) Näiden edellä mainittujen lisäksi 70 opiskelijaa suoritti tutkintoon kuuluvan lyhyen jakson, kurssin tai näyttelyn ulkomailla. Tutkintoon kuuluvan harjoittelun suoritti ulkomailla 17 opiskelijaa. Ulkomaille lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat olivat Itävalta, Ruotsi, Iso-Britannia, Thaimaa ja Saksa.

Taulukko 42. Lähteneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2005-2008

Tiedekunta	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteiden tdk.	21	7	18	9
Oikeustieteiden tdk	42	36	44	40
Yhteiskuntatieteiden tdk	23	34	41	46
Matkailun ja liiketoiminnan tdk.	17	17	9	9
Taiteiden tdk..	34	29	39	39
Yhteensä kaikki tdk:t	137	123	148	143

(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Taulukko 43. Lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat 2008

- Itävalta
- Ruotsi
- Iso-Britannia
- Thaimaa
- Saksa
- Espanja
- Kanada

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus ulkomailta Lapin yliopistoon päin oli vilkkaampaa kuin Lapin yliopistosta ulkomaille myös kuluneena vuonna, näin on ollut vuodesta 2002 lukien. Lapin yliopistoon kirjattiin saapuneeksi 213 vaihto-opiskelijaa, jotka opiskelivat yli kolme kuukautta Rovaniemellä, joten tavoite lähes toteutui (98 %). Lisäksi Lapin yliopistossa kävi 93 vaihto-opiskelijaa alle kolmen kuukauden vierailulla. Edellä mainittujen lisäksi Lapin yliopistossa kävi suorittamassa harjoittelun 11 ulkomaista opiskelijaa. Tiedekunnista eniten kansainvälistä opiskelijaliikkuvuutta oli oikeustieteiden ja taiteiden tiedekunnissa.

Taulukko 44. Saapuneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2005-2008

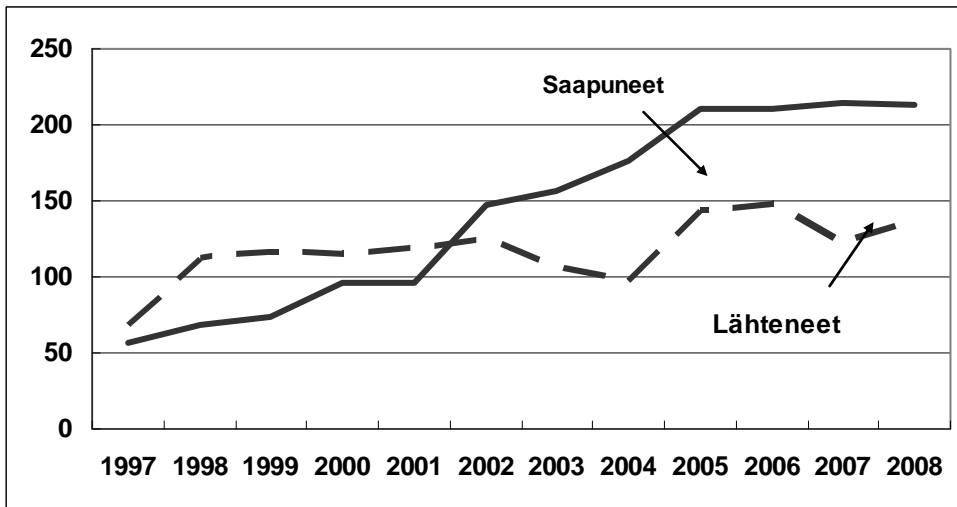
Tiedekunta	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteiden tdk.	32	33	27	22
Oikeustieteiden tdk.	60	54	53	47
Yhteiskuntatieteiden tdk.	39	24	53	45
Matkailun ja liiketoiminnan tdk.	35	46	16	26
Taiteiden tdk.	44	51	49	59
Muut	3	7	12	11
Yhteensä	213	215	210	210

(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Taulukko 45. Saapuneiden vaihto-opiskelijoiden kansalaisuus 2008

- Saksa
- Espanja
- Puola
- Ranska
- Tsekki
- Unkari

Kuva 7. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1997-2008

Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat

Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli viime vuonna Lapin yliopistossa läsnä tai poissaoleviksi kirjoittautuneina yhteensä 65 opiskelijaa (20.9.2008 tilanne). Suurin osa eli n. 85 % ulkomaalaisista suorittaa perustutkintoa ja 15 % liseniaatin- tai tohtorintutkintoa.

Vuonna 2008 Lapin yliopistosta valmistui 14 ulkomaalaista perustutkinto-opiskelijaa.

Taulukko 46. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2008 (läsnä ja poissaolevat)

Koulutusala	2008	%	2007	%
Kasvatustieteellinen ka.	8	8,4	15	8,7
Oikeustieteellinen ka.	5	5,3	17	9,8
Yhteiskuntatieteellinen ka.	25	26,3	84	48,5
Kauppätieteellinen ka.	3	3,1	14	8,1
Taideteollinen ka.	24	56,9	43	24,9
Yhteensä	65	100	173	100

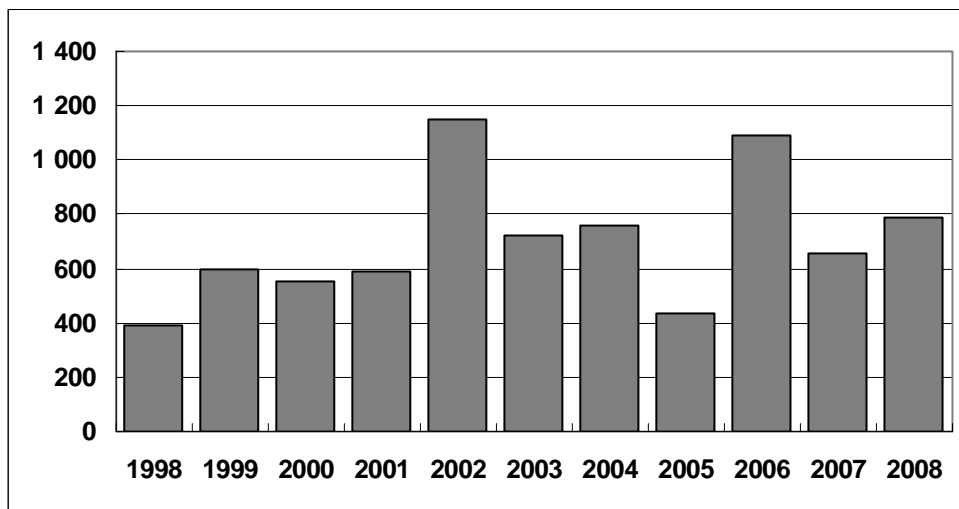
Taulukko 47. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat kansalaisuuksittain (yleisimmät)

- *Liettua*
- *Kanada*
- *Iso-Britannia*
- *Ranska*
- *Venäjä*
- *Kiina*
- *Espanja*

Tilastoidun tarjotun vieraskielisen perustutkinto-opetuksen määrä on vuodesta 2002 lukien vaihdellut huomattavasti ja vaihtelua selittää osaksi vieraskielisen tutkinto-opetuksen tilastoinnissa olleet määrittelyepäselvyydet. Vuodesta 2007 alkaen tilastointi vieraskielisen opetuksen määrittelyjen suhteen on dokumentoitua ja siten vertailukelpoista seuraaviin

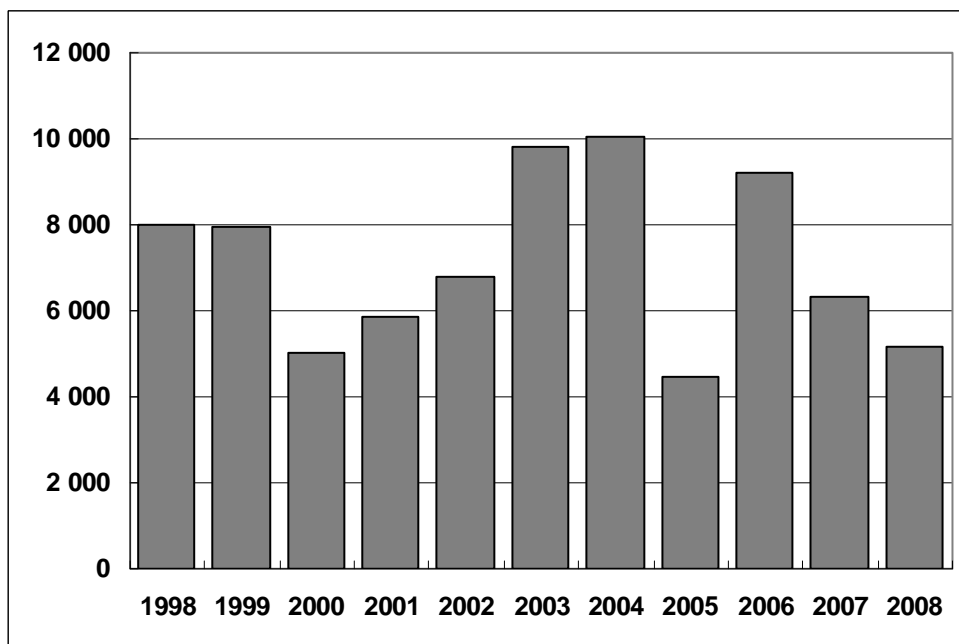
vuosiin nähden. Vuonna 2008 vieraskielisen perustutkinto-opetuksen tarjonta oli jonkin verran runsaampaa kuin edellisellä vuonna.

Kuva 8. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, tarjotut opintopisteet 1998-2008

Vieraskielisen perustutkinto-opetuksen määrittelyissä todetut ongelmat ovat heijastuneet vastaavissa opintojaksoissa suoritettujen opintopisteiden määriin. Kuvasta 8 ilmenee, että vieraskielisen tutkinto-opetuksen opintosuoritusmäärissä on viimeisten vuosien aikana todella suurta hajontaa, josta osa johtuu tilastollisista seikoista.

Kuva 9. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, suoritettut opintopisteet 1998-2008

Opettaja- ja tutkijavierailut

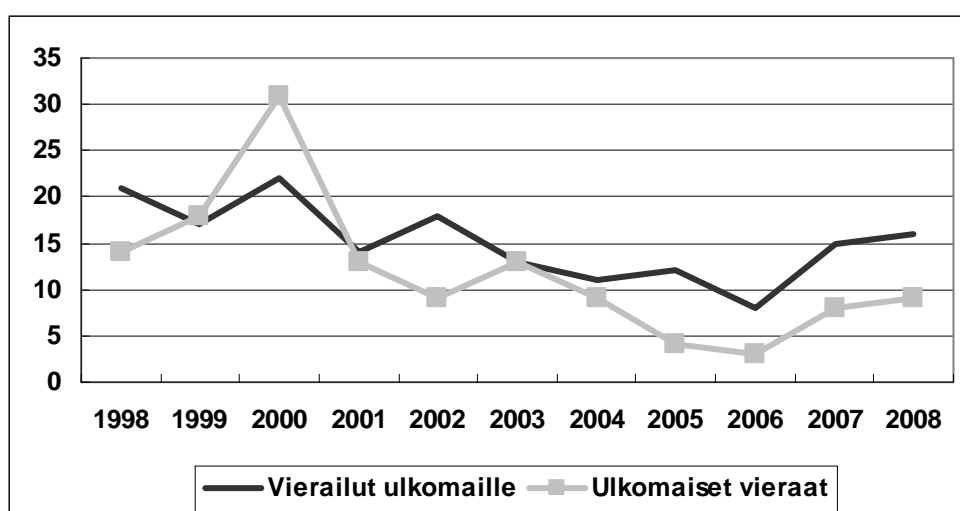
Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunnasta tehtiin vuoden 2008 aikana 42 kansainvälistä opettaja- ja tutkijavierailua, joista valtaosa, eli 28 vierailua ERASMUS ohjelman

puitteissa. Muut opettajavaihdot tehtiin mm Nordplus -ohjelman puitteissa. Opettajavaihdot suuntautuivat 15 eri maahan. Suosituimpia kohteita olivat Espanja, Itävalta ja Liettua.

Lapin yliopistoon saapui ulkomailta yhteensä 18 delegaatiota, 143 vierailijaa, virkamiehiä, taiteilijoita, opettajia ja tutkijoita viralliselle vierailulle. Vierailijoita ja opettajia tuli kaikkiin tiedekuntiin sekä myös muihin yksiköihin, tiedekunnista eniten vierailijoita kävi taiteiden tiedekunnassa. Varsinaisia vaihto-opettajia saapui tiedekuntiin 38.

Opetusministeriön KOTA -tietokantaan ilmoitetaan kansainvälisestä opettaja- ja tutkijavaihdosta vain vähintään kahden viikon pituiset vierailut, joten KOTA -tilastoinnin antama kuva yliopiston kansainvälisestä opetus- ja tutkimusyhteistyöstä jää melko vaatimattomaksi, sillä useimmat vierailut ovat kahta viikkoa lyhyempiä. Vuoden 2008 aikana Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökuntaan kuuluvista 16 henkilöä teki vähintään kahden viikon pituisen opetus- tai tutkimusvierailun ulkomaisiin yliopistoihin tai tutkimuslaitoksiin. Vastaavasti ulkomailta Lapin yliopistoon tehtiin 9 vähintään kahden viikon pituista opetus- tai tutkimusvierailua.

Kuva 10. Opettaja- ja tutkijavierailut, lähteneet ja saapuneet 1997-2008

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Alueellinen yhteistyö

Lapin yliopiston alueellinen yhteistyö tapahtuu suurelta osin Lapin maakuntakorkeakoulun yhteistyöverkoston kautta. Maakuntakorkeakoulun yhteistyöelimissä kartoitetaan kunkin seutukunnan koulutus, kehittämis- ja innovaatiotarpeita ja yliopiston aluepalvelut toteuttavat näitä tarvelähtöisiä palveluita omien tuloyksiköidensä kautta. Aluelähtöistä toimintaa vahvistaa vuorovaikutteinen, jatkuva, alueella läsnä oleva korkeakoulu-yhteistyö. Toiminta tehdään yhdessä tiedekuntien ja opetusta antavien yksiköiden kanssa.

Vuosi 2008 oli vielä EU-ohjelmakauden 2007-2013 käynnistelyn aikaa. Seuraavat hankkeet saivat rahoituspäätöksen vuonna 2008, kun viranomaiset saavuttivat valmiuden päätösten tekoon:

- Lapin Yrityskunto - uusia työhyvinvoinnin malleja,
- Pohjoisen pojat koulussa,

- Muotoilualojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio – hanke,
- Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin perustaminen,
- Kulttuuriteollisuuden koulutuskokonaisuus,
- Ylläksen turvallisuus- ja ympäristöpainotteinen laadunkehittämiskokonaisuus 2008-2011,
- Kulttuuriyrittäjyyden kansainvälinen maisteriohjelma,
- Älykkäät oppimisympäristöt – kehittämisvaihe,
- Sosiaalityön informaatioteknologinen maisterikoulutus,
- soft-IT - Ohjelmistotuotannon innovatiivinen kehittämissalli,
- MediPeda tutkimus- ja kehittämissanke sekä
- Sense-giving packaging: kultivoituneet pakkaussuunnitteluratkaisut.

Lapin yliopiston asiantuntija osallistuivat aktiivisesti eri ohjelmien ja niiden toteutusta tukevien alueellisten strategioiden valmisteluun. Lapin yliopisto on osallistunut ohjelmakauden 2007 – 2013 Lapin maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toimintaan. Kiinteänä osana ohjelmien toteutusta on ollut maakunnallisen yhteistyöasiakirjojen sisältöön vaikuttaminen yhteistyössä eri rahoittajaviranomaisten kanssa. Yliopisto oli myös mukana vuotuisen Lapin maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman laatimisprosessissa.

Pohjois-Suomen korkeakoulujen Osaava Pohjois-Suomi strategian toteutuksen ohjaamiseksi on vuonna 2007 laadittu korkeakoulujen ja pohjoissuomalaisten aluehallintoviranomaisten allekirjoittama ohjelmasuopimus. Sopimuksen toteutumista on seurattu Pohjois-Suomen korkeakoulujen yhteistyöneuvottelukunnassa ja sen sihteeristössä.

Lapin yliopisto on mukana Kajaanin yliopistokeskuksen johtoryhmätyöskentelyssä. Toimintaan osallistutaan hankekohtaisesti. Vuonna 2008 valmistelluista hankkeista rahoitus on valmistunut mm. Kulttuuriyrittäjyyden kansainväliselle maisteriohjelmalle, joka käynnistyy vuoden 2009 aikana.

Lapin yliopisto jatkoi vuonna 2008 osatoteuttajana Rovaniemen aluekeskusohjelmassa. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunta vastaa muotoilualojen kehittämistoiminnasta. Lapin yliopisto on yliopistosäätiön kautta mukana Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksessa sekä omistajana että osallistuu hallitustyöskentelyyn. Käytännön yhteistyö konkretisoi tuu matkailu- ja media-alan hanke- ja tapahtumakohtaisessa yhteistyössä.

Lapin yliopisto hallinnoi Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusta, kanavoi sen rahoitusta ja huolehtii toiminnallisista edellytyksistä. Toimintaa hoidetaan sopimus pohjaisen yhteistyönä Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymän, Oulun seudun ammattikorkeakoulun ja Saamelaiskäräjien kanssa. Hanke pohjaista yhteistyötä toteutetaan mm. Nuorten hyvinvoinnin ankkurit Lapissa - ja Sosiaalityön informaatioteknologinen maisterikoulutus – hankkeissa.

Tieteen tunnetuksi tekeminen

Tieteellisen tiedon levittäminen, tiedeviestintä, on tärkeä osa yliopiston yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Lapin yliopistossa on kiinnitetty erityisesti huomiota tiedeviestintään ja sen laadun kehittämiseen. Keskeisiä tiedeviestinnän kanavia ovat verkkosivut, media sekä yliopiston oma Kide-lehti. Lapin yliopiston kansallista markkinointiviestintää koordinoidaan vuosittain laadittavalla suunnitelmalla, joka tehdään yhteistyössä tiedekuntien ja opiskelupalveluiden kanssa. Markkinointiviestinnän kokonaisvaltaista suunnittelua kehitetään opis-

kelijoiden rekrytoimiseksi. Yliopisto toimii yhteistyössä Lapin muiden korkeakoulujen kanssa erityisesti kansainvälisen viestinnän ja markkinoinnin osa-alueilla.

Lapin yliopiston viestintäpalvelut järjestää lukukausittain tärkeimpien paikallisten medioiden kanssa yhteiset tapaamiset, jolloin pohditaan mm. Lapin yliopistosta lähetettävien tiedotteiden laatua, tiedotustilaisuuksien tarpeellisuutta ja ajankohtaa, viestintäkanavia ja valokuvapalveluita. Sisäistä viestintää arvioidaan yleisesti vuosittain tehtävällä työtyytyväisyyskyselyllä. Lapin yliopiston www-sivujen koordinointi ja kehittäminen hoidetaan keskitetysti viestintäpalveluista, mikä mahdollistaa yhdenmukaiset käytännöt ja toimintaperiaatteet sivustojen tuottamisessa. Keskitetty koordinointi ja kehittäminen mahdollistavat laadun tarkkailun ja kehittämisen keskitetysti kaikilla yliopiston sivuilla.

Lapin yliopisto tekee yhteistyötä alueen muiden SevenWeb-käyttäjien (Rovaniemen kaupunki, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä sekä Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia) kanssa. Yhteistyön tuloksena on määritelty ja kehitetty julkaisujärjestelmään uusia toimintoja sekä tehty yhteishankintoja, mikä on pienentänyt kustannuksia. Yhteistyö SevenWeb-käyttäjien kesken on parantanut kaikkien sivustojen laatua ja tietoturvaa.

Tutkimustulosten julkaiseminen ja levittäminen kirjan muodossa on perinteisin ja yleisin tapa tehdä tiedettä tunnetuksi myös suurelle yleisölle. Painetun kirjan ohella julkaisujen tuotannossa ovat käytössä sähköiset ja netissä julkaistavat kirjat. Painetun kirjan suosio ei ole kuitenkaan sähköisten ja verkkojakelussa olevien kirjojen myötä hiipunut, vaan kysyntä näyttää jopa lisääntyvän. Lapin yliopistossa on merkityksellistä myös se, että kirja soveltuu erinomaisesti myös taiteellisen ja kuvallista materiaalia sisältävän tutkimustiedon levittämiseen. Vuoden 2008 julkaisuista painettuja teoksia oli yhteensä 74 väitöskirjat mukaan lukien, ja ne julkaistiin yliopiston yhteisessä väitöskirjasarjassa, tiedekuntien sarjoissa, erilaisissa projekteissa ja Lapin yliopistokustannuksen kautta. Kirjat ovat esillä ja löydettävissä Lapin yliopistokustannuksen verkkosivuilla, tiedekustantajien omassa virtuaalisessa kirja-kauppa Granumissa, niitä esitellään erilaisissa sekä tiedeyhteisölle suunnatuissa että enenevässä määrin myös suurelle yleisölle tarkoitetuissa tilaisuuksissa, mm.kirjamessuilla. Kirjoja esitellään myös median välityksellä. Avoimen verkkolevityksen etu on nopea tiedonvälitys. Vuonna 2008 saatiin nettijakeluun uusia kirjoja yhteensä 11. Näiden lisäksi tuotettiin yksi CD-muotoinen sähköinen julkaisu.

Avoin yliopisto-opetus

Avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 50 opiskelijaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite on vuosittain 1000 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa.

Vuonna 2008 avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijaksi siirtyi 23 opiskelijaa, joten tavoitteesta jäätiin kuten aikaisempanakin vuonna, jolloin 26 opiskelijaa siirtyi avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijaksi. Parhaiten avoimen yliopiston väylä toteutui vuoden 2008 aikana yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa, jossa 13 opiskelijaa siirtyi tätä kautta tutkinto-opiskelijaksi. Vähäistä väylähakijamäärää selittänee toisaalta parantuneet alueelliset tutkintokoulutusmahdollisuudet mutta myös toisaalta puutteet tiedottamisessa ja ohjaukses-

sa. Avoimen väylää tavoittelevien opiskelijoiden pitkäkestoisten opiskelupolkujen suunnittelu on haasteellista vuosittain vahvistettavien valintaperusteiden sekä myös avoimen yliopiston vuosittain vahvistettavan opetustarjonnan takia. Myös väylämahdollisuudesta tiedottaminen kaipaa selkeytystä; esimerkiksi yliopiston valintaoppaassa puhutaan avoimia yliopisto-opintoja suorittaneiden kiintiöstä, mutta tarkkoja koulutusaloittaisia valittavien määriä ei oppaassa mainita.

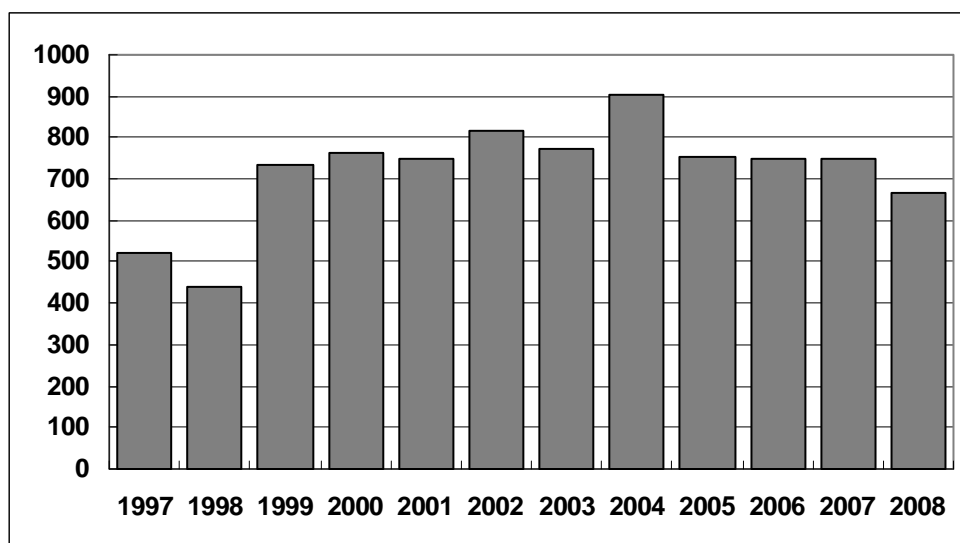
Taulukko 48. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004–2008

Tiedekunta	2008	2007	2006	2005	2004
<i>Kasvatustieteet</i>	10	14	11	22	25
<i>Yhteiskuntatieteet</i>	13	6	19	13	16
<i>Matkailu ja liiketoiminta</i>	-	4	4	2	4
<i>Taiteet</i>	-	2	1	-	1
Yhteensä	23	26	35	37	46

Lapin yliopiston avoimen yliopiston opiskelijamäärä laski vuonna 2008. Laskennallisten kokovuotisten opiskelijapaikkojen määrä oli 666, kun se edellisenä vuonna oli 750. Opiskelijamäärä väheni erityisesti yhteistyöoppilaitoksissa järjestettävissä opinnoissa. Opisto-opiskelijoiden väheneminen selittynee osaltaan yliopistojen lisääntyneellä verkko-opetuksella sekä alueellisten tutkintokoulutusten lisääntymisellä. Alueelliset tutkintokoulutukset tyydyttävät alueiden koulutustarvetta mutta myös tarjoavat opiskelupaikkoja avoimia yliopisto-opintoja suorittaville, näin yksittäiset opistot ovat voineet olla mukana opinnoissa pienemmällä opiskelijamäärällä. Tätä tulkintaa puoltaa myös se, että yhteistyöopistojen määrä ei ole edellisvuodesta vähentynyt. Osaltaan opiskelijamäärän laskuun on vaikuttanut tilastointitavan muutos; vuoden 2008 opiskelijoita tilastoitaessa ei enää mukaan otettu opiskelupaikkansa peruneita opiskelijoita. Kaikkiaan avoimessa yliopistossa opiskeli 3712 opiskelijaa vuonna 2008, mikä on 398 opiskelijaa (9,7 %) vähemmän kuin vuonna 2007.

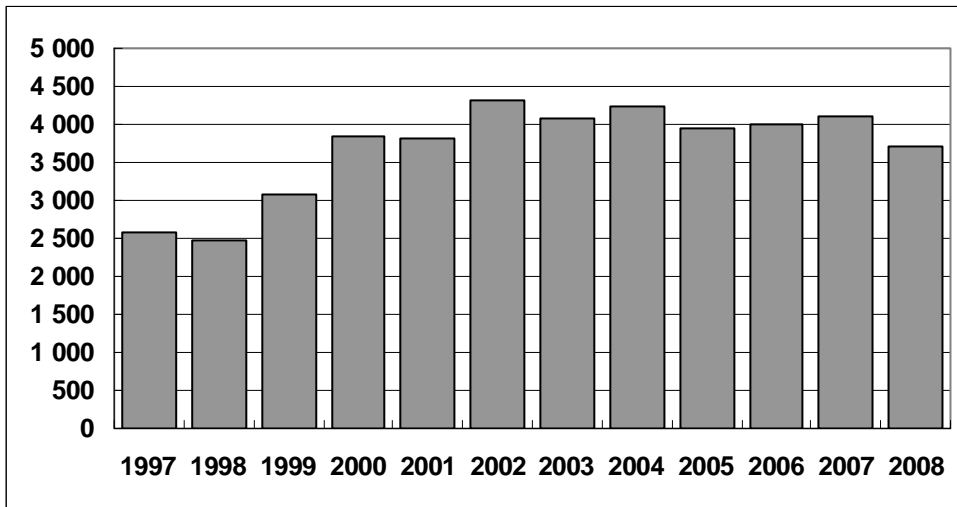
Kuva 11. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset *opiskelijapaikat 1997–2008

**) Laskennallisten kokovuotisten opiskelijapaikkojen laskukaava 2005-: opintojakson tai opintokokonaisuuden laajuus opintopisteinä * opintonsa aloittaneiden lukumäärä / 63.*

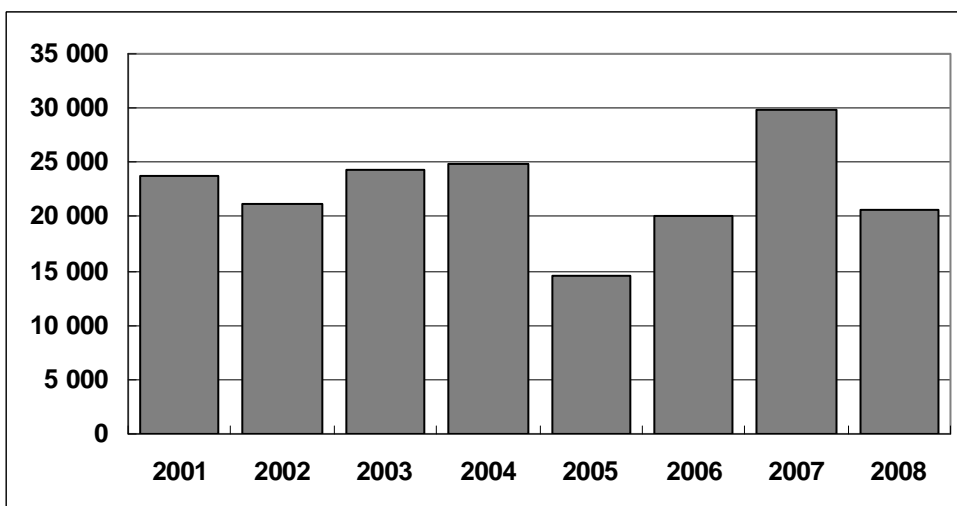
Kuva 12. Avoimeen yliopisto-opetukseen *osallistuneet 1997-2008

*) Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistuneiden henkilöiden nettolukumäärä kalenterivuoden aikana. Nettoluku tarkoittaa, että opiskelija voi esiintyä luvussa vain yhden kerran.

Avoimen yliopiston opintosuorituksia kertyi vuoden 2008 aikana yhteensä 20540 opintopistettä, mikä on 9327 opintopistettä (31,3 %) vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Avoimen yliopiston opiskelijamäärän ja opintosuoritusten lasku on valtakunnallinen ilmiö, jota on selitetty sekä yliopistojen etäopetustarjonnan lisääntymisellä, ikäluokkien pienentymisellä, tutkintokoulutukseen pääsyn helpottumisella että kansalais- ja työväenopistojen vähentyneellä yliopisto-opetuksen tarjonnalla.

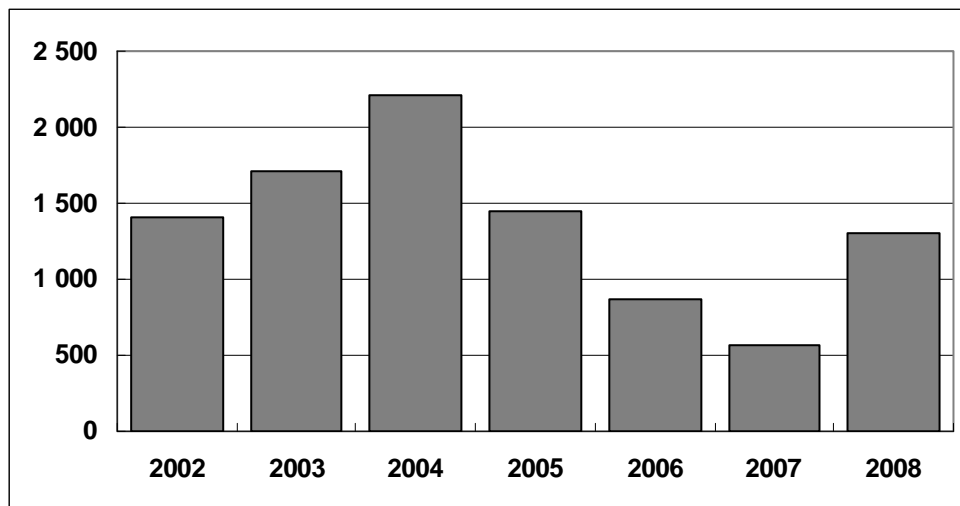
Kuva 13. Avoimessa yliopistossa suoritettut opintopisteet 2001-2008

Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen näkyi myös Lapin yliopiston ikääntyvien yliopiston opiskelijamäärässä. Kun avoimen yliopiston arvosanaopetukseen osallistuneiden mää-

rä laski, niin ikääntyvien yliopiston opetukseen osallistuneiden määrä puolestaan nousi huomattavasti edellisvuodesta määrän noustessa 571 henkilöstä 1302 (naisia 1032) henkilöön (lisäystä 128 %). Erityisesti luennoille osallistuneiden määrä kasvoi kun taas pienryhmiin osallistuneiden määrä pysyi ennallaan.

Kuva 14. Ikäihmisten yliopistoon osallistuneet 2002 - 2008

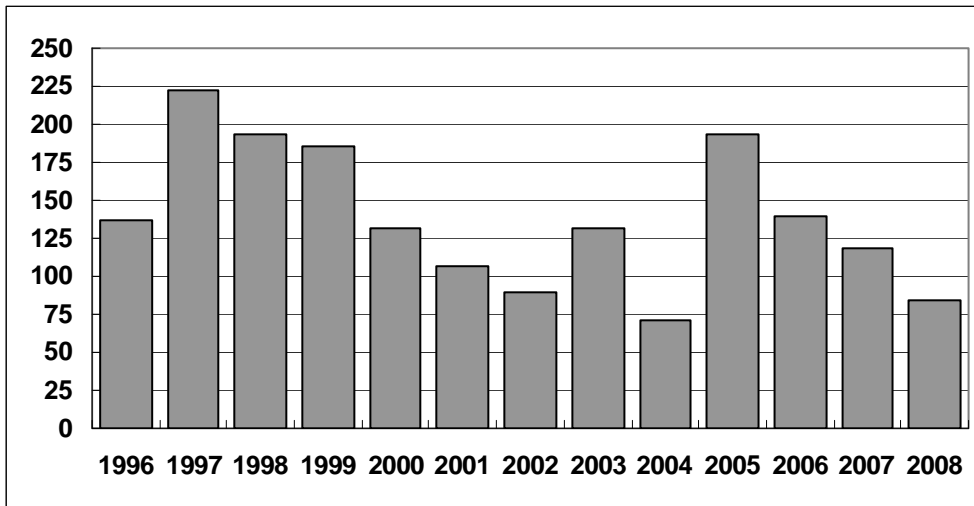
Täydennyskoulutus

Lapin yliopiston järjestämään täydennyskoulutukseen osallistui 1667 opiskelijaa vuonna 2008, mikä on reilut 18 % vähemmän kuin edellisenä vuonna (v. 2007 opiskelijoita 2036). Järjestettyjen koulutusten määrä väheni vuoteen 2007 nähden suhteessa enemmän kuin opiskelijoiden määrä, sillä koulutustilaisuuksia järjestettiin kuluneena vuonna 84, kun niitä edellisenä vuonna oli 118, vähennys n. 29 %.

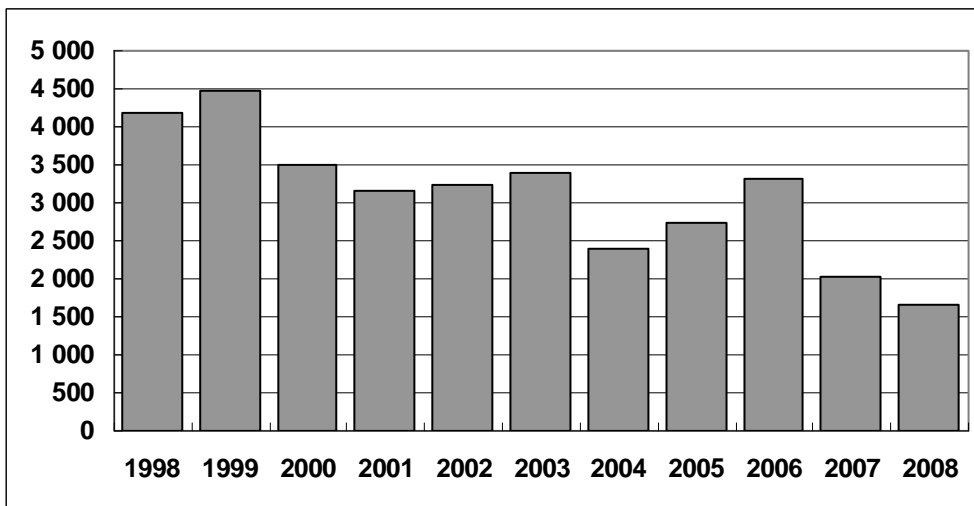
Täydennyskoulutuksena annetuista opetustunneista 68 % oli asiantuntija-ohjelmia eli alle 30 opintopisteen laajuisia täydennyskoulutuskursseja tai – ohjelmia. Opetustunneista 26 % oli seminaareja ja ajankohtaiskursseja eli korkeintaan viisi päivää kestäneitä koulutuksia. Erikoistumisopintoja eli vähintään 30 opintopisteen laajuisia täydennyskoulutusohjelmia annetuista opetustunneista oli loput eli n 6 %.

Merkittävimpana syynä täydennyskoulutuksen vähenemiseen oli vuoden 2008 rakennera-hastokauden katkos. Uuden kauden käynnistyminen ei ollut ongelmattonta rahoittajien puolelta. Merkittävin vaikeus liittyi tietojärjestelmiin, rahoittajat eivät kyenneet tekemään rahoituspäätöksiä, koska uuden ohjelmakauden tietojärjestelmät eivät olleet ajoissa valmiita.

Kuva 15. Täydennyskoulutusten määrät 1996-2008

Kuva 16. Täydennyskoulutukseen osallistuneet 1998-2008

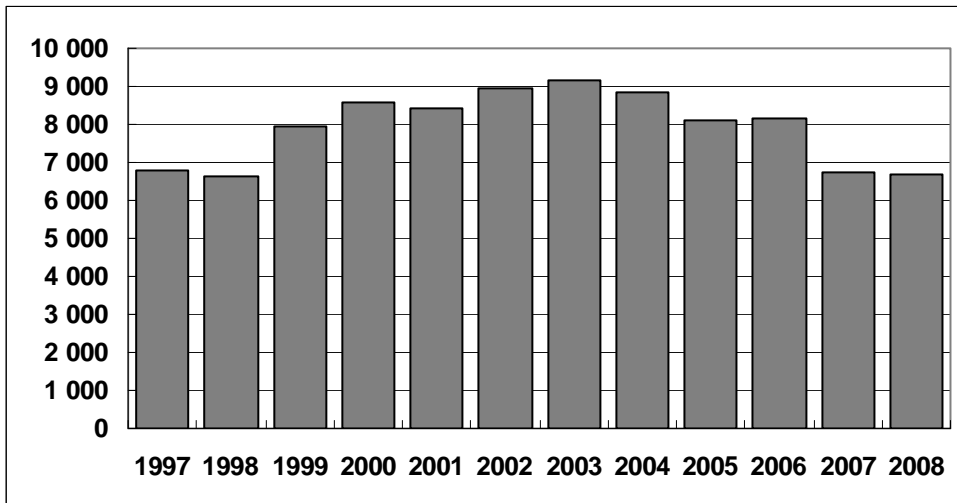

Taulukko 49. Täydennyskoulutuksen opetustunnit 2004-2008

Vuosi	Seminaarit	Asiantuntijaohj.	Erik.opinnot	Yht.
2004	207 (2%)	6 903 (65%)	3 453 (33%)	10 563
2005	379 (2%)	14 245 (86%)	1 882 (11%)	16 506
2006	321 (4%)	7 402 (84%)	1 060 (12%)	8 783
2007	1064 (11%)	7686 (78%)	1048 (11%)	9798
2008	318 (6%)	3841 (68%)	1465 (26%)	5624

Yliopiston järjestämään **aikuiskoulutukseen** osallistui kaikkiaan 6681 opiskelijaa vuonna 2008, mikä on 38 opiskelijaa (n. 0,5 %) vähemmän kuin edellisvuonna. Avoimeen yliopisto-opetukseen heistä osallistui 3712, täydennyskoulutukseen 1667 ja ikäihmisten yliopisto-opetukseen 1302 opiskelijaa. Avoimen yliopisto-opetuksen osallistujamäärä laski edellisvuodesta 9,7 %, täydennyskoulutuksen n. 18 %, mutta ikäihmisten runsaan lisääntyneen osallistumisen ansiosta aikuiskoulutuksen osallistujamäärä oli kokonaisuudessaan lähes edellisvuoden tasolla.

Kuva 17. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1997-2008

Laadunvarmistus

Yliopiston laadunvarmistusjärjestelmä tukee yliopiston tutkimusta, taiteellista toimintaa, opetusta ja yhteiskunnallista palvelutoimintaa. Järjestelmä parantaa entisestään toiminnan keskeisten periaatteiden ja korkeatasoisen laadun näkyvyyttä. Laadunhallinta ja kehittämisen tukevat ja varmistavat tutkimuksen ja yliopiston strategisten tavoitteiden ja vision toteutumista. Laadunhallinta kytkeytyy tiiviisti yliopiston johtamiseen, suunnitteluun, seurantaan ja kehittämiseen. Laatujärjestelmä tuottaa toimintaa kehittävää seuranta- ja arviointitietoa. Itsearviointien ohella yliopisto osallistuu aktiivisesti myös ulkoisiin arviointeihin.

Laadunvarmistusjärjestelmä on integroitu kaikilla tasoilla yliopiston strategiaan, johtamiseen ja toiminnanohjaukseen. Yliopiston strategisten tavoitteiden pohjalta määritellään kolmen seuraavan vuoden laatutavoitteet. Strategian toimeenpanosuunnitelmassa konkretisoidaan osa-alueittain laatutavoitteille kolmen seuraavan vuoden laatutoimenpiteet. Laadunvarmistuksen kokonaisuus kattaa strategian mukaisesti tutkimuksen, taiteellisen toiminnan, opetuksen, yhteiskunnallisen palvelutoiminnan, hallinto- ja tukipalvelut sekä johtamisen. Perustehtävien ydinprosessien ja keskeisten tukiprosessien kuvaukset tekevät

näkyviksi toimintojen menettelytavat. Tulosindikaattoreina on OPM:n indikaattoreiden lisäksi yliopiston sisäisiä sekä määrällisiä että laadullisia arviointi-indikaattoreita.

Tulosopimusjärjestelmän mukaisesti laadunvarmistusjärjestelmään on kytketty tulosneuvottelut, rehtorin kurkistukset sekä henkilökohtaiset kehityskeskustelut ja kokonaistyöaika-suunnitelmista sopiminen. Laadunvarmistus otetaan huomioon kaikessa yliopiston johtamiseen ja toiminnanohjaukseen liittyvässä työskentelyssä ja kehityskeskustelujen kautta jokainen yliopiston työntekijä on osallisena niin laadun tekijänä kuin laatujärjestelmän jäsenenä.

Lapin yliopiston hallinto- ja tukipalveluiden laadusta tehtiin ensimmäistä kertaa kysely sekä opiskelijoille että henkilökunnalle. Kehittämisen- ja hallintopalvelut –yksikön vastualueiden sekä tiedekuntien ja erillislaitosten kanslioiden palveluiden laatua arvioitiin seuraavilla osa-alueilla: henkilöstön ammattitaito sekä palveluallisuus ja ystävällisyys, palveluiden saataavuus, palveluiden joustavuus ja toimivuus, luotettavuus, virheisiin reagointi ja niiden korjaaminen sekä asiakaslähtöisyys. Pääosin yliopiston henkilökunta ja opiskelijat arvioivat yliopiston hallinto- ja tukipalvelut hyväksi. Jatkossa kysely tehdään vuosittain.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukoulun tavoitteena on opettajakoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston kanssa. Harjoittelukoulu kehittää monipuolista ohjattua harjoittelua yhteistyössä sijaintikunnan koulutoimen ja muiden alan toimijoiden kanssa.

Toimenpiteet opetuksen ja ohjauksen kehittämisessä

- Opetusharjoittelujen sisällölliset painopistealueet ja toiminnalliset ratkaisut suunnitellaan ohjattujen harjoittelujen ohjausryhmässä, joka koostuu harjoittelukoulun ja didaktiikan lehtoreista.
- Didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtorit kokoontuvat yhteissuunnittelupalaveriin ennen ohjattuja harjoitteluja tavoitteena kehittää alkavaa harjoittelua edellisen vastaavan harjoittelun palautteen pohjalta.
- Tiedekunnan didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtoreiden yhteisohjaus on organisoitu harjoittelukoululla toteutetuissa ohjatuissa harjoitteluissa seuraavasti:
 - Ainedidaktisissa harjoitteluissa opetettavan aineen didaktiikan lehtori seuraa ja ohjaa opiskelijan pitämiä tunteja yhdessä harjoittelukoulun lehtorin kanssa
 - Syventävässä harjoittelussa opiskelijalla on henkilökohtainen didaktiikan lehtori
 - Ohjauskeskusteluihin osallistuvat opetusryhmän muut opiskelijat sekä didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtorit
- Osa harjoittelukoulun lehtoreista (käsityö, musiikki, matematiikka) on antanut opetusta myös tiedekunnan puolella, mikä edistää teorian ja käytännön yhteensovittamista sekä parantaa opiskelijatuntemusta.
- Jokaisesta ohjatusta harjoittelusta kerätään sähköinen palaute, jonka pohjalta kehitetään harjoittelujen sisältöjä ja toteutusta sekä didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtoreiden ohjausta.
- Harjoittelukoulun edustaja ollut mukana kehittämässä valtakunnallista syventävän harjoittelun päätteeksi kerättävää sähköistä palautetta, joka käsitellään opiskelijoiden sekä didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtoreiden yhteispaneelissa ohjatun harjoittelun päättyessä.
- Harjoittelukoulu on osallistunut ja osallistuu rehtorin johdolla aktiivisesti inklusiivisen kasvatuksen suuntautumisvaihtoehdon suunnitteluun.

Yhteistoiminta muiden alan toimijoiden kanssa

Harjoittelukoulu on vuoden 2008 aikana toiminut yhteistyössä Rovaniemen kaupungin kanssa mm seuraavasti:

- Rovaniemen kaupunki vastaa harjoittelukoulun liikuntavammaisten oppilaidenhenkilökohtaisten koulunkäyntiavustajien kokonaispalkkauskustannuksista
- Kaupungin peruskoulun erityisopetuksen pienryhmä, jossa 10 oppilasta, on sijoitettu harjoittelukoululle lukuvuosisiksi 2008 -2010, kaupunki vastaa kustannuksista
- Harjoittelukoulu järjestää yhteistyössä Rovaniemen kaupungin koulutoimen kanssa opetusta (A2-kieli, saamenkielen opetus, ortodoksiopetus)

Taulukko 50. Harjoittelukoulun oppilasmäärä, htv:t ja opetusharjoittelun vuosiviikkotunnit 2001-2008

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
<i>Oppilaat</i>	355	363	370	366	358	322	360	355
<i>Henkilötyövuodet</i>	33	33	33	33	33	34	36	32
<i>Opetusharjoittelu (h)</i>	90	99	103	105	101	99	87	107

Yliopiston tilat

Lapin yliopiston strategian mukaan yliopiston toimitilojen ja niiden hallinnan tulee tukea laadultaan, määrältään ja viihtyisyydeltään kustannustehokkaalla tavalla yliopiston strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Henkilökunnan ja opiskelijoiden toiminta tulee olla turvallista ja häiriötöntä. Toimitiloihin liittyvät tilapalvelut tuotetaan mahdollisimman edullisesti, laadukkaasti ja pitkäjänteisesti. Yliopiston toimitilat palvelevat kaikkien ydintoimintojen toteuttamista ja ovat opetustilojen osalta yhteiskäyttöisiä eri toimintayksiköiden kanssa. Tavoitteena ovat toiminnan edellyttämät viihtyisät, esteettömät, terveelliset ja kestävä kehityksen mukaiset tilat. Tilat jaetaan tasapuolisesti eri yksiköiden tarpeiden mukaan.

Vuonna 2008 Lapin yliopistolla on tiloja Rovaniemen alueella kuudessa, Kemissä kahdeksassa kohteessa ja Pyhätunturilla. Vuokranantajia ovat Senaattikiinteistöt 92,1 % vuokratilojen neliömäärästä. Muita vuokranantajia ovat Lapin yliopistosäätiö (0,9 %), Kansantalo (0,2 %), Rovaniemen markkinakiinteistöt Oy / KOy Arktinen instituutti Oy (5,2 %), PSOAS -asunnot Oy (1,2 %) sekä Metsähallitus (0,4 %). Yliopisto keskitti toimintonsa kampusalueelle, jonka seurauksena luovuttiin Lapin yliopistosäätiön ja Kansantalon tiloista 31.8.2008. Kemissä luovuttiin PSOAS:n tiloista 31.12.2008 ja Sankarinkatu 6 asunnon vuokrasopimus päättyi 31.8.2008. Kaikkiaan luovuttiin 628 neliömetrin tiloista.

Yliopistolla on Siljotien eli Rotkon tiloista 40 % omassa käytössä ja loput 60 % on vuokrattu. Vuokralla A-siivessä on Rovaniemen kaupunki, joissa toimii päiväkotij- ja lukio sekä B-siiven 2. kerros on vuokrattu Rovalle.

Vuonna 2008 kilpailutettiin opetusmateriaalihankinnat, saniteettitarvikkeet ja vartiointi. Opetusmateriaalitarvikkeiden toimittajiksi valittiin Taidekehystämö Hyvärinen Oy, Manner Oy ja Printel Oy. Saniteettitarvikkeiden osalta tarjouskilpailun perusteella valittiin toimittajaksi Veli Mark Oy. Vartiointin osalta yliopisto jatkaa yhteistyötä Rovaniemen Liike- ja Teollisuusvartiointin Oy:n kanssa. Muita hankinta- ja tilapalveluiden yhteistyökumppaneita

ovat kulunvalvonta- ja rikosilmoituspalveluissa Rovaniemellä YIT Turva, Pyhätunturilla Turva- ja Palvelupiste Haarala Oy, Fazer Amica, Lapin Lyyli, Sol, Lindell ja Iss.

Harjoittelukoululta purettiin 2008 lankapuhelinverkko (analoginen), joka korvattiin mobiili-verkolla ja työtä jatketaan vuonna 2009 myös kampusalueella ja Arktisessa keskuksessa. Syynä tähän on nykyinen tekniikka, joka on menossa vanhaksi ilman mittavia investointeja. Julkisissa virastoissa suuntaus on menossa mobiiliverkkoihin ja myös tuleva korkea-koulukonsernin yhteistyö vaatii pikaisen verkon päivityksen.

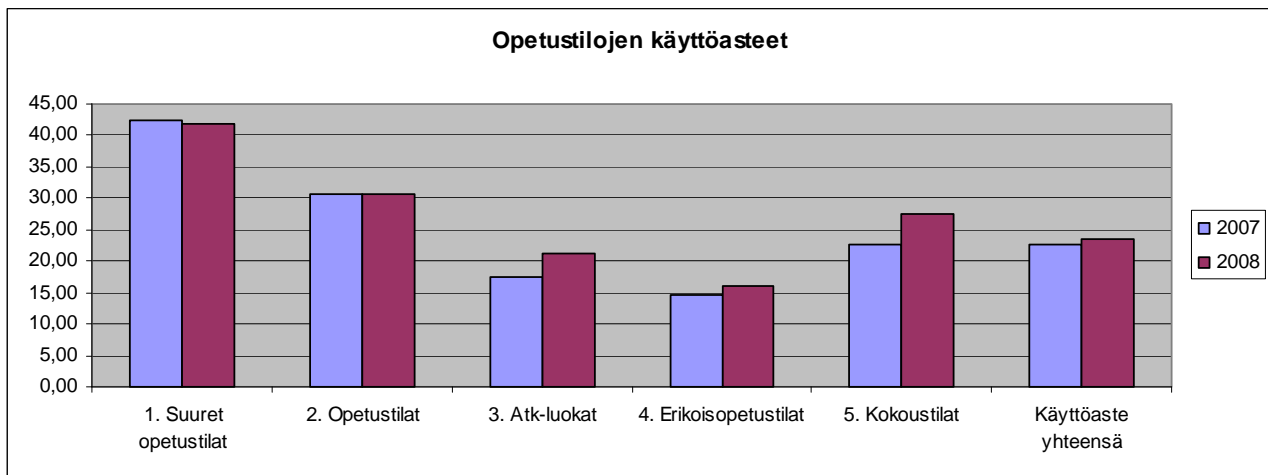
Hankinta- ja tilapalvelut toteutti vuosittaisen tyytyväisyyskyselyn henkilökunnalle siivous ja puhelinvaihteen palveluista, kiinteistöpalveluista sekä toimistotarvikkeiden hankinnasta. Palaute henkilökunnalta on ollut hyvää.

Lapin yliopisto ja Rovaniemen ammattikoulutuskuntayhtymä (RAMK) aloittivat yhteisen toimitilastrategian suunnitelman laatimisen, joka on vielä kesken. Samalla kartoitetaan kiinteistöjen yhteiskäyttömahdollisuuksia ja palvelutoimintojen tuottamista yhteistyössä.

Taulukko 51. Lapin yliopiston toimitilat 2007-2008

Tieto	neliometriä	
<i>Käytössä olevat tilat (huoneistoneliometriä)</i>	2007	2008
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	4 548	4531
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	2 577	2537
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka.</i>	3 683	3298
<i>Taideteollinen ka.</i>	11 258	10296
<i>Erittelemätön ka., yhteiset ja jakamattomat tilat</i>	23 379	24156
<i>Harjoittelukoulu</i>	5 641	5641
<i>Yhteensä</i>	51 086	50459
<i>Käytössä oleva nettokäyttöala</i>	2007	2008
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	1 858	1858
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	783	768
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka.</i>	1 328	1100
<i>Taideteollinen ka.</i>	2 498	2325
<i>Erittelemätön ka., yhteiset ja jakamattomat tilat</i>	21 792	21965
<i>Harjoittelukoulu</i>	2 599	2599
<i>Yhteensä</i>	30 858	30615
<i>Senaattikiinteistöjen osuus tiloista</i>	92%	92 %
<i>Vuokrakustannukset/kokonaisrahoitus</i>	12,8%	12,8 %
<i>Tilakustannukset/kokonaisrahoitus</i>	14,8%	16,8 %
<i>Henkilötyövuodet/huoneistoala</i>	0,01	0,01
<i>Henkilötyövuodet/nettokäyttöala</i>	0,02	0,02
<i>Opiskelijat/opetustilojen nettokäyttöala</i>	1,85	2,11

Kuva 18. Opetustilojen käyttöasteet vuosina 2007 - 2008

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Lapin yliopisto 2020 –kokonaisstrategia määrittelee yliopiston henkilöstöstrategian päälinjaukset ja yliopistoyhteisön kehittämisen tavoitteet. Kokonaisstrategian pohjalta on yliopistossa valmisteilla henkilöstöstrategian toimeenpanosuunnitelma, jonka on määrä olla valmiina syksyyn 2009 mennessä. Yliopiston henkilöstöpolitiikkaa linjaa myös vuonna 2008 valmistuneet yliopiston tasa-arvosuunnitelma ja syrjinnän vastainen suunnitelma vuosille 2008 - 2010. Vuoden 2008 aikana henkilökunnalle ja opiskelijoille tehtiin kysely tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta yliopistossa. Kyselyn aineiston analysointi on vielä kesken.

Lapin yliopiston tasa-arvotyön tavoitteena on:

- jokaisen yliopistoyhteisön jäsenen tasa-arvoinen kohtelu riippumatta henkilön ammattiryhmästä, tiedekunnasta tai muusta yksiköstä, sukupuolesta, syntyperästä, iästä, sukupuolisesta suuntautumisesta, vakaumuksesta, vammaisuudesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä
- myönteisten tasa-arvoasenteiden, suvaitsevuuden ja tasa-arvoisten toimintatapojen saavuttaminen
- naisten ja miesten tasa-arvoiset mahdollisuudet sijoittua työtehtäviin ja kehittää itseään sekä edetä urallaan yliopistossa
- naisten ja miesten palkkauksellinen tasa-arvo
- opiskelijoiden tasa-arvoinen kohtelu ja samat mahdollisuudet edetä opinnoissa sukupuolesta ja oppiaineesta riippumatta
- työyhteisö, jossa sekä miehillä että naisilla on tasapuoliset mahdollisuudet käyttää osaamistaan ja osallistua työyhteisön toimintaan
- sukupuolisesta häirinnästä vapaa työympäristö.

Lapin yliopiston syrjinnän vastaisen toiminnan tavoitteena on:

- edistää yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti kaikessa toiminnassa, asioiden valmistelussa ja päätöksen teossa
- mahdollistaa olosuhteet, jotka edistävät yhdenvertaisuuden toteutumista
- edistää eettisiä toimintatapoja ja kunnioittaa ja arvostaa yliopistoyhteisön jäseniä yksilöinä

1.5.1 Henkilöstön määrä ja rakenne

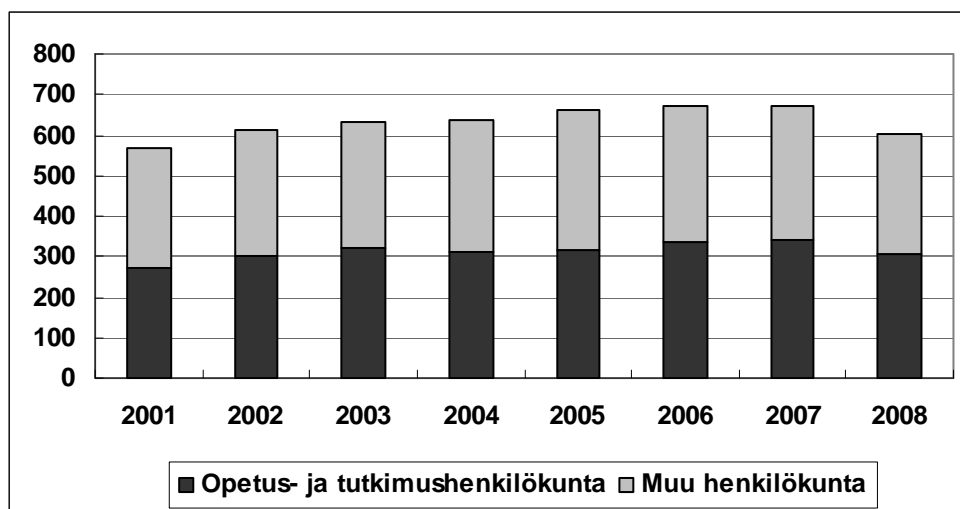
Lapin yliopistossa tehtiin vuonna 2008 yhteensä 603 henkilötyövuotta, laskennallinen sivutoiminen tuntiopetus on luettu mukaan summaan. Opetus- ja tutkimus-henkilökunnan osuus henkilötyövuosista oli 51,2 % ja muun henkilökunnan 48,8 %. Henkilötyövuosien määrä kokonaisuudessaan laski reilut 10 % edelliseen vuoteen verrattuna eli 68 henkilötyövuotta. Budjettivaroin tehdyt opetushenkilökunnan henkilötyövuodet (+2) pysyivät lähes ennallaan verrattuna vuoteen 2007 eikä myöskään budjettivaroin rahoitetussa muun henkilökunnan henkilötyövuosimäärässä ollut kovin suurta poikkeamaa (+8). Suomen Akatemian rahoituksen turvin tehdyt henkilötyövuodet vähenivät jonkin verran mutta erityisesti henkilötyövuosivähennys kohdistuu täydentävään rahoitukseen. Suurimmat poikkeamat olivat muun henkilökunnan (-44) ja tutkimushenkilökunnan (-18) tekemissä henkilötyövuosissa. Merkittävimpana syynä täydentävän rahoituksen henkilötyövuosivähennykseen oli rakennerahastokauden katkos.

Kokonaisuudessaan henkilötyövuosista 81,9 % tehtiin budjettirahoituksella, 15,4 % muiden rahoituslähteiden ja 2,7 % Suomen Akatemian rahoituksella vuonna 2008. Tarkastelussa tulee kuitenkin huomioida varsin merkittävä kokonaishenkilötyövuosivähennys, millä on vaikutusta alla olevan taulukon prosentiosuuksiin.

Taulukko 52. Henkilötyövuodet rahoituslähteittäin (%) 2005-2008

Rahoituslähde	2008	2007	2006	2005
<i>Budjettivaroin</i>	81,9	72,7	77	77
<i>Muut rahoituslähteet</i>	15,4	23,9	20	20
<i>Suomen Akatemia</i>	2,7	3,4	3	3

Kuva 19. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2000–2008

1.5.2 Henkilöstön ikärakenne

Lapin yliopiston henkilöstön keski-ikä vuonna 2008 oli 44,4 vuotta, edellisenä vuonna se oli 43,4 vuotta. Miesten keski-ikä oli 45,1 vuotta ja naisten 44 vuotta. Yli 44-vuotiaiden osuus henkilökunnasta oli 51 %. Henkilöstön ikärakenteessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia viimeisten vuosien aikana, ainoana seikkana voidaan mainita vuoden 2008 aikana yli 55-vuotiaiden osuuden nousu 5 %-yksikköä edellisestä vuodesta.

Taulukko 53. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005-2008

Ikäluokka	2008	2007	2006	2005
- 24	1	1	1	1
25-29	8	10	11	11
30-34	13	14	15	14
35-39	11	13	13	15
40-44	16	14	16	16
45-49	17	18	16	15
50-54	14	14	16	14
55-59	13	9	8	9
60-	8	7	5	5

1.5.3 Henkilöstön koulutus rakenne

Lapin yliopiston henkilöstön koulutustaso oli koulutustasoindeksin mukaan 6,44 vuonna 2008. Opetus- ja tutkimushenkilöstön koulutustasoindeksi oli 7,28 ja muun henkilöstön 5,63. Koulutustasoindeksi lasketaan painotettuna keskiarvona. Keskiarvon laskennassa koulutustasojen arvot ovat:

- alempi ja ylempi keskiaste 1,5
- keskiaste 3,5
- alin korkea-aste 5
- alempi korkeakouluaste 6
- ylempi korkeakouluaste 7
- tutkijakoulutusaste (lisanssiaatti tai tohtori) 8

Taulukko 54. Henkilökuntaryhmien koulutustasoindeksit 2005–2008

Henkilökuntaryhmä	2008	2007	2006	2005
Opetus- ja tutkimushenkilöstö				
Professorit	7,89	7,90	7,88	7,90
Yliassistentit ja assistentit	7,33	7,36	7,28	7,39
Lehtorit	7,26	7,29	7,07	7,14
Tutkijat	6,96	6,76	6,68	6,61
Pt. tuntiopettajat	6,80	6,42	6,33	6,34
Yhteensä	7,28	7,19	7,09	7,13
Muu henkilöstö				
Aikuiskoulutus	6,16	6,20	6,14	5,96
Projekti	6,40	6,35	5,98	6,01
Muut	5,93	5,39	5,79	5,25
Hallinto ja toimisto	5,54	5,47	5,47	5,54
Atk	5,57	5,40	5,43	5,36
Kirjasto ja tietopalvelu	5,42	5,58	5,33	5,40
Tutkimuksen apu	3,88	4,91	4,95	4,71
Huolto	3,47	3,48	3,39	3,39
Yhteensä	5,63	5,60	5,53	5,53

Taulukko 55. Henkilöstö koulutustasoittain (%) 2005–2008

Koulutustaso: Opetus- ja tutkimushenkilöstö				
	2008	2007	2006	2005
Tutkijakoulutus	43,7	40,2	37,5	37,7
Ylempi korkeakouluaste	49,0	50,9	51,2	51,9
Alempi korkeakouluaste	3,6	3,4	3,8	3,8
Alin korkea-aste	0,7	0,9	1,4	1,4
Keskiaste	3,0	4,6	6,1	5,2
Perusaste	-	-	-	-
Koulutustaso: Muu henkilöstö				
	2008	2007	2006	2005
Tutkijakoulutus	4,2	4,2	3,9	4,4
Ylempi korkeakouluaste	39,5	34,7	34,0	32,8
Alempi korkeakouluaste	12,5	12,0	11,6	12,5
Alin korkea-aste	28,5	29,3	29,3	28,4
Keskiaste	16,0	17,4	18,2	19,4
Perusaste	2,9	2,4	3,0	2,6

1.5.4 Henkilöstön sukupuolirakenne

Lapin yliopistossa tehdyistä henkilötyövuosista naiset tekivät 62,3 % ja miehet 37,7 % vuonna 2008. Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilötyövuosista naiset tekivät 58,2 % ja miehet 41,7 %. Muun henkilökunnan henkilötyövuosista naiset tekivät 66,3% ja miehet 33,7 %. Kokonaisuudessaan naisten ja miesten prosentuaaliset henkilötyövuosiosuudet pysyivät lähes ennallaan edelliseen vuoteen nähden, mutta ryhmiä erikseen tarkastellessa voidaan huomata, että opetus- ja tutkimushenkilöstön osalta naisten osuus kasvoi noin 3

prosenttiyksikköä ja vastaavasti muun henkilöstön naisten tekemien henkilötyövuosien osuus väheni saman verran.

Opetus- ja tutkimushenkilöstöstä ainoastaan professorihenkilökunta oli miesvaltainen (54,4%). Muissa ryhmissä naiset tekivät henkilötyövuosista suuremman osan. Yliassistenttien ja assistenttien henkilötyövuosista naiset osuus kasvoi 7,5 % edellisvuodesta ollen 75,2 %, naistutkijoiden osuus oli lähes 67 %, naislehtoreiden lähes 56 % ja naisten osuus päätoimisesta tuntiopetuksesta oli 52,5 %.

Muun henkilökunnan henkilötyövuosista miesten osuus oli naisia suurempi ainoastaan huolto- ja atk-henkilöstössä. Muissa henkilöstöryhmissä naiset tekivät henkilötyövuosista miehiä suuremman osan. Esimerkkinä hallintohenkilöstö, jossa henkilötyövuosista naisten osuus oli reilut 83 %

Taulukko 56. Henkilöstön sukupuolirakenne henkilöstöryhmittäin 2008

Henkilöstöryhmä	Miehet (%)	Naiset (%)
<u>Opetus- ja tutkimushenkilöstö</u>		
Professorit	54,4	45,6
Yliassistentit ja assistentit	24,8	75,2
Lehtorit	44,2	55,8
Pt. tuntiopettajat	47,9	52,5
Tutkijat	33,1	66,9
Yhteensä	41,8	58,2
<u>Muu henkilöstö</u>		
Hallinto	16,6	83,4
Huolto	82,8	17,2
Kirjasto	36,0	64,0
Atk	73,0	27,0
Aikuiskoulutus	22,8	77,2
Projektihenkilöstö	49,1	50,9
Tutkimuksen apuhenkilöstö	22,1	77,9
Yhteensä	33,7	66,3
Koko henkilöstö yhteensä	37,7	62,3

1.5.5 Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

Lapin yliopiston henkilöstöstä suurin osa on vakituisessa palvelusuhteessa, mutta myös vakituisen henkilökunnan liikkuvuus yliopiston sisällä on melko yleistä. Viransijaisuuksia ja avoinna olevien tehtävien on yliopistolla lähes jatkuvasti haettavana ja yliopiston vakituisessa palveluksessa olevaa henkilökuntaa myös hakeutuu näihin tehtäviin. Yliopiston henkilöstöön kuuluu myös ryhmiä, joissa palvelussuhteet ovat yliopistosektorille tyypillisesti määräaikaisia. Tällaisia ryhmiä ovat mm. yliassistentit, assistentit ja osa päätoimisista tuntiopettajista. Lisäksi yliopistolla on myös muutamia muita virkoja, joihin nimitys tehdään määräajaksi. Ns. aitoihin määräaikaisiin voidaan lukea henkilöt, jotka työskentelevät tehtävissä, joissa määräaikaisuudelle on perusteltu syy, eikä voida olettaakaan, että tehtävä

olisi vakinainen. Tällaisia tehtäviä on esim. yliopiston hanketoimintaan liittyvät tehtävät, harjoittelijat ja suuri osa tutkijan tehtävistä.

Lapin yliopiston koko henkilökunnasta oli vakituudessa tai viran luonteesta johtuvassa määräaikaisessa palvelussuhteessa 77,4 %, tilasto on 31.12.2008 tilanne. Opetushenkilökunnan vastaava osuus oli 82,5 % (v. 2007 85%) ja muun henkilökunnan 72,4 % (v. 2007 70 %).

Lahjoitus- ja kutsumismenettelyllä täytetyt professuurit

Lapin yliopistolla rahoitettiin lahjoitusvaroin vuoden 2008 aikana yksi professuuri noin 8 kuukauden ajan, virka sijoittuu taiteiden tiedekuntaan.

Professorin virka voidaan täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun virkaan voidaan kutsua erittäin ansioitunut, kiistatta virkaan kelpoinen henkilö. Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa on kutsumismenettelyllä nimitetty kolme tutkimusprofessoria määräaikaisiin virkoihin viiden vuoden ajaksi. Muita kutsusta virkaan nimitettäviä ei vuoden 2008 aikana ollut.

Terveys ja työkyky

1.5.6 Työtyytyväisyys

Lapin yliopistossa on tehty työtyytyväisyyskyselyt vuosina 2002, 2004 ja 2007. Vuoden 2007 alussa tehtyyn kyselyyn vastasi 244 työntekijää. Vastausprosentti oli 37. Kyselyyn vastanneista 54 % oli pysyvässä palvelussuhteessa yliopistoon. Kyselyn mukaan työtyytyväisyysindeksi oli 3,1. Vuonna 2004 tehdyssä kyselyssä indeksi oli 3,2. Seuraavan työtyytyväisyyskysely tehdään maaliskuussa 2009.

1.5.7 Sairauspoissaolot

Lapin yliopiston henkilökunnan sairauspoissaoloja (työpäiviä) päätoimen henkilötyövuotta kohti oli keskimäärin 8,5 päivää kuluneena vuonna. Vuonna 2007 sairauspäiviä oli 8,3 ja sitä edellisenä vuonna 8,1 päivää henkilötyövuotta kohden. Yli 60 päivää kestävät sairauspoissaolot olivat vuonna 2008 vähäisiä kuten edellisenäkin vuonna. Vuoden 2007, kestoltaan 11-60 työpäivää jatkuneiden sairauspoissaolojen "piikki" 116 tapausta, palautui edellisvuosien tasolle kuluneena vuonna, tapauksia oli 73. Lyhyiden sairauspoissaolojen (1 – 3 työpäivää) määrässä oli vähäistä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna, ei kuitenkaan mitään oleellista. Erityisesti lyhyiden sairauspoissaolojen kohdalla tulee muistaa, että ilmoittamisessa on puutteita, mutta on toivottavaa, että yliopistolla marraskuussa 2008 käyttöön otetun henkilöstöhallinnon Personec F ESS –itsepalveluasiointin ansiosta myös lyhyempien poissaolojen ilmoittaminen on kattavampaa, kun paperilomakkeilla ilmoittaminen on jäänyt pois.

Taulukko 57. Sairauspoissaolojen keston jakauma (%) 2004-2008

Kesto	2008	2007	2006	2005	2004
1 päivä	28,9	28,2	29,0	31,5	28,1
2 päivää	23,1	16,0	26,8	21,4	21,9
3 päivää	17,9	19,8	15,7	16,2	16,0
4-10 päivää	19,1	14,3	17,6	18,4	21,3
11-60 päivää	9,6	20,5	8,5	10,9	11,5
61-90 päivää	0,7	0,8	0,8	0,9	0,5
91-180 päivää	0,7	0,1	1,4	0,5	0,6
yli 180 päivää	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2

1.5.8 Työterveyshuollon kustannukset

Lapin yliopistolla työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat kuluneena vuonna alhaisimmillaan viiden viimeisen vuoden jaksolla. Yliopisto liittyi vuoden 2007 alusta Hansel -sopimuksen mukaiseen laskutukseen, joka on tuonut säästöä työterveyshuollon kustannuksista.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset yhtä henkilötyövuotta kohti olivat 372 euroa vuonna 2004, 371 euroa vuonna 2005 ja 377 euroa vuonna 2006. Vuonna 2007 vastaavat kustannukset olivat 351 euroa henkilötyövuotta kohti. Kuluneena vuonna kustannukset olivat 372 euroa päätoimen henkilötyövuotta kohden.

Ennaltaehkäisevän hoidon kustannukset vuonna 2004 olivat 48,2 % kokonaiskustannuksista, vuonna 2005 osuus oli 38,2 % ja vuonna 2006 osuus oli 34,4 %. Vuonna 2007 ennaltaehkäisevän hoidon prosenttiosuus putosi 32,5 prosenttiin ja edelleen, kuluneena vuonna osuus laski 30 prosenttiin.

Taulukko 58. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset 2004-2008

Kustannuslaji	2008	2007	2006	2005	2004
Ennalta ehkäisevä hoito	64 904	73 305	83 689	90 483	109 122
Sairaanhoito	152 110	152 255	159 667	146 368	117 230
Yhteensä	217 014	225 560	243 356	236 852	226 352

Kansaneläkelaitoksen palautus yliopistolle työterveyshuollon kustannuksista vuodelta 2004 oli 100 254 euroa, vuodelta 2005 saatiin 105 384 euroa ja vuodelta 2006 119 211 euroa. Vuoden 2007 palautukset olivat 112 507 euroa.

Henkilöstöstrategia ja kehittämistoimenpiteet

Henkilöstö- ja johtamiskoulutus

Esimiesvalmennuksen jatkohankkeena on syksyllä 2008 käynnistynyt esimiespaja -työhyvinvointia työyhteisöille ja esimiehille. Työpajan tavoitteena on luoda esimiestehtävissä toimiville yhteinen foorumi. Esimiespaja tarjoaa yhteistoiminnallisesti työnohjauksellisen ensisijaisesti arkista johtamista tukevan keskusteluyhteyden kollegoiden kanssa. Koulutuksessa on 18 esimiestä.

Työkykyä ja työhyvinvointia ylläpitävä toiminta

Yliopistossa pidetään yliopistokohtaisia ja yksikkökohtaisia kehittämispäiviä, joihin sisältyy yleensä yhteisöllisyyttä tukevaa virkistystoimintaa. Yliopiston koko henkilökunnalle järjestetään myös informaatiotilaisuuksia, joissa kerrotaan muutoksen kohteena olevista asioista. Yliopiston yksiköissä järjestetään lisääntyvässä määrin säännöllisiä yksikön sisäisiä palaveriteita, joissa keskustellaan yksikön ajankohtaisista asioista. Vuosittain yliopistoon pyydetään vieraileva asiantuntija luennoimaan henkilökunnalle ajankohtaisista teemoista. Vuonna 2008 teemana oli epäasiallinen kohtelu ja kiusaaminen työssä.

Yhteistyössä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa on järjestetty useamman vuoden ajan esimiehille, suunnittelijoille, tutkijoille ja toimistohenkilökunnalle ryhmäkuntoutuksia Kelan rahoittamana. Vuonna 2008 ryhmäkuntoutus suuntautui esimiestehtävissä työskenteleville. Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä on järjestetty pitkällä sairauslomalla oleville työntekijöille työkokeilun avulla mahdollisuus palata työelämään. Yliopiston henkilökunnan työkyvyn ylläpitämiseksi yliopisto on tarjoutunut erilaisia liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä opiskelijaliikunnan kanssa. Vuoden 2008 lopulla tehtiin sopimus liikuntayhteistyöstä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa. Yliopiston henkilökunnan työergonomi-aa on parannettu useamman vuoden ajan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Riskikartoitustyötä on jatkettu yksiköihin tehtävällä riskienarvioinnilla yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehdyn suunnitelman mukaisesti siten, että riskiarviointi suoritetaan yksiköissä noin viiden vuoden välein. Riskiarviointiin on otettu käyttöön Sosiaali- ja terveystieteiden tekemä työkirja ja ohjelma.

Palkkausjärjestelmä

Yliopistossa on käytössä yliopistoille kehitetty valtion palkkausjärjestelmä, jota on sovellettu yliopistossa vuodesta 2006 lukien. Opetusministeriön laatimien tilastojen mukaan Lapin yliopiston henkilökunnan vaatuvuustasot ja henkilökohtaisen suoriutumisen osuudet ovat linjassa verrattuna yliopistosektorin keskiarvoihin, mutta hieman keskiarvoja korkeampia molemmissa henkilöryhmissä (opetus- ja tutkimushenkilökunta, muu henkilökunta). Yliopiston takuupalkkaisten henkilöstön määrä on alle keskiarvon, kuten se on ollut koko palkkausjärjestelmän ajan. Henkilöstötilinpäätöksen mukaan vuodesta 2005 yliopiston keskimääräinen henkilötyövuoden hinta on noussut 16 %.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Rahoituksen rakenteessa merkittävin muutos vuonna 2008 tapahtui täydentävän rahoituksen käytössä. Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta putosi 31,0 %:sta 21,7 %:iin. Täydentävän rahoituksen euromääräinen väheneminen oli 4,7 miljoonaa euroa (- 34,5 %) ja tästä vähentymisestä suurin osa tapahtui EU-rahoituksen vähentymisen vaikutuksesta (- 4 miljoonaa euroa).

Vuonna 2008 budjettirahoituksen käytön osuus kokonaismenoista oli 78,3 %. Euromääräisesti budjettirahoituksen menojen kasvu on ollut 2,7 miljoonaa euroa. Budjettirahoituksen menot kasvoivat prosentuaalisesti 9,0 %. Kokonaismenot ilman harjoittelukoulua¹ olivat 41,6 miljoonaa euroa ja menojen vähentyminen oli 4,5 %.

Taulukko 59. Kokonaisrahoitus (kokonaismenot) vuosina 2004-2008 (1 000 €)

	2004	2005	2006	2007	2008
Budjettirahoitus	30 528	30 898	31 928	30 016	32 717
Muutos-%	18,8 %	1,2 %	3,3 %	-6,0 %	9,0 %
Täydentävä rahoitus	8 790	10 552	11 226	13 497	8 841
Muutos-%	-16,7 %	20,0 %	6,4 %	20,2 %	-34,5 %
Yhteensä	39 318	41 450	43 154	43 513	41 559
Kokonaismuutos-%	8,4 %	5,4 %	4,1 %	0,8 %	-4,5 %

Täydentävässä rahoituksessa muu kotimainen rahoitus ylitti 50 %:n rajan. Normaalisti EU-rahoituksen osuus on ollut tätä luokkaa. Syynä EU-rahoituksen huomattavaan vähenemiseen on puiteohjelmakauden vaihtuminen. Vuoden 2008 rahoituksen käytössä eri rahoittajittain on tapahtunut merkittävää vähenemistä, mutta puolestaan esimerkiksi muu ulkomainen rahoitus on noussut prosentuaalisesti huomattavasti, vaikkakin euromääräinen nousu suhteessa koko täydentävään rahoitukseen on pieni.

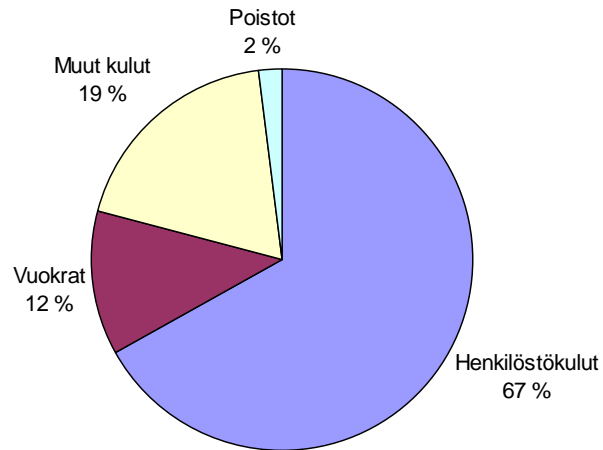
Taulukko 60. Täydentävän rahoituksen käyttö rahoittajittain

Täydentävän rahoituksen käyttö rahoittajittain			
Rahoittaja	€	%-osuus	Muutos-% vuodesta 2007
1 Suomen Akatemia	1 188 440	13,4 %	-6 %
2 Tekes	264 994	3,0 %	-52 %
3 Kotimainen yritys	233 901	2,6 %	21 %
4 Muu kotimainen	4 762 203	53,9 %	-9 %
5 EU	2 115 037	23,9 %	-65 %
7 Muu ulkomainen	276 476	3,1 %	72 %
YHTEENSÄ	8 841 052	100,0 %	-34,5 %

¹ Lapin yliopiston kokonaismenot olivat 44,6 miljoonaa euroa vuonna 2008. Harjoittelukoulun menot olivat tästä summasta 3 006 000 euroa, joita ei huomioida yliopiston toimintaa kuvaavissa laskelmissa, koska harjoittelukoulu käsitellään omana kokonaisuutenaan.

Kokonaismenojen jakaantuminen eri kululajeille on pysynyt samassa linjassa edellisvuosien kanssa. Kululajien osuuksista näkyy yliopistoille tyypillinen toiminnan henkilötyöpainotisuus. Kokonaismenoista 67 % muodostuu henkilöstökuluista ja 12 % vuokrakuluista, jotka ovat osittain riippuvaisia henkilöstön määrästä. Kokonaismenoista 19 % muodostuu muista kuluista ja 2 % poistoista.

Kuva 20. Kokonaismenojen jakaantuminen menolajeittain vuonna 2008

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Lapin yliopiston vuotuiset talousarvion kautta saadut määrärahat olivat vuonna 2008 yhteensä 39,3 miljoonaa euroa (36,2 miljoonaa euroa vuonna 2007). Edellisiltä vuosilta siirryneitä siirtomäärärahoja oli 6,2 miljoonaa euroa, joista osa koskee vuoden 2009 määrärahoja. Kokonaisuudessaan määrärahoja oli vuonna 2008 käytettävissä 43,4 miljoonaa euroa. Määrärahoja käytettiin 36,0 miljoonaa euroa, joten vuodelle 2009 siirtyi 7,4 miljoonaa euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat 7,9 miljoonaa euroa vuonna 2008. Lasku edellisestä vuodesta selittyy täydentävän rahoituksen vähentymisellä, johon puolestaan on vaikuttanut etenkin EU-rahoituksen merkittävä vähentyminen.

Toiminnan kuluja tarkasteltaessa kaikissa menolajeissa on tapahtunut selvää muutosta alaspäin. Tilavuokrat ovat Taiteiden tiedekunnan uudisrakennuksen myötä stabiloituneet ja jopa hieman laskeneet vuodesta 2007. Muiden kulujen osalta muutos on ollut kuluja vähentävä.

Tilikauden 2008 kulujäämä on noussut 2,5 miljoonaa euroa (+ 0,7 %) ollen 38,3 miljoonaa euroa.

1.6.4 Tase

Tilikauden 2008 taseen loppusumma on 5,0 miljoonaa euroa ja vähenemistä edellisestä vuodesta on 5,2 miljoonaa euroa (- 51,0 %). Väheneminen selittyy pääasiassa siirtosaamisten merkittävänä vähentymisenä (4,5 miljoonaa euroa, - 68,2 %), joka puolestaan johtuu täydentävän rahoituksen hankevolyymin vähentymisestä. Täydentävälle rahoitukselle, etenkin rakennerahastohankkeille, on ominaista pitkät käsittely- ja maksuajat, mikä vaikuttaa siirtosaamisiin.

Käyttöomaisuus on vähentynyt 0,4 miljoonaa euroa (- 17,9 %), joka johtuu koneiden ja laitteiden sekä kalusteiden arvon alentumisesta poistojen myötä. Tästä ei voi tehdä kuitenkaan suoraa johtopäätöstä, että laitekanta olisi vanhenemassa, vaan kone-, kalusto- ja laiteinvestointeja tehdään pidemmällä kuin yhden vuoden syklillä.

Taseen vastattavaa puolella huomattavana vähentymisenä nousee esiin vieraassa pääomassa saadut ennakot (vähentyminen 0,45 miljoonaa euroa, - 32,5 %) sekä ostovelat (vähentyminen 0,37 miljoonaa euroa, - 28,0 %). Saadut ennakot reagoivat siirtosaamisten tavoin hankevolyymin kasvuun.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Lapin yliopiston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

Lapin yliopistossa sisäinen valvonta liittyy kiinteästi yliopiston suunnittelu- ja laadunvarmistusjärjestelmiin. Yliopiston yksiköiden toimintaa ohjataan ja arvioidaan tulos- ja kurkistusneuvottelujen avulla. Yksikkötasolla tavoitteet ja toiminta huomioidaan henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa. Sisäistä tarkastusta hoidetaan ja ohjeistetaan lisäksi osana päivittäistä hallintoa ja päätöksentekoa.

Lapin yliopiston sisäisen valvonnan tilaa on vuoden 2008 osalta jälkikäteen arvioitu käytämällä valtiovarainministeriön suosittelemaa COSO_ERM –viitekehystä. Arvion perusteella yliopiston sisäinen valvonta ja riskien hallinta täyttävät säädetyt vaatimukset. Yliopisto on kuluvalle tulosopimuskaudella ylittänyt selvästi tutkintotavoitteensa ja muiltakin osin saavuttanut toiminnalliset tavoitteensa valtakunnallisen tason mukaisesti. Ohjausjärjestelmässä aikaisemmin todetut puutteet on korjattu eikä toiminnassa tai varainkäytössä ole todettu merkittäviä virheitä.

Yliopisto on laajaan valmistelutyöhön perustuen hyväksynyt vuoteen 2020 ulottuvan strategiansa ja käynnistänyt strategian toimeenpanosuunnitelman valmistelun. Vuonna 2009 tapahtuvaa laatujärjestelmän auditointia varten yliopisto on tarkistanut kaikki suunnitteluun, arviointiin, seurantaan ja kehittämiseen liittyvät asiakirjansa ja ohjeensa. Laatujärjestelmä on kuvattu koko yliopiston ja sen eri yksiköiden laatukäsikirjoissa.

Strategiatyön tuloksena yliopiston tavoitteenasettelu on selkeä ja suunnittelu- ja johtojärjestelmä toimiva. Toiminnanohjaus ja laadunvarmistusjärjestelmä kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa kaikilla yliopiston johtamisen tasoilla. Tiedonkulku toimii hyvin ja järjestelmä kurkistuksineen ja kehittämiskeskusteluineen mahdollistaa yliopiston koko henkilökunnan osallistumisen yliopiston kehittämiseen. Täydentävän rahoituksen osuus yliopiston menoista on 21,3 prosenttia. Suurimmat riskit liittyvät edelleen sen hallintaan ja käyttöön. Hankerahoitus on arvaamatonta, pelisäännöt muuttuvat ja yritysrahoituksen hankkiminen on Lapin olosuhteissa haasteellista. Yliopisto on ongelman ratkaisemiseksi keskittämässä kyseisiä toimintoja yhdessä paikallisten ammattikorkeakoulujen kanssa alan palvelukeskukseen ja on ottanut vuoden 2008 aikana käyttöön uuden projektinhallintajärjestelmän.

Yliopiston tulevat haasteet liittyvät vuonna 2010 toteutettavan yliopistouudistuksen valmisteluun ja Lapin korkeakoulukonsernin toiminnan asteittaiseen käynnistämiseen. Uudistukset muuttavat henkilöstön asemaa ja tehtäviä ja edellyttävät uusien toimintatapojen omaksumista. Valtion palkkausjärjestelmä on arviointeineen lisännyt keskustelukulttuuria, mutta yliopistoilta puuttuu edelleen kannustinjärjestelmä henkilöstön motivoimiseksi ja sitouttamiseksi tuleviin uudistuksiin.

1.8 Arviointien tulokset

- 1) Korkeakoulujen arviointineuvoston tukeman korkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmien benchmarking-hankkeen ”Palautteen voima” loppuseminaari pidettiin toukuussa 2008. Lapin yliopisto oli mukana hankkeessa, yhteistyökumppaneina olivat Taideteollinen korkeakoulu sekä Teknillisen korkeakoulun yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus. Hankkeen tavoitteena oli kehittää toimivan ja osallistavan palautejärjestelmän malli vahvistamaan laatujärjestelmien kehittämistyötä. Lapin yliopiston vastuuyksikköinä hankkeessa olivat opetuksen kehittämisspalvelut, avoin yliopisto, yliopiston kehittämis- ja hallintopalvelut ja ylioppilaskunta.
- 2) Lapin yliopisto on mukana Valmis tutkinto työelämävalttina –hankkeessa. Kyseessä on Opetusministeriön valtakunnallisiin kehittämissohjelmiin (TL 2) kuuluva ESR-hanke ajalle 1.9.2008–31.12.2011. Koordinaattorina toimii Oulun yliopisto ja mukana on 7 korkeakoulua. Hankkeen tavoitteena on edistää opintojen etenemistä ja tukea valmistumista sekä ehkäistä opintojen keskeyttämistä. Hankkeen aikana kehitetään uusia ohjausmalleja, missä uraohjaus kytketään tiiviimmin opintojen ohjauksen kokonaisuuteen sekä lisätään työelämänäkökulmaa ja urasuunnittelua HOPS:iin. Tavoitteena on luoda korkeakouluihin uudistunut ja monipuolistunut opintojen ohjauskulttuuri, johon liittyy tiivis yhteistyö oppisisällöllisen ohjauksen, uraohjauspalveluiden ja opintopsykologisen ohjauksen välillä.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Ei väärinkäytöksiä.

2 TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

LIITE 1 sivu 1

Talousarvion toteutumalaskelma										
Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2008	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
11. Verot ja veronluonteiset tulot	182 461,04	184 169	184 168,73	0,00						
11.04.01. Arvonlisävero	182 461,04	184 169	184 168,73	0,00						
12. Sekalaiset tulot	836,15	3 346	3 345,69	0,00						
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	836,15	3 346	3 345,69	0,00						
Tuloarviotilit yhteensä	183 297,19	187 514	187 514,42	0,00						
Päälukuan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji										
	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2008 määrärahojen		Tilinpäätös 2008	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käytö vuonna 2008	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2008	Käytö vuonna 2008 (pl. perutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	95159,86	93 097	75167,59	17929,60	93097,19	0,00	29832,49	122306,49	104376,89	17929,60
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	1266,86	623	623,19	0,00	623,19	0,00				
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	1266,86	623	623,19	0,00	623,19	0,00				
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	93893,00	92 474	74544,40	17929,60	92474,00	0,00	29832,49	122306,49	104376,89	17929,60
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	3610,68	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	3610,68	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
29. Opetusministeriön hallinnonala	36050766,70	39171889,16	31799476,55	7372412,61	39171889,16	0,00	6213850,41	43322407,77	35940288,12	7382119,65
29.01.22. Kehittämistoiminta (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8317,84	8317,84	8317,84	0,00
29.01.22.5.1. Kehittämistoiminta	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	8317,84	8317,84	8317,84	0,00
29.01.29. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	2150944,70	2 063 332	2063331,80	0,00	2063331,80	0,00				
29.10.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22223,55	22223,55	22223,55	0,00
29.10.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11370,27	11370,27	11370,27	0,00
29.10.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10853,28	10853,28	10853,28	0,00
29.30.25. Aikuis-koulutuksen kehittäminen	30502,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2004,79	2004,79	2004,79	0,00
29.50.01.1. Yleiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	31 541 000	25699492,63	5841507,37	31541000,00	0,00	0,00	31541000,00	25699492,63	5841507,37
29.50.01.2. Täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen	0,00	75 000	32578,00	42422,00	75000,00	0,00	0,00	75000,00	32578,00	42422,00
29.50.01.4. Muun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tukeminen	0,00	500 000	183802,89	316197,11	500000,00	0,00	0,00	500000,00	183802,89	316197,11
29.50.03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	2 999 827	2876207,00	123620,36	2999827,36	0,00	0,00	2999827,36	2876207,00	123620,36
29.50.20.9. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	0,00	800 000	0,00	800000,00	800000,00	0,00	0,00	800000,00	0,00	800000,00
29.50.21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	29583000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	5749455,79	5749455,79	5749455,79	0,00
29.50.21.1 Yleiset toimintamenot	28988000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	5709259,06	5709259,06	5709259,06	0,00
29.50.21.2. Täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen	45000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	40196,73	40196,73	40196,73	0,00
29.50.21.4. Muun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tukeminen	550000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.50.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	65000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	50054,16	50054,16	40347,12	9707,04
29.50.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	15000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	13001,74	13001,74	3359,40	9642,34
29.50.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	50000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	37052,42	37052,42	36987,72	64,70
29.50.24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2808000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	122277,93	122277,93	122277,93	0,00
29.88.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	20273,89	20273,89	20273,89	0,00
29.60.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	1391320,00	1 192 730	944064,23	248665,77	1192730,00	0,00	224101,77	1416831,77	1168166,00	248665,77
29.60.50.1. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat	1391320,00	1 192 730	944064,23	248665,77	1192730,00	0,00	224101,77	1416831,77	1168166,00	248665,77
29.91.51. Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)	22000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	15140,69	15140,69	15140,69	0,00
29.91.51.2. Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huumetyö	22000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	15140,69	15140,69	15140,69	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2221,79	40 126,55	40126,55	0,00	40126,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	0,00	3 624	3624,43	0,00	3624,43	0,00				
32.10.29. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	2221,79	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
32.80.51.2.1. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	0,00	36 502	36502,12	0,00	36502,12	0,00				
34. Työministeriön hallinnonala	27344,79	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	27344,79	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
34.06.51.21. Työllistämistuella palkatut	27344,79	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	7005,35	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3014,13	3014,13	2083,49	930,64
35.99.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	5,35	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
35.99.63. Eun ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	7000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3014,13	3014,13	2083,49	930,64
35.99.63.1. Eun ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	7000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3014,13	3014,13	2083,49	930,64
Määrärahatilit yhteensä	36186109,17	39 305 113	31914770,69	7390342,21	39305112,90	0,00	6246697,03	43447728,39	36046748,50	7400979,89

3 TUOTTO- JA KULULASKELMA

LAPIN YLIOPISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2008 - 31.12.2008		1.1.2007 - 31.12.2007	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 739 040,55		1 419 305,56	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	429 931,45		256 707,46	
Muut toiminnan tuotot	<u>5 760 584,21</u>	7 929 556,21	<u>10 697 282,14</u>	12 373 295,16
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 466 680,98		1 567 208,23	
Henkilöstökulut	30 032 478,17		30 267 609,87	
Vuokrat	5 732 245,78		6 261 512,03	
Palvelujen ostot	3 776 395,69		4 163 466,13	
Muut kulut	1 602 353,33		1 739 465,45	
Poistot	877 102,08		953 048,64	
Sisäiset kulut	<u>604 448,44</u>	-44 091 704,47	<u>920 164,56</u>	-45 872 474,91
JÄÄMÄ I		-36 162 148,26		-33 499 179,75
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 996,38		1 188,21	
Rahoituskulut	<u>2 959,39</u>	-963,01	<u>6 227,92</u>	-5 039,71
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 049,49		393,98	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	1 049,49	<u>6 220,41</u>	-5 826,43
JÄÄMÄ II		-36 162 061,78		-33 510 045,89
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kuntayhtymille	0,00		6 802,11	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 500,00		1 150,00	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	241 337,49		274 854,87	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	2 605,01		17 865,13	
Muut siirtotalouden kulut	<u>0,00</u>	-245 442,50	<u>1 671,22</u>	-302 343,33
JÄÄMÄ III		-36 407 504,28		-33 812 389,22
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	240 624,89		349 477,04	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>2 171 914,73</u>	-1 931 289,84	<u>2 417 963,90</u>	-2 068 486,86
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-38 338 794,12</u>		<u>-35 880 876,08</u>

4 TASE

LAPIN YLIOPISTON TASE

	31.12.2008		31.12.2007	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISSUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	<u>70 786,96</u>	70 786,96	<u>164 945,96</u>	164 945,96
KÄYTTÖOMAISSUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	175 964,17		139 741,66	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>0,00</u>	175 964,17	<u>302,09</u>	140 043,75
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	1 223 894,87		1 575 219,08	
Kalusteet	473 700,67		684 116,38	
Muut aineelliset hyödykkeet	95 909,00		1 750,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	1 793 504,54	<u>0,00</u>	2 261 085,46
KÄYTTÖOMAISSUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>8 493,49</u>	8 493,49	<u>8 493,49</u>	8 493,49
KÄYTTÖOMAISSUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset YHTEENSÄ		1 977 962,20		2 409 622,70
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	773 750,80		894 758,83	
Siirtosaamiset	2 116 559,77		6 654 635,18	
Muut lyhytaikaiset saamiset	8 452,05		3 765,45	
Ennakkomaksut	<u>18 397,47</u>	2 917 160,09	<u>31 273,92</u>	7 584 433,38
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	14 057,70		8 424,20	
Tiliviraston tulotilit	<u>0,00</u>	14 057,70	<u>0,00</u>	8 424,20
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS YHTEENSÄ		2 931 217,79		7 592 857,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>4 979 966,95</u>		<u>10 167 426,24</u>

	31.12.2008		31.12.2007	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-483 355,36		-483 355,36	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	3 457 792,24		3 460 985,94	
Pääoman siirrot	34 456 583,66		35 877 682,38	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-38 338 794,12</u>	-907 773,58	<u>-35 880 876,08</u>	2 974 436,88
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>38 268,52</u>	38 268,52	<u>51 148,17</u>	51 148,17
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		-869 505,06		3 025 585,05
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	937 936,90		1 389 403,64	
Ostovelat	947 809,65		1 315 666,79	
Tilivirastojen väliset tilitykset	703 228,11		761 807,41	
Edelleen tilittävät erät	538 015,23		558 526,38	
Siirtovelat	2 478 380,29		2 789 779,78	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>244 101,83</u>	5 849 472,01	<u>326 657,19</u>	7 141 841,19
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		5 849 472,01		7 141 841,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>4 979 966,95</u>		<u>10 167 426,24</u>

5 LIITETIEDOT

LIITE 1

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tiliviraston nimi ja kolminumeroinen tunnus:
Lapin yliopisto 632

Selvityksessä esitetään tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta sellaiset olennaiset tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevat tiedot, jotka eivät välittömästi ilmene tilinpäätöksen laadintaa koskevista säännöksistä ja valtiovarainministeriön määräyksistä tai eivät ole yleisesti tunnettuja hyvän kirjanpitotavan asettamia vaatimuksia.

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan;

Ei muutoksia.
2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Lapin yliopistolla ei ole ollut valuttamääräisiä toimittajavelkoja eikä muita ulkomaanmääräisiä saamia 31.12.2008.
3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen;

Rästimalkat on kirjattu vuosittain maksuperusteella. Vuoden 2008 rästimalkat ovat olleet 89 546,71 euroa, jotka on kirjattu tilikaudelle 2009 menoksi.
4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä talousarvion tulot ja –menot sekä virheiden korjaukset; jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ole.
5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa.
Ei muutoksia.
6. Selvitys varainhoitovuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista.

Ei ole ollut.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2008 määrärahojen		Tilinpäätös 2008	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2008	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2008	Käyttö vuonna 2008 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.50.01. Yliopistojen toimintamenot			32 735 764,35		38 935 890,83				32 735 764,35		
			6 819 890,83		6 819 890,83				6 819 890,83		
		32 116 000	25 915 873,52	6 200 126,48	32 116 000,00				32 116 000,00		6 200 126,48
29.50.03. Harjoittelukoulujen toimintamenot			2 967 399,37		3 091 019,73				2 967 399,37		
			91 192,37		91 192,37				91 192,37		
		2 999 827	2 876 207,00	123 620,36	2 999 827,36				2 999 827,36		123 620,36
29.50.21. Yliopistojen toimintamenot	37 939 095,01								5 571 709,18		
	8 356 095,01								-177 746,61		
	29 583 000,00						5 749 455,79	5 749 455,79	5 749 455,79		0,00
29.50.24. Harjoittelukoulujen toimintamenot	2 876 600,26								122 277,93		
	68 600,26								0,00		
	2 808 000,00						122 277,93	122 277,93	122 277,93		0,00

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Ei ole ollut tilikaudella 2008.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Ei ole ollut tilikaudella 2008.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2008	2007
Henkilöstökulut	24 311 394,26	24 911 860,72
Palkat ja palkkiot	24 461 735,26	24 768 545,72
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-150 341,00	143 315,00
Henkilösivukulut	5 721 083,91	5 355 749,15
Eläkekulut	4 728 154,33	4 282 036,19
Muut henkilösivukulut	992 929,58	1 073 712,96
Yhteensä	30 032 478,17	30 267 609,87
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	11 121,80	10 350,90
Johto	1 640,00	1 200,00
Muu henkilöstö	9 481,80	9 150,90

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo €tai %
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	6	16,7	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet				
Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5	20	0
Raskaat työkoneet	tasapoisto	15	6,7	0
Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	4	25	0
Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,7	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	tasapoisto	5	20	0
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Kalusteet				
Asuinhuoneisto ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet					
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	108 Muu kansallisomaisuus	
Hankintameno 1.1.2008	1 402 048,99	74 676,04	1 476 725,03	164 945,96	
Lisäykset	128 117,90	0,00	128 117,90	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	94 159,00	
Hankintameno 31.12.2008	1 530 166,89	74 676,04	1 604 842,93	70 786,96	
Kertyneet poistot 1.1.2008	1 262 307,33	74 373,95	1 336 681,28	0,00	
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	91 895,39	302,09	92 197,48	0,00	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2008	1 354 202,72	74 676,04	1 428 878,76	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	175 964,17	0,00	175 964,17	70 786,96	

Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	125 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2008	7 823 427,13	1 351 849,77	1 750,00	0,00	9 177 026,90
Lisäykset	223 385,63	0,00	94 159,00	0,00	317 544,63
Vähennykset	1 313 935,32	0,00	0,00	0,00	1 313 935,32
Hankintameno 31.12.2008	6 732 877,44	1 351 849,77	95 909,00	0,00	10 808 506,85
Kertyneet poistot 1.1.2008	6 248 208,05	667 733,39	0,00	0,00	6 915 941,44
Vähennysten kertyneet poistot	1 313 935,32		0,00	0,00	1 313 935,32
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	574 709,84	210 415,71	0,00	0,00	785 125,55
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2008	5 508 982,57	878 149,10	0,00	0,00	9 015 002,31
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1 223 894,87	473 700,67	95 909,00	0,00	1 793 504,54

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	
Hankintameno 1.1.2008	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2008	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Kertyneet poistot 1.1.2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2008	2007	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	1060,44	404,18	656,26
Korot valuuttamääräisistä saamisista		0	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista		0	0,00
Osingot		0	0,00
Liikelayritysten voiton tuloutukset		0	0,00
Muut rahoitustuotot	935,94	784,03	151,91
Rahoitustuotot yhteensä	1996,38	1188,21	808,17
Rahoituskulut	2008	2007	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	1821,64	3748,58	-1926,94
Korot valuuttamääräisistä veloista	0	11,27	-11,27
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista		0	0,00
SWAP-maksut veloista		0	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot		0	0,00
Muut rahoituskulut	1137,75	2468,07	-1330,32
Rahoituskulut yhteensä	2959,39	6227,92	-3268,53
Netto	-963,01	-5039,71	4 076,70

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä vuonna 2008.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2008						31.12.2007	
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuk- sien alaraja	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0		0,00	0,0		0,00		0,00
Arktikum Palvelu Oy	50		8 409,40	33,3		0,00		8 409,40
Luottokunta	1		84,09					84,09
Osakkeet ja osuudet yhteensä			8 493,49	33,3		0,0		8 493,49

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset : ei ole

Lapin yliopisto 632**Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 12: Valtion takaukset ja -takuut sekä muut vastuut**

€tai sanallinen selitys	31.12.2008	31.12.2007	Muutos
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Liikelaitoksiin liittyvät sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	0,00	0,00	0,00
Toistaiseksi voimassaolevia vuokravastuita on			
Yhteensä	0,00	0,00	0,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut**Vuokrasopimukset**

Sitoumuksen kestoaja tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio

Kestoltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset 38 362 050,00

Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset

Sitoumuksen kestoaja tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio

- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset 0,00

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2008	Varat 31.12.2007	Käyttötarkoitus
Lahjoitusrahasto opiskelijoiden opiskelun tukemiseen	38 268,52	51 148,17	Opiskelijoiden opiskelun tukeminen
...	0,00	0,00	...
Yhteensä	38 268,52	51148,17	

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2008

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2008

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2008

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Ei mainittavaa.

ALLEKIRJOITUKSET

Lapin yliopiston hallitus on hyväksynyt vuoden 2008 tilinpäätösasiakirjat Rovaniemellä 12.3.2009.

Mauri Ylä-Kotola, puheenjohtaja

Jukka Mäkelä, varapuheenjohtaja

Paula Kankaanpää

Merja Kinnunen

Anneli Pohjola

Suvi Ronkainen

Terttu Utriainen

Heikki Huilaja

Raija Kivilahti

Leena Korkalainen

ERIKKA NIKULA
varajäsen

Tarja Orjasniemi

Henna Ahonen

Jussi Korpi

Mikko Heinikoski

Harri Heikkilä

Antti Määttä

Timo E. Korva

Markku Salomaa

Tilintarkastusmerkintä:

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Oulussa / . 2009

Erkki Niemelä, JHTT

LIITE: LAPIN YLIOPISTON TAITEELLINEN TOIMINTA VUONNA 2008

Taiteiden tiedekunnan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden palkinnot, muut tunnustukset sekä näyttelytoiminta vuonna 2008

LIITE

Palkinnot ja muut tunnustukset

- Professori Eija Timonen nimitettiin Taideteollisen korkeakoulun Elokuva- ja lavastustaiteen dosentiksi. Dosentuurin opetus- ja tutkimusalana on mediamuotojen tutkimus.
- Taiteiden tiedekunnan *Kestävien ja innovatiivisten materiaalien High Tech –sovellutukset (Sumac)* -hanke sai kutsun Suomen Akatemian tiedeamiiselle huhtikuussa 2008. Tiedeamiainen on osa Suomen Akatemian ja Oy Yleisradio Ab:n tiivistynyttä yhteistyötä. Sumac-hankkeen vastuullisena johtajana toimii professori Minna Uotila.
- Lapin yliopiston rehtori myönsi 10.3.2008 apurahoja väitöskirjojen viimeistelyä varten. Apurahojen haku aika on jatkuva ja niitä myönnetään useissa käsittelyerissä vuoden 2008 mittaan. Nyt apuraha sai taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijoista Mervi Autti 1100 €.
- Jatko-opiskelija Mervi Auttin dokumenttielokuva *Auttin neidit ikkunalla* valittiin Rouenissa, Ranskassa 21. Pohjoismaisilla elokuvafestivaaleilla 5.-16.3.2008 esitettävään sarjaan suomalaisten naisten muotokuvia.
- Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto myönsi yleisrahastosta professori Timo Jokelalle talvitaidetta esittelevän näyttelyn järjestämiseen 9.000 € apurahan ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Mark Robertsille taiteelliseen työskentelyyn 18.000 € apurahan sekä Lapin tutkimusrahastosta jatko-opiskelija Joa Manniselle historiallisia saamelaisia esineitä käsittelevään väitöskirjatyöhön 6.000 € apurahan.
- Vuoden 2008 ohutlevyalan tuoteinnovaatioita ja uusia huipputekijöitä etsivän kilpailun opilaitossarjan voittivat teollisen muotoilun opiskelijat Reetta Eskola ja Riku Tuusa suunnittelemlallaan Siipi-kynttiläsarjalla. Kunniaininnon sarjassa sai teollisen muotoilun opiskelija ja Turkka Heiskan suunnittelema Railo-kynttelikkö.
- Vuoden Huiput 2007 (Parasta suomalaista mainontaa ja graafista suunnittelua) -kilpailun palkinnot julkistettiin gaalassa 3.4.2008. Graafinen muotoilu -sarjan tuomaristo valitsi vuosikirjaan ja -näyttelyyn graafisen suunnittelun opiskelija Petteri Laamon Merikeskus Vellamolle suunnitteleman tunnuksen. Graafisen suunnittelun koulutusohjelman lehtori Erja Hannula kutsuttiin Vuoden Huiput 2007 (Parasta suomalaista mainontaa ja graafista suunnittelua) -kilpailun graafinen muotoilu -sarjan puheenjohtajaksi 9.–10.2.2008.
- Lapin yliopiston vuoden 2007 taloustaitajaksi valittiin taloussihteeri Tarja Koski
- Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto myönsi professori Timo Jokelalle talvitaidetta esittelevän näyttelyn järjestämiseen 9.000 € jatko-opiskelija Mervi Auttille 1900-luvun alussa naishistoriaa Rovaniemellä käsittelevään väitöskirjatyöhön 6.000 € ja dosentti Juha Pentikäiselle ja TaM Vesa Tuiskulle Pohjoisen Euraasian kenttämatojen päiväkirjojen videointityöhön 6.000 €

- Teollisen muotoilun opiskelija Laura Kestin ja tekstiilialan opiskelijoiden Kaisa Karvosen ja Tiia Lepistön työt valittiin mukaan suomalaisen muotoilun suuntaa näyttävään Finnish Design Yearbook 08-09 –julkaisuun.
- Graafisen suunnittelun opiskelijat Kalle-Pekka Alare ja Katja Huotari saivat kunniamaininnat Lapin Tietotekniikkayhdistys ry:n logokilpailussa.
- Teollisen muotoilun opiskelija Mikael Heikkilä palkittiin Uusi Rovaniemi –lehden Luupin valinta –tunnustuksella.
- Lehtori Erja Hannula nimettiin Helsingin yliopiston Master's Degree Programme in Semiotics –maisteriohjelman ohjausryhmän jäseneksi ulkopuolina asiantuntijana.
- Tekstiilialan opiskelijoiden Tekstiiliromu-kollektiivi (Johanna Luhio, Selina Väliheikki, Marja Heikkinen, Sirpa Tienvieri, Minna Ylitalo, Marjaana Hietaniemi ja Anniina Turunen) voitti Helsinki Pride Fashion Design -kilpailun teoksellaan *Pipo*. Sama ryhmä voitti kilpailun yleisöäänestyksen teoksellaan *Valkoinen*.
- Otsakorven säätiö myönsi jatko-opiskelija Päivi Ruutiaiselle 20.000 € apurahan väitöskirjatyötä varten.
- Lehtori Sisko Ylimartimo voitti kolmannen palkinnon valtakunnallisessa Mika Waltarin juhluvuoden kirjoituskilpailun esseesarjassa. Kilpailun järjestivät Helsingin kaupunki, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Nuoren Voiman liitto.
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi projektikoordinaattori Tuomas Hongalle työryhmiin 15.000 € keskitysleirillä kuolemaantuomitun siperialaisen hantisamaanin Ivan Stepanovits Sopotsinin koko tietouden julkaisemiseen ja etnografiseen syvätutkimukseen Lennart Meren ja Juha Pentikäisen kenttätutkimuksen valossa.
- Lehtori Sisko Ylimartimo sai Suomen Nuorisokirjallisuuden instituutin Onnimanni-palkinnon aktiivisesta toiminnastaan lasten- ja nuortenkirjallisuuden ja sen tutkimuksen hyväksi.
- Oy Gustav Paulig Ab valitsi syksyn 2008 kädentaitajaksi teollisen muotoilun opiskelija Elle Valkeapään. Valkeapää on mukana Pauligin Juhla Mokka -mainonnassa 6.10.2008 lähtien.
- Arktista Vimmaa -elokuva- ja mediafestivaalin kilpasarjaan valittiin audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelijoiden Pia Hynysen työ *Mistään kotoisin* ja Arttu Niemisen työ *Lossi-E* sekä pt.tuntiopettaja Jari Mikkolan työ *Desert planet: Riot Sector 68*. Elokvakatselmukseen valittiin pt.tuntiopettaja Juha Kiviharjun työ *Kolme naista lauteilla – Laila*.
- Pt.tuntiopettaja Jari Mikkola esiintyi Desert Planet –yhtyeensä kanssa Alternative Party 2008 –tapahtumassa Helsingin Kaapelitehtaalla 24.-26.10.2008 ja Electro-Mechanica festivaaleilla Sergey Kuryokhin Modern Art Centerissä Pietarissa, Venäjällä 13.-15.11.2008.
- Pt.tuntiopettaja Jari Mikkolan ohjaama Desert Planet -musiikkivideo *Riot Sector 08* palkittiin kunniakirjalla Arktista Vimmaa -mediafestivaalin Vimma08-elokuvakilpailussa.
- Lapin taidetoimikunta ja Taiteen keskustoimikunta myönsivät Desert Planet -työryhmälle (pt.tuntiopettaja Jari Mikkola, Jukka Tarkiainen, Antti Hovila) apurahat.

- Lapin yliopiston kansainvälisten asioiden yksikkö myönsi tutkija Petra Falinille matka-apurahan Fulbright-stipendin haastattelua varten syksyllä 2008.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Enni Remes sai Hilma ja Heikki Honkasen säätiöltä 1500 € apurahan opiskeluun ja taidenäyttelyn töiden kehystämiseen ja Tellervo ja Juuso Waldenin säätiöltä 3000 € apurahan vaihto-opiskeluun Kreikkaan.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Ristomatti Myllylahti ja Krista Murto työ *Languages through lenses* sijoittui kansainvälisessä videokilpailussa, jonka työt esitettiin lokakuussa 2008 Berliinissä Prix Europe –festivaalin yhteyteen järjestetyssä tilaisuudessa.
- Tasavallan Presidentti myönsi professori Tuija Hautala-Hirviojalle Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin ja lehtori Tom Engblomille Suomen Valkoisen Ruusun ansioristin.
- Professori Timo Jokela jatkaa University of Strathclydenin vierailevana professorina 1.1.2009-31.12.2011. Jokela on toiminut samassa tehtävässä myös vuosina 2006-2008.
- Heikki ja Hilma Honkasen säätiö myönsi kuvataidekasvatuksen opiskelija Hilla Vierelälle 750 € apurahan Japanissa vaihto-opiskelua varten lukuvuonna 2008-2009.
- Lapin taidetoimikunta myönsi valokuvataiteen kohdeapurahaa pt.tuntiopettaja Michael Jacobsille 300 € ja installaatioryhmä Rainio & Robertsille 1000 €
- Teollisen muotoilun opiskelijat Reetta Eskola ja Riku Tuusa voittivat Teknologiateollisuusyhdistyksen Plootu Fennica –kilpailun Siipi-sammuttimella.
- Tutkija Minna Rainio valittiin valokuvataiteen vierailevaksi professoriksi Minnesotan yliopistoon Yhdysvaltoihin vuosiksi 2009-2010.
- Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta myönsi professori (ma) Eija Timosen johtamalle käsikirjoittamisen tutkimukselle 400.000 € vuosille 2009-2012.
- Grafia ry on myöntänyt professori Riitta Brusilalle 7.000 € työskentelyapurahan graafisen suunnittelun akateemisen tutkimuksen kartoittamiseen ja lehtori Erja Hannulalle työryhmiin 4.000 € apurahan Suomalaisen graafisen suunnittelun historia 1940-2000 –hankkeen suunnitteluun ja tutkimuksen käynnistämiseen sekä lähdeaineiston keruuseen.

Näyttelytoiminta

- Tiedekunnan galleria Katveessa kuvataiteen aineopintoja suorittavan Teija Holopaisen näyttely *Muutos*, galleria Kilossa graafisen suunnittelun opiskelija Leena Mikkolan *Kaamosteoria* ja galleria Lyhtyssä kuvataiteen aineopintoja suorittavan Outi Kallosen *Löytäminen!* ajalla 7.-24.1.2008.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoiden TokkaDesign-työryhmä osallistui Frankfurtin Heimtextil-messuille tammikuussa 2008.

- Tutkija, jatko-opiskelija Minna Rainion ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Mark Robertsin valokuvia ja videoteoksia *Jos voisit nähdä minut nyt If You Could See Me Now* Rovaniemen taidemuseossa 23.1.-9.3.2008.
- Tiedekunnan galleria Valossa graafisen suunnittelun opiskelijoiden tulkintoja uudeksi kirjasarjaksi *Kirjan kieliopit* 21.1.-7.2.2008, galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Antti Stöckellin *Vapaana virtaa Kemijoki* 28.1.-14.2.2008.
- Lehtori Maria Huhmarniemen töitä esillä Oranki Art –näyttelyssä Pellossa vuonna 2008 ja Border-Crossing Exercises III –tapahtumassa Kirkkoniemessä Norjassa helmikuussa 2008.
- Lehtori Maria Huhmarniemi osallistui Kirkkoniemessä Barents Spektakel-tapahtumaan, jossa Border-Crossing Exercises III -tapahtuman lavastus Eric Mutelin kanssa. Tapahtuma toteutui Pikevannet-järvellä 2.2.2008.
- Professori Timo Jokelan näyttely *Installationen aus Schnee* 6.2.2008 alkaen Salzburgissa Itävallassa.
- Tekstiilialan 1. vsk:n opiskelijoiden kankaankuvioinnin ja värjäyksen harjoitustöitä esillä galleria Lyhdyssä 11.2.-6.3.2008.
- Taiteiden tiedekunnan Galleria Valossa tekstiilialan opiskelija Suvi Salmelan *MINUN RAJANI Prosessokuvaus* ja tekstiilialan opiskelija Jenni-Liisa Ylinivan *Minäkuvia*, Galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Hanna Lehtosen *Muistin muotokuva*, Galleria Kilossa vaihto-opiskelija Malina Cailean *Filling Hours* ja Galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Nina Nojosen *Kotipaikka* ajalla 10.3.-27.3.2008.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Lyhdyssä audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Iisakki Härmän *Yli 1000 valokuvaa kämpästä*, galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Heidi Hännisen *Ja znaju – Mä snaijaan* ja galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Riikka-Leena Suhosen *Ei se vaihtamalla parane* ajalla 31.3.-17.4.2008.
- Jatko-opiskelija Bettina Schülken näyttely *Oggetto dell?immagine? Immagine dell?oggetto. Bildobjekt – Objektbild* Kulturzentrum Aldo Morossa Codenonsissa Italiassa 5.-26.4.2008.
- Taiteiden tiedekunnan Galleria Valossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Maria Aronin *Olenko Oleno?* ja kuvataiteen opiskelija Merja Järvelinin *Yölliset*, Galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Lotta Leskelän *Tyhjissä huoneissa on aina joku*, Galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Annika Silvennoisen *Matkan varrella* ja Galleria Lyhdyssä vaatetusalan opiskelija Outi Maija Hakalan *Sata ruusua* ajalla 21.4.-8.5.2008.
- Vaatetusalan opiskelijat Satu Anttila ja Heli Joela osallistuivat Estonia Academy of Arts'n järjestämään ERKI Fashion Show'hon keväällä 2008.
- Pt.tuntiopettaja Jari Mikkolan ohjaama Desert Planet -musiikkivideo ja lyhytelokuva mukana yhteisnäyttelyssä Jim Avignon & Fehmi Baumbach presentieren: "Whatever get you through the night" Galerie Tristesse de Luxessa Berliinissä Saksassa toukokuussa 2008.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoiden taidetekstiilejä *Päättymätön kasvutarina* Lapin yliopiston päärakennuksen aulassa 9.-15.5.2008.

- Painokangas II ja Kudotut kankaan II –kurssien työt esillä taiteiden tiedekunnan 3. krs:ssa 9.5.-11.6.2008.
- Jatko-opiskelija Kuutti Lavosen väitöskirjatyöhön liittyvä näyttely *'Aamun hauraat kädet', uusia teoksia. Retrospektio 1977-2007* Salon taidemuseossa 31.5.-31.8.2008.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoiden vuosittainen muotinäytös Lapin yliopistolla 10.5.2008.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Ristomatti Myllylahti ja Krista Murto lukuvuosi­näyt­ tely, video ja installaatio Academy of Fine Arts and Designissa, Bratislavassa, Slovakiassa kesäkuussa 2008.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Anna Suomalaisen valokuvia ja installaatioita *Minun isäni kodissa on monta huonetta* 2.-18.6.2008.
- Professori Timo Jokelan teos oli mukana ympäristötaiteen 10-vuotisjuhlanäyttelyssä *Siltojen välissä* Jämsässä 12.6.-30.8.2008.
- Lehtori Tom Engblomin ja dosentti Jyrki Siukosen töitä oli esillä Espoon nykytaiteen mu­ seo EMMassa *Puu veistäjien käsissä – suomalaista kuvanveistoa 1950-luvulta 2000-luvulle* 18.6.-31.8.2008.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Ristomatti Myllylahti ja Krista Murto sekä Lauri Mä­ kimurron ja Venla Roposen yhteisnäyttely *Pojoints!?* Kemin Galleria Voimassa 4.-27.7.2008.
- Lehtori Tom Engblomin töitä esillä pohjoisen nykytaiteen näyttelyssä Galleria Kellokkaassa *Lappilaista* nykytaidetta –näyttelyssä Metsähallituksen luontokeskuksessa Äkäslompolossa 30.9.2008 saakka.
- Lehtori Tom Engblomin, pt.tuntiopettaja Esa Meltauksen ja taiteilija Juha-Pekka Selinin yhteisnäyttely *Tuulen voi tuntea ja kuulla* Galleria Napassa 26.7.-13.8.2008 ja *Tuulee* Galle­ ria Ahjossa Joensuussa 25.07.-13.08.2008.
- Lehtori Maria Huhmarniemi ja kuvataidekasvatuksen opiskelija Heidi Hänninen osallistui­ vat Social Warming – Faces Etnofestival 2008 –yhteisnäyttelyyn Pinjaisessa 1.-3.8.2008.
- Tekstiilialan opiskelija Joonas Mikolan näyttely *Dekkinäyttely* Kellarigalleriassa Oulussa 4.-20.8.2008.
- Professori Juhani Tuomisen maalauksia Galleria Napassa 6.-24.9.2008.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Katveessa jatko-opiskelija Kalle Lampelan näyttely *Sohva*, galleria Valossa TaM Piia Juntusen ja lehtori Maria Huhmarniemen *Säteet myöhäiseen il­ taan*, galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Maria-Elina Koivulan *Myötäjäiset* ja galleria Kajossa graafisen suunnittelun opiskelija Laura Hannin näyttely *Fantasia mieliku­ vista kuviin – teoksia fantasian kuvaamisesta kirjallisuudesta* ajalla 29.9.-16.10.2008.
- Professori Timo Jokelan ja pt.tuntiopettaja Esa Meltauksen töitä oli esillä Arctic Art Week - tapahtumassa Kakslauttasessa syyskuun aikana.

- Professori Tuija Hautala-Hirviojan haastattelu Sven Lokka -näyttelystä Radio Yle 1 Tunte-
maton Kuolanniemimaa osa 8 Kiinniotto -ohjelmassa 20.10.2008 ja Sven Lokan kuvien
merkityksestä Radio Yle 1 Tunte-
maton Kuolanniemimaa osa 9 Kuolan 30-luku -ohjelmassa
27.10.2008.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoiden näyttely *Kudotut tekstiilit I* tekstiili- ja vaatetusalan
koulutusohjelman tiloissa lokakuussa 2008.
- Tiedekunnan galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Aino Ylijoen näyttely *Mistä
tulen, kuka olen ja minne olen menossa?* 20.10.-6.11.2008.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Heidi Hänninen osallistui Russian Roulette –näyttelyyn
The Nassauischer Kunstverein Wiesbaden 25.10.-14.12.2008.
- Lehtori Tom Engblomin ja Helena Junttilan näyttely Galleria Ahjossa Joensuussa 31.10.-
21.11.2008.
- Professori Juhani Tuomisen näyttely *Kahtaalle: ylös ja ala* Galleria Voimassa Kemissä 1.-
23.11.2008.
- Kankaan kuviointi ja –värjäys II –kurssin opiskelijoiden visioita miesten pukeutumisen vä-
rimaailmaan vuosille 2009-2010 esillä F-siiven 3. krs:n portaiden ylätasanteella.
- Jatko-opiskelijat Hanna Wirman ja Olli Leino ovat yhdessä Fernandez Amyriksen kanssa
julkaisseet referee-julkaisuna peliaiheisen kirjan ”Extending Experiences. Structure, analysis
and design of computer game player experience”.
- Jokivalkeat lyhty- ja tuliveistostapahtuma lauantaina 8.11 klo 20.00-20.45 Rovaniemen
kaupungin uimarannalla.
- Professori Marjatta Heikkilä-Rastan suunnittelema mekkoja *MEKKO JA SEN HUIVI Vä-
hän vanhaa, paljon uutta, 60-vuotis muistumia* esillä taiteiden tiedekunnan 3. kerroksen käy-
tävillä 3.-17.11.2008.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Katveessa Maaria Veinin *Maan metsä – valokuvateos*, galle-
rioissa Kilo, Lyhty ja Valo PROTO – Pohjois-Suomen taideteolliset suunnittelijat ry:n 20-
vuotisjuhlanäyttely *Jäänsärkijä*, jossa mukana mm. koulutuspäällikkö Maria Keskipoikelan
ja tiedekunnan opiskelijoiden töitä ja galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Tea
Lindströmin *Näin ulkona* 10.-27.11.2008.
- Lehtori Tomi Knuutilan installaatio *Wish you were there?* sekä opiskelijoiden Aku Meriläi-
nen ja Sara Milazzo interaktiivisia teoksia / animaatioita Live Hurring! –näyttelyssä Jyvä-
skylän taidemuseossa 29.10.-23.11.2008.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman Tuotantopajan opiskelijaryhmä video-
ilmaisun lehtori Max Juntusen johdolla esillä TV1:n Kulttuuriklinikka –sarjassa
13.11.2008 ja 16.11.2008.
- Professori Juhani Tuomisen maalauksia Galleria Voimassa 16.11.-23.11.2008.
- Pt.tuntiopettaja Esa Meltauksen ja Lenita Rundgrenin näyttely *Ajantuulet* ajalla 29.11.-
21.12.2008.

- Tekstiilialan opiskelijoiden Veera Vitikka, Anna Kouhia, Assi Kaiku, Miili Tornberg, Karoliina Juhola, Hanna Söder ja Maria Forsell-Tolvanen töitä on esillä kauppakeskus Revontullessa 8.-20.11.2008.
- Tekstiilialan 1. vuosikurssin opiskelijoiden töitä *Musta – valko – harmaa – värikäs!* esillä tekstiili- ja vaatetusalan koulutusohjelman tiloissa F-siiven 3. krs:n käytävällä 10.-23.11.2008.
- Tekstiilialan 1. vuosikurssin opiskelijoiden esitystekniikkakurssin harjoitustöitä *Yksi kuva neljällä esitystekniikalla* esillä tekstiili- ja vaatetusalan koulutusohjelman tiloissa F-siiven 3 krs:ssa 10.-30.11.2008.
- Tekstiilialan 2. vuosikurssin opiskelijoiden Kaupunkikuva – etninen ja urbaani tila -kurssin harjoitustöitä *Painokuoseja julkiseen tilaan* esillä F-siiven aulaassa ja *Painokuosien värisarjat* Agorassa 20.11.-3.12.2008.
- Tiedekunnan galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Ristomatti Myllylahti ja Krista Murto yhteisnäyttely *Irtolaisuudesta*, galleria Kilossa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Juuso Paloniemen *At least I was there at last*, galleria Valossa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Jussi Leinosen *Arktikum skateboarders* ja galleria Katveessa Jenny ja Antti Wihurin rahaston ja taiteiden tiedekunnan vierailevan taiteilijan Anna Retulaisen *I don't paint like this* 1.-18.12.2008.
- Lehtori Tom Engblom toteuttanut julkisen veistoksen *Oonko mie tiellä?* Rovaniemen kaupungintalon eteen Pororaito-projektin yhteydessä.
- Lehtori Tomi Knuutilan interaktiivinen installaatio *Climatable* esillä St. Etienne Biennale du Designissa 15.11.-30.11.2008. Installaatio on Knuutilan väitöskirjatyön ensimmäinen taiteellinen osio. Samassa näyttelyssä jatko-opiskelija Minna Rainion ja opiskelija Mark Robertsin videoinstallaatio *Borderland – rajamailla*”.